PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEDAD
Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 900 lir - Leto XLIV. št. 157 (13.095)

Trst, petek, 22. julija 1988

Jesse Jackson se je odrekel balotaži in omogočil strankino enotnost

Demokratska stranka izvolila Dukakisa za uradnega predsedniškega kandidata

Njegova politična kariera ni bila vedno briljantna - Republikanec George Bush je osebne napade konkurence dostojno, a ne prepričljivo zavrnil - Politični izvedenci napovedujejo, da se je Reaganovo obdobje končalo

NEW YORK — Kot so vsi pričakovali, se je veliki dan Michaela Dukakisa iztekel brez večjih presenečenj. V Atlanti, kjer poteka demokratska konvencija, ga je guverner Arkansasa uradno imenoval za predsedniškega kandidata demokratske stranke. V trenutku, ko se je na ogromnih ekranih športne palače, ki je gostila konvencijo, prikazala številka 2.028, je publika eksplodirala v pravo aklamacijo. Dukakis je namreč dosegel (in presegel) kvorum, ki je potreben za imenovanje. Drugi kandidat, črnopolti pridigar Jesse Jackson, se je odrekel balotaži z Dukakisom in tako omogočil strankino enotnost. Še včeraj je bil prepričan, da tega koraka ne bo naredil, da ne bi razočaral sedem milijonov Američanov, ki so mu izkazali naklonjenost.

Na skandiranje »Kje je bil Georg?« ki je dan prej preplavilo domala vso Atlanto, pa je slednji odgovoril preko tiska. Vprašanje se je nanašalo na Bushovo politično in značajsko plitkost, ki se je kot rdeča nit vila v nastopih senatorja Kennedyja. Bush je dejal, da tako zadržanje demokratske stranke odraža vso obupanost, v kateri se stranka nahaja. »Kennedyju običajno ne odgovarjam na vprašanja,« je še poudaril Bush.

Mimo tipičnih ameriških predvolilnih zdrah pa je treba poudariti, da se je moral Dukakis pošteno potruditi, da si je pridobil naklonjenost volilcev. Poznavalci ameriških razmer, navad in razvad so namreč aprila lani, ko je Dukakis napovedal svojo kandidaturo, napisali o njem vse mogoče. Med drugim so ga označili kot megalomana, ki ne zna javno nastopati, in čigar značilnosti spominjajo na sivino oblačnega neba. Tudi njegova politična kariera ni bila v začetku najbolj briljantna: ko je bil leta 1962 izvoljen v poslansko zbornico Massachusettsa, so mu takoj prilepili liberalno in reformatorsko oznako, ki se ga je držala 12 let. Šele leta 1974, ko je končno postal guverner, se je začel o njem širiti glas, da se na pravo guvernerstvo šele pripravlja. V ZDA sedaj prevladuje mnenje, da bo izvolitev Dukakisa odločilno vplivala na republikansko »lastništvo« Bele hiše. Tudi ankete ugotavljajo, da bodo volilci, ki so običajno volili za republikance, tokrat podprli demokratsko predsedniško kandidaturo. Kaže torej, da je Reaganu odzvonilo.

Na sliki (telefoto AP): **Dukakis triumfalno pozdravlja volilce.**

Andreotti o talcih v Etiopiji

RIM — V zvezi s tremi italijanskimi delavci, ki jih je etiopska gverila zajela kot talce, je zunanji minister Andreotti poročal senatni komisiji za zunanje zadeve. Dejal je, da bo vlada zmanjšala italijansko kooperacijsko dejavnost z Etipijo in da se bo njeno sodelovanje odslej omejevalo na zdravstvenem in prehrambenem sektorju.

Italijanska podjetja bodo zato skrčila število delavcev, ki so na začasnem delu v Afriškem rogu, dela pa se bodo nadaljevala v dolini Beles, kjer bodo dokončali vodovodno omrežje in druge že začete infrastrukture. Kar se tiče treh italijanskih delavcev, pa je Andreotti izjavil, da se diplomatski stiki za njihovo osvoboditev nadaljujejo, o njihovi vsebini pa ni veliko povedal. Dejal je samo, da potekajo tako rekoč tajno, da ne bi prišlo do izkrivljanja resnice, ki bi lahko kvarno vplivala na opravljeno delo.

Italijanska vlada je stopila v stik s predstavniki gverile v Kartumu, posegla pa je tudi pri sudanskih oblasteh. Andreotti je tudi priznal, da je položaj zapleten, a nikakor ne brezupen.

Centralni komite KPI zaključil razpravo o pripravi kongresa

Occhetto pozval k enotnosti KPI v imenu programske alternative

RIM — Achille Occhetto je vzel v roke zastavo Enrica Berlinguerja in jo dvignil proti vsem tistim, ki znotraj ali izven stranke napadajo strategijo pokojnega tajnika Komunistične partije Italije, zlasti na področju zunanje politike. Odločno je tudi pozval partijo k enotnosti pri gradnji »novega kurza«. V repliki, s katero je včeraj zaključil razpravo centralnega komiteja in centralnega nadzornega odbora o pripravah na prihodnji kongres, je novi komunistični sekretar poudaril — kot je imel večkrat navado reči Berlinguer — da se politika alternative, kot si jo zamišlja KPI, ne obrača samo na en del italijanske družbe in je ne cepi v dvoje. To »predpostavlja neki nov način obravnavanja katoliškega vprašanja.« Gre skratka za vizijo demokratične alternative ali, kot pravi Occhetto, za programsko, ne laicistično alternativo, ki naj upošteva »katoliško vprašanje«.

Kar zadeva zunanjo politiko, je Occhetto zagovarjal politiko zbliževanja evropske levice in stališča do Sovjetske zveze ter pri tem podprl mnenje Giorgia Napolitana v polemiki z Luciano Castellino, ne da bi izrecno imenoval nenega ne druge. »To bo treba še poglobiti,« je dejal, »ne da bi pri tem okrnili Berlinguerjeve dosežke; treba se bo brez ideoloških naočnikov soočati z velikimi mednarodnimi vprašanji. Nedvomno so veliko bliže politiki Gorbačova tisti, ki so bili ostri kritiki Brežnjeva in ki so soglašali s sodbami in stališči Berlinguerja, kot pa tisti, ki so ta stališča zavračali.« S tem je Occhetto v bistvu odgovarjal na kritike Armanda Cossutte.

Novi tajnik KPI je pozval.k enotnosti tudi pri obravnavanju nekaterih drugih kritik, ki so prišle na dan med razpravo, tako s strani Ingraa, ki je po mnenju opazovalcev sicer »ponudil roko« Occhettovi liniji, a hkrati »prišepnil« nekaj nasvetov o tem, kakšno pot mora ubrati KPI, kot s strani Reichlina, ki je razvijal misli o »evropski levici«, kakršne so drage partijski desnici. Na koncu je poudaril, da mora delo prihodnjega kongresa, ki bo februarja prihodnjega leta, sloneti na enotnem dokumentu, ki ga bo kongres sprejel ali zavrnil, ne bo ga pa popravljal.

Vsa nadaljnja razprava o obnovi partije bo torej v funkciji kongresa. Priprava dokumenta je bila poverjena posebni komisiji, ki jo sestavlja petnajst predstavnikov partije. Prav glede teh petnajstih imen je prišlo v noči med sredo in črtrtkom do spopada med voditelji KPI. Bitko je sprožila »desnica«, ki se boji, da bi prišlo do zavezništva med številčno zelo močno »berlinguersko sredino« in »levico«, ki jo nekako vodi Pietro Ingrao. Ta spopad se je nadaljeval tudi včeraj v samem centralnem komiteju ter se zaključil s porazom »miglioristov«, vsaj kar zadeva imenovanje D'Aleme za odgovornega urednika Unità, imenovanje Fassina za načelnika partijske organizacije ter vključitev Fabia Muccija v tajništvo (devetnajst članov centralnega komiteja je glasovalo proti). Kar zadeva sestavo komisije, ki naj bi izdelala dokument za februarski kongres, pa je bila dosežena kompromisna rešitev.

G. R.

Medtem ko javnost še vedno pozorno spremlja dogajanja

Sojenje proti »četverici« se nadaljuje v ponedeljek

MARIJ ČUK

LJUBJANA — Proces proti štirim osumljenim oziroma obtoženim nezakonite posesti vojaške skrivnosti se bo nadaljeval v ponedeljek ob 8. uri. Ne gre za to, da bi si vojaški senat vzel čas za trezno presojo, enostavno - obravnava še ni končana (včeraj so zaslišali nekaj prič in nezaprisežene izvedence), smo pa tik pred končnim razpletom, kot je tudi včeraj menil obtoženi Franci Zavrl, ki je edini informator javnosti. No, včeraj so se nekako zganile tudi vojaške oblasti in preko vrhovnega poveljnika vojaškega sodišča zagotovile, da je celoten postopek zakonit in nadvse korekten in da tudi raba slovenščine ni nikakršen problem. Temu slovenska javnost in domači pa tuji poročevalci ne verjamejo, saj so za marsikoga jasne vse kršitve ter aroganca vojaškega sodišča. Pravzaprav tuji novinarji niti ne vejo, kaj naj bi bilo vojaško sodišče sploh, še bolj pa so osupli nad tem, da vojska sodi civilistom.

Tudi glede včerajšnje obravnave Zavrl meni, da so bili storjeni številni prekrški, da njegovega zagovora predsednik senata noče poslušati in mu ne daje besede, skratka, postopek se vodi v izključno škodo obtoženih, prav takšna pa je bila po vsemu sodeč tudi preiskava. In čeprav je slika o tem procesu jasna in se je tudi poročevalcu izkristalizirala podrobna in trdna stavba o tem, mora navajati samo otipljiva dejstva. Ta pa govorijo, da je bilo včeraj na Roški cesti pred stavbo sodišča precej ljudi, ki so z neverjetno trdnimi živci čakali na Zavrla (in mi z njimi) polnih sedem ur. V hudi sopari in soncu so nosili cvetje pred vrata sodišča, dvignili transparente ter pred vojaško stražo vzpostavili častno stražo, ki se je vsakih par minut menjavala in držala slovensko zastavo v rokah. Videli smo tudi nekaj zares ganljivih prizorov, predvsem pa solidarnost mladih, žena in mož, otrok, upokojencev in starih partizanskih borcev, ki so s svojo prisotnostjo hoteli vliti moči Borštnerju, Tasiću, Janši in Zavrlu.

Stanovnik: Braniti suverenost in državnost

LJUBLJANA — Predsednik predsedstva SR Slovenije Janez Stanovnik je včeraj, ob dnevu vstaje spregovoril slovenskemu narodu po televiziji. Njegov govor povzemamo v celoti.

»Dan vstaje slovenskega naroda je praznik slovenske državnosti in suverenosti. Ko vam čestitam za ta praznik, mislim, da je prav, da vas spomnim, da nam te suverenosti in državnosti nihče ni podaril. Izbojevali smo si suverenost in državnost v težki osvobodilni borbi. Prav to dejstvo, da je slovenski narod plačal tako težek krvni davek zato, da bi si izboril to suverenost in državnost, je najmočnejši dokaz njegove politične zrelosti. V osvobodilni borbi smo izgradili svojo moč za slovensko partizansko vojsko in svojo oblast z narodnimi odbori. Ko smo tako zgradili materialno osnovo svoje suverenosti in državnosti, smo se potem lahko tudi demokratično odločili za federativno združenje z ostalimi jugoslovanskimi narodi in za izgradnjo Jugoslovanske ljudske armade, ki je in mora biti prav toliko slovenska, kot je jugoslovanska.

Toda vedeti moramo, da suverenost in državnost nista nekaj, kar se enkrat dobi, potem pa na večne čase obdrži. Narod, ki ni pripravljen, da se stalno bori za razširjenje in za utemeljitev svoje suverenosti in državnosti, to lahko in kaj kmalu izgubi. Vsakokratni pogoji so pa ti, ki več ali manj pogojujejo oblike borbe za suverenost in državnost.

V današnjih pogojih bi vas želel zlasti opozoriti na to, da moramo najprej in predvsem odločno braniti in razvijati osnovna načela suverenosti in državnosti. To pa pomeni, da se moramo boriti ne samo za pravico svojega narodnega jezika in svoje kulture, ampak tudi za svoje politične in gospodarske pravice. Drugič to pomeni, da se moramo obnašati samozavestno in dostojanstveno. So trenutki v zgodovini naroda, ko je vzdržno dostojanstvo neprimerno močnejše in glasnejše od kričaštva. In tretje, moramo vedeti, da sta enotnost in tolerantnost osnova demokratičnega razvoja. Tolerantnost pomeni, da človek nikdar svojemu sonarodnjaku ne stori tega, kar ne želi, da bi sonarodnjak storil njemu. To je pa osnova spoštovanja človekovih pravic. Brez človekovih pravic pa ni demokracije in brez demokracije ni enotnosti.

In končno vas želim opozoriti na to, da je nadvse pomembno, da zaupamo v lastne sile. Če pogledamo nazaj, bomo videli, da je vse, kar smo pomembnega dosegli v svoji zgodovini, in nenazadnje pred pol stoletja, da je vse to povezano z našimi lastnimi silami in z našimi lastnimi močmi. Mi smo danes v globoki družbenoekonomski krizi. Mi moramo to krizo premagati z lastnimi močmi, z lastnim delom, in samo ko bomo premagali to krizo, bomo še naprej in še trdneje izgradili materialno osnovo za svojo samoupravno socialistično družbo.

Slovenke in Slovenci, danes preživljamo demokratično prenovo. Zlasti mlajše generacije so osvobodile doslej neslutene energije. Naša velika naloga in odgovornost, kakor tudi v zgodovinski preteklosti, je, da znamo pravilno usmerjati te ogromne energije v doseganje razvite samoupravne družbe in doseganje ciljev našega slovenskega narodnega programa.«

Z aretacijo morilcev konec odiseje »katamarana smrti«

NA 12. STRANI

Medtem ko se v Gorskem Karabahu nadaljuje splošna stavka

Armenska partija prešla v protinapad in skuša preprečiti nove manifestacije

Arhivski posnetek izgnanega Parujra Ajrikjana, ko je v Moskvi prebral razglas odbora za Karabah (AP)

MOSKVA — Položaj v Armeniji in v Gorskem Karabahu je še vedno skrajno napet. Iz obeh območij prihajajo v Moskvo skrajno protislovne vesti. V Armeniji so baje obnovili produktivno dejavnost, prav tako ni večjih zastojev v javnem prometu. Prebivalstvo se torej ni odzvalo pozivu za nadaljevanje splošne stavke. Povsem drugače je po trditvah Pravde in agencije Tass v Gorskem Karabahu. Tu se stavkovni protest nadaljuje, položaj naj bi se postopoma normaliziral šele v ponedeljek.

Medtem so vsa sredstva javnega obveščanja začela pravo gonjo proti aktivistom armenskega narodnega gibanja. Na muhi so predvsem člani tako imenovanega odbora za Karabah. Tass jim očita, da rabijo vprašanje Gorskega Karabaha kot dimno zaveso za »črnoborzjanstvo raznih mafijskih klanov«. Za sovjetsko agencijo so vsi pripadniki tega odbora le navadni »demagogi« in »provokatorji«. Tass pa priznava, da so prisotni v vsaki celici armenske družbe. To naj bi pojasnjevalo, zakaj »sta armensko sodstvo in policija blago ravnala s provokatorji«. Armenski nacionalisti so v bistvu »ohromili delo varnostnih organov« in »odstranili partijo iz dogajanj v Armeniji«. Prenapeteže naj bi aretirali le po zaslugi vojske in osrednje policijske oblasti, ker je krajevna bila v rokah »odbora za Karabah«.

Armenska partija pa je baje premostila svoje začetne težave in sedaj prešla v protinapad. Pred javnostjo skuša diskreditirati voditelje armenskega protesta in jim grozi z izgonom. Položaj pa je vse prej kot jasen, kar zgovorno dokazuje vest, da so v Karabahu preprečili, da bi krajevno časopisje objavilo resolucijo vrhovnega sovjeta Sovjetske zveze o usodi Gorskega Karabaha.

V Tassovem seznamu najnevarnejših armenskih nacionalistov pa so predvsem imena šolnikov, sociologov in celo člana Armenske akademije znanosti in umetnosti Rafaela Kazarjana, kar spodbija trditve o »črnoborzjanski mafiji«. Nedvomno se Kremelj nahaja v nezavidljivem položaju. Armenski protest daje namreč netiva nasprotnikom glasnosti in perestrojke, ki poudarjajo, da se kaj takega ne bi zgodilo, ko so bili na čelu »drugačni« sekretarji, prav zato ne sme presenečati, da Gorbačov ni popustil pred armenskimi pritiski.

Indijo zajela epidemija kolere

NEW DELHI — Indijsko prestolnico in nekatera druga bližnja mesta je prve dni julija zajela epidemija nalezljivega vnetja črevesja in kolere, ki sejeta smrt in neverjeten preplah. Položaj je še skrajno zmeden in oblasti si še niso povsem na jasnem, kako zajeziti širjenje bolezni. Uradni podatki govorijo o 96 mrtvih v prestolnici, dvanajst ljudi pa naj bi podleglo bolezni v drugih krajih. Samo včeraj naj bi v New Delhiju sprejeli na zdravljenje 911 ljudi, od katerih je vsaj 34 zagotovo obolelo za kolero. Skupno naj bi doslej zabeležili okrog 7.200 primerov nalezljivega vnetja črevesja in 240 primerov kolere, kljub temu pa indijske oblasti zanikajo, da bi šlo za epidemijo. Zaskrbljujoče vesti prihajajo tudi iz Amristara, kjer je umrlo že 50 ljudi, ter iz Graziabada, kjer so zabeležili 12 smrtnih primerov. Oblasti so doslej poskrbele za cepljenje okrog 25 tisoč ljudi ter za zaprtje številnih vodnjakov.

Družinska tragedija v Bariju

BARI — Zaradi strupenega dima, ki ga je povzročil začetek požara, je v noči na sredo v svojem stanovanju v predmestju Barija izgubila življenje cela družina. Umrli so 52-letni Piero Clori, njegova 49-letna soproga Rachele Mongelli ter njuna sinova, 12-letna Floriana in 9-letni Emanuele.

Po vsej verjetnosti je začetek požara povzročil cigaretni ogorek. Clori je pred odhodom v posteljo rad sedel v naslanjaču in si privoščil cigareto. Včeraj pa je na naslanjač padel ogorek, tako da se je obloga ponoči vnela, strupeni dim pa je bil usoden za spečo družino.

Tragedijo je prvi odkril Clorijev prijatelj Leonardo di Gaetano. S Clorijem bi moral kot običajno poiskati kako priložnostno delo. Ker na trkanje ni dobil odziva, se je po daljšem presledku odločil vdreti v stanovanje, kjer je zagledal srhljiv prizor. Na tleh sta ležala starša, v njuni postelji pa sta bili trupli dveh otrok.

Grozljivo zaporedje nasilja nad otroki bo morda zdramilo javnost iz otopelosti

NEAPELJ — Komaj pred kakim dnem smo poročali o štiriletni Monici iz Milana, nad katero se je nasilno znašala mati narkomanka, tokrat pa prihaja podobna, a še bolj srhljiva vest iz okolice Neaplja. Družinska zgodba polna nasilja, ki ga ni mogoče opravičiti.

Gaetano Buonocore in njegova žena Giuseppina imata osem otrok, starih od 7 do 16 let. Bojazen, da bi naraščaj zašel na slaba pota ,ju je prisilila, da sta otroke "vzgajala" na svojevrstenačin. Služba za socialno varstvo je pod pritiskom sosedov obvestila policijo, ki je nemudoma posegla. Ko je vdrla v stanovanje, je naletela na nepopisno umazanijo in zanemarjenost. V eni od petih spalnic pa sta bili k postelji z verigo priklenjeni sestrici, 11-letna Anna in 9-letna Antonietta. Glavo sta imeli obrito, na zmrcvarjenih telescih pa so bila opazna znamenja udarcev in ugrizov. Ključ žabice, s katero je bila veriga zavarovana, pa je policija našla pri bratu matere Giuseppine, 24-letnem Vincenzu. Le-temu sta brezsrčna starša zaupala mlajše otroke, ko sta bila zdoma. Oče Gaetano je navaden delavec v dopolnilni blagajni, mati pa hišna pomočnica. Otroci družine Buonocore niso nikoli hodili v šolo. Socialna služba jih je zaupala neki dobrodelni ustanovi, ki bo poskrbela za njihovo letovanje, starša in stric pa so za zapahi.

Iz Milana pa spet poročajo o dogodku, kakršnih smo žal že vajeni. Tu sta dva sprehajalca na nekem travniku našla jokajočega dojenčka, deklico staro komaj mesec dni. Ob njej je bila vrečka s plenicami in oblekicami. Milanska policija že išče par azijskega porekla, ki je mimoidoča malo prej vprašal za pot do glavne železniške postaje.

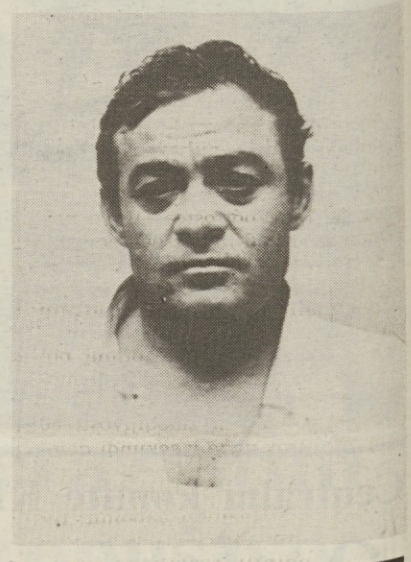

Na sliki (telefoto AP): **Giuseppina in Gaetano Buonocore, brezvestna starša iz Neaplja.**

Vreme postaja iz dneva v dan bolj muhasto in do skrajnosti nepredvidljivo

Katastrofalne poplave v Španiji in na Kitajskem

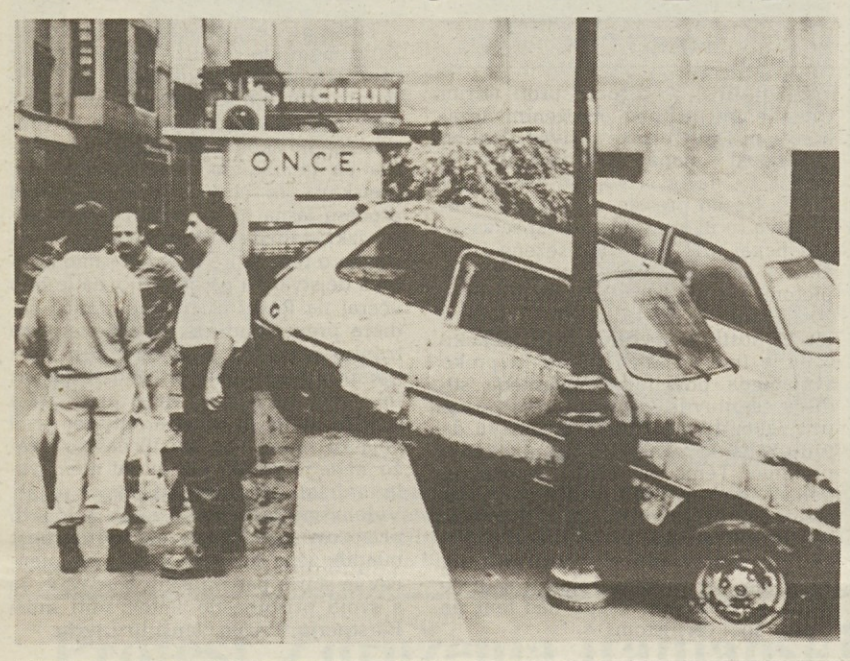

MADRID, HONGKONG — Medtem ko obširna območja našega planeta pesti katastrofalna suša, pa v Španiji in v Hongkongu odstranjujejo posledice prav tako katastrofalnih poplav. V španski Baskiji je neurje povzročilo enajst mrtvih, gmotna škoda je ogromna, pogrešajo pa devet oseb, da bo končni obračun neurja še hujši. Reševalne ekipe so včeraj za silo vzpostavile prometne povezave v razdejani Baskiji, prebivalstvu pa delijo najnujnejše življenjske potrebščine.

Tudi v Hongkongu se položaj postopoma normalizira, potem ko je tajfun Warren na svoji poti proti vzhodu prizadel še kitajsko mestece Shantou, kjer je izgubilo življenje šest oseb. Tajfun Warren je bil najhujši v zadnjih petih letih. Veter je dosegel hitrost 180 kilometrov na uro, v 36 urah pa je nad Hongkongom padlo 350 milimetrov dežja.

Na slikah (levo): **razdejanje v baskijskem Elgoibaru je terjalo življenje 10 oseb, devet pa jih pogrešajo;** (desno) **helikopterski posnetek povodnji v Hongkongu po prehodu tajfuna Warren** (Telefoto AP)

Gibanje neuvrščenih s težavo dohaja nove pojave v svetu

Pred dnevi se je končala ministrska konferenca neuvrščenih v Harareju, kjer so obravnavali predvsem gospodarska vprašanja. Obravnavali so tako probleme na nivoju Jug-Jug, kot tiste, ki zadevajo odnose med razvitimi in nerazvitimi državami na svetu. Bilo bi pretirano, če bi rekli, da je bila konferenca uspešna.

Imeli so še kar izčrpne pogovore, se nekako dogovorili o nekaterih vprašanjih, naposled pa tudi sprejeli običajne sklepne listine. Znamenj, da bi vse to težilo k večji konkretnosti, pa žal tudi tokrat ni bilo. Šlo je za sestanek, na katerem so pregledali stanje, storili pa niso veliko, da bi ga začeli spreminjati v skladu s sklepi »summita«, ki je bil pred dvema letoma tudi v Harareju v duhu gibanja neuvrščenih.

Gibanje neuvrščenih, roko na srce, stagnira. Svet zaznamujejo mnogi novi pojavi, ki se tičejo gospodarstva, družbenih odnosov, kulture, pa tudi neposredno politike. Neuvrščeni pa jih dohitevajo s težavo. Njihova dejavnost je v glavnem počasna, toga, deklarativna. Po tej poti ne bo šlo daleč.

Dejavniki gibanja so se po konferenci v Harareju pričeli pripravljati na ministrsko konferenco, ki bo jeseni na Cipru. Z razliko od hararske naj bi na njej posvetili pozornost zlasti političnim in skozi politiko razvojnim vprašanjem, zato pa naj bi bila še pomembnejša. Kakšne so te priprave, zaenkrat ni mogoče reči, znani pa so nekateri pristopi, ki veljajo na primer za Jugoslavijo.

Če smemo soditi po določenih »vhodnih« pripravljalnih dokumentih za ciprsko konferenco, potem smemo spet reči, da gibanje zastaja, da se ne zna otresti spon preteklosti in da so novi pogledi sila redki. V Beogradu so bržčas že pripravili nekakšno platformo, kar je s stališča pravočasnosti dobro znamenje, vprašljivi pa so baje nekateri deli njene vsebine.

Nekatera izhodišča se nemara zavzemajo za to, da bi gibanje, zato da bi bilo bolj uspešno, nekako institucionalizirali. Seveda ne bi bilo prav, saj bi gibanje v tem primeru postalo organizacija ali pa naravnost mednarodno formirana institucija, kar ni. Prav tako ne more biti sprejemljivo razmišljanje, da bi gibanje imelo nekakšno stalno operativno telo, ki naj bi spremljalo svetovna dogajanja. Gibanje ima svoj koordinacijski biro, ki ima med drugim tudi to nalogo, sicer pa je seveda stvar sleherne države, da v duhu načel neuvrščenosti ravna po svoji presoji.

Sodeč po nekaterih izhodiščih, je kajpak prozorna nevarnost ponovnega razmišljanja o gibanju kot o nekakšnem tretjem bloku. Gibanje namreč ne predstavlja tega ali onega dela sveta ali pa celine, in je po svojih načelih in težnjah svetovno. Njegov pomen se ni zmanjšal, njegova izvirna in temeljna načela so še zmeraj sila žgoča. Zmeraj bolj pa prihajajo do izraza njegove slabosti.

Bistvena je v tem, da je gibanje premalo stvarno, da je premalo usmerjeno k reševanju konkretnih problemov. Sodobni pogledi se vanj vgrajujejo prepočasi. So pa tudi primeri, ko ne ravna dovolj premišljeno. Izhodišča, ki so jih pripravili v Jugoslaviji za ciprsko konferenco, bržčas vsebujejo nekatere že kar definirane poglede, na primer o zdajšnji sovjetski mednarodni politiki, ki ima kajpak niz pozitivnih značilnosti, je pa še zmeraj naravnana po blokovskem kriteriju.

Vidna slabost v gibanju neuvrščenih je v tem, da je v njem premalo razvita tako imenovana regionalna sestavina. Pogledi Latinske Amerike ne morejo veljati za Evropo, razmere na afriški celini so drugačne kot v Aziji. Primer obotavljanja, premajhnega upoštevanja te bistvene komponente spet nudi Jugoslavija v odnosu do svoje širše regije, se pravi do Evrope. Jugoslavija je danes, kot te dni nazorno piše v neki jugoslovanski reviji, »povsod in nikjer«. Jugoslavija se bo morala, konec koncev prav zavoljo neuvrščenosti, suvereno mnogo bolj opredeliti do kake sosedne grupacije. Ura teče in nič ne reče.

Enotnost gibanja, je slišati te dni na nekaterih jugoslovanskih srečanjih, na katerih obravnavajo omenjena ciprska izhodišča, ne pomeni, da morajo vse članice ravnati enako. Njegova temeljna identiteta je v različnosti. V tej različnosti pa premalo uveljavljajo akcijsko sestavino, ki so jo toliko naglašali pred dvema letoma v Harareju. Gibanju zmanjkuje učinkovitosti, ki pa je poglavitna za njegov obstoj. Skromno delo njegovih komisij in delovnih skupin je verna potrditev njegove usmerjenosti k deklarativnosti.

Čas, ki ga živimo, pa seveda terja drugačne prijeme. Dinamičen je in ne dopušča zastojev.

Miro Kocjan

Na Obali

Vode na izvirih je dovolj, potrošniki je pa nimajo

KOPER — Ob optimističnih napovedih, da bo letos bržčas manj težav v oskrbi z vodo, saj bo v omrežje Rižanskega vodovoda poslej pritekalo 60 litrov več vode v sekundi kot lani, pa ko na izvirih težav z izdatnostjo ni, so seveda vsi na Obali pričakovali nemoteno oskrbo.

Že več kot teden dni pa se v Semedeli in Žusterni, Miljskih hribih in Ankaranu pritožujejo, da vode zmanjkuje, da je umazana, da je bržčas nujno prekuhavanje.

Na Rižanskem vodovodu Vlado Knez pojasnjuje:

»Kar zadeva čistost, (ne)oporečnost vode lahko rečem, da je voda zdrava, čista. Težav zaradi tega nimamo. V zadnjih dneh pa so nastali problemi, prišlo je tudi do pomanjkanja vode na posameznih območjih. Na Miljskih hribih in v Ankaranu občutijo pomanjkanje zaradi tega, ker smo pred dnevi zamenjali črpalke na Rižani, uredili prevezave in priključevali novo trafo postajo. Pri tem drugače, kot da občasno prekinemo črpanja, ne gre, in posledice so potrošniki občutili. V Ankaranu in na Miljskih hribih so to dvakrat občutili, ker se vsaka prekinitev dobave vode v njihovem sistemu hitro pozna. Tja namreč dajemo 40 litrov vode v sekundi, tolikšna pa je tudi potrošnja. Vsak najmanjši »izpad« povzroči pomanjkanje, več dni pa je treba za stabilizacijo sistema. Podobno je v Semedeli in Žusterni. Tudi tu montiramo na dveh črpališčih nove črpalke s 50-odstotnim povečanjem zmogljivosti. Pomembno je tudi, da bodo črpalke, ki imajo po novem zmogljivosti 80 in 120 litrov vode v sekundi delovale sočasno, neodvisno druga od druge. Po starem sistemu smo namreč morali najprej napolniti rezervoar druge tlačne cone, da smo lahko polnili rezervoar tretje cone. Po novem tega ne bo več. Zakaj tega nismo storili prej? Zamenjave črpalk so del naložbe, ki jo zaključujemo, z montažo pa smo začeli takoj, ko smo črpalke dobili. Prej to ni bilo mogoče. Iz tehničnih razlogov in zaradi del, ki jih opravljamo, bodo motnje še ta teden, potem pa ne več, če se spet kaj nepredvidenega ne bo zgodilo. Denimo nova napaka na glavnem stikalu na črpališču v Semedeli, ki jo bomo danes odpravili. Zamenjali bomo stikalo. Za območje Ankarana in Miljskih hribov pa velja, da bodo še imeli težave dokler ne bo zgrajen nov vodovod od Kostanjevice do Debelega rtiča.«

D. G.

Berite

»Novi Matajur«

Fernetiči: dobrodošlica s pršutom in teranom

SEŽANA — Nekaj nenavadnega, nevsakdanjega se bo dogajalo jutri na mejnem prehodu Fernetiči. Sežanska poslovna enota Kompasa bo namreč ob deseti dopoldan pripravila svojevrsten sprejem za turiste, ki bodo prišli na počitnice v Jugoslavijo. S kraškimi vozovi, v kraških narodnih nošah bo skupina domačinov s pesmijo in plesom pozdravila goste, ki bodo pripotovali prek meje. In ne samo pozdravili, turistom bodo ponudili tudi pršut in teran, torej delček prostora, v katerega prihajajo na počitnice. Pri Kompasu, ki bo akcijo izpeljal v sodelovanju s sozdom Timav (Vinakras Sežana in pršutarna Šepulje) se pripravljajo, da bodo take pozdrave še ponovili.

D. G.

Cagiva na jugoslovanskem trgu

KOPER — Koprski Tomos je pred dnevi z italijansko firmo Cagiva sklenil zanimivo pogodbo o tehnološkem in komercialnem sodelovanju, katere plod bo bržčas tudi skupno nastopanje Tomosa in Cagive na evropskem tržišču. Kot so nam sporočili iz Tomosa bo na račun sklenjene pogodbe jugoslovansko tržišče obogateno s ponudbo Cagive, v začetku - od oktobra letos dalje - z modelom enduro T4 350. Ta motor bo v konsignacijski prodaji.

D. G.

Letos že 20. poletni pohod

Za dan vstaje na Snežnik

ILIRSKA BISTRICA — Vsem vam, ki v teh vročih poletnih dneh iščete osvežitve v naravi, Planinsko društvo Snežnik II. Bistrica in Zveza telesnokulturnih organizacij občine Il. Bistrica ponujata nekaj tradicionalnega: XX. poletni pohod na Snežnik. Za dan vstaje slovenskega naroda, v petek, 22. julija, se lahko pridružite organizirani skupini planincev, ki se bo povzpela na ta 1796 m visoki vrh, obiskala mesta, pomembna iz NOB na tem področju in se razvedrila v družabnih igrah. Če imate otroke - vabljeni vsi skupaj, saj je pohod priporočljiv tudi kot družinski izlet.

Že tradicionalno je pokrovitelj pohoda Občinski sindikalni svet Il. Bistrica. Prvič letos pa je vzpon organiziran v sklopu republiške telesnokulturne akcije »Razgibajmo življenje«, ki skuša spodbuditi k bolj zdravemu načinu življenja.

In kako bo pohod potekal? Izhodišče so Sviščaki, 1242 m, kjer bo tudi zbor vseh udeležencev (pred spomenikom padlim ob 8.45). Na tiste, ki bodo brez lastnega prevoza, bo na avtobusni postaji v Ilirski Bistrici čakal brezplačen avtobus. Ta bo odpeljal ob 8. uri. Za vse, ki bodo tokrat prvič krenili na Snežnik, bo posebej poskrbljeno! Ob 9. uri se bo ob spomeniku padlim odvijala krajša slovesnost, v kateri bo spregovoril predstavnik Zveze združenj borcev NOV. Pot bodo pohodniki nadaljevali peš, po stari poti preko Loma. Na vrhu Snežnika jih bodo, predvidoma ob 12. uri, pozdravili organizatorji in pokrovitelj, prvopristopnikom se seveda obeta planinski krst, najštevilnejša družina, najmlajši in najstarejši pohodnik pa bodo posebej nagrajeni. Vse udeležence bo na vrhu, v Zavetišču, čakal čaj. Pohod seveda ne bo »tempiran« do zadnje minute - na vrhu Velikega Snežnika se bosto lahko po mili volji razgledovali, zabavali, igrali, lenarili... Nekako ob 13. uri pa naj bi počasi sestopili preko Malega Snežnika in se po cesti mimo Grde jame vrnili na Sviščake. Popoldan se bo tedaj šele dobro začel, zato bo za vse vrste razvedrila, ki jih pripravljajo prireditelji (družabne igre z bogatimi nagradami, domača harmonika), ali za zabavo v lastni režiji časa na pretek. Med 17. in 18. uro pa naj bi bil čas za dokončen odhod domov.

Pohoda se bodo udeležili tudi pevci moškega pevskega zbora Dragotin Kette iz Ilirske Bistrice, ki bodo razveselili srca z lepo pesmijo. Z njimi bodo prišli tudi njihovi gostje, člani zdomskega društva Planika iz Malmoja.

Prireditelji opozarjajo, da morajo planinci sami poskrbeti za lastno prehrano. V Planinskem domu na Sviščakih bodo sicer nudili tople obroke, zanje pa se bo treba prijaviti v domu že pred odhodom na Snežnik. Priporočajo športno obleko s trpežnimi čevlji in opremo, ki vas bo lahko zaščitila pred dežjem, če si bo ta upal zmotiti ta družabni praznik. Ne pozabite na planinske izkaznice, izkaznice akcije Bistriške grča in podobno. Mimogrede - Snežnik je ena izmed točk številnih transverzal!

S posebnim vabilom se organizatorji obračajo na člane številnih društev in klubov, ki v svojem naslovu nosijo ime primorskega Snežnika.

Če torej še nimate načrta za konec tega delovnega tedna in če vas mika v veselo planinsko druščino - prisrčno vabljeni!

METKA ČELIGOJ

Vse več prijateljskih stikov med Jugoslavijo in Norveško

PIRAN — Norveško-jugoslovansko prijateljstvo se zadnja leta poglablja, to pa pomeni, da je med obema državama vse več prijateljskih stikov, za katere je gotovo najbolj zaslužno Jugoslovansko-norveško društvo in njegovi neutrudni člani. Pred dnevi je Slovenijo obiskala skupina pevcev zbora Mannskor Leirvik iz Storda na Norveškem, ki je večji del svojih počitnic pri nas preživel v Portorožu.

Posebna delegacija občine Stord, ki sta jo vodila Kaare Angeltveit in Johan Belsvik, je v tem času obiskala tudi Novo mesto in s to občino podpisala listino o pobratenju. Norveško delegacijo pa je sprejela tudi predsednica občine Piran - Tatjana Kosovel. Piranska občina je zaradi izredno dejavnih članov piranske podružnice Jugoslovansko-norveškega društva že dve leti pobratena z norveško komuno Bjugn. Obisk pevskega zbora Mannskor Leirvik je pravzaprav vračilo obiska, saj je pred dvema letoma piranski moški pevski zbor KUD Karol Pahor obiskal norveški otok Stord. Takrat so jih lepo sprejeli in gostili Norvežani. Zdaj so si člani norveškega zbora s svojimi družinami sicer sami prislužili desetdnevne počitnice v prijateljski deželi. In to tako, da so se v prostem času lotili precej težkega, a dobro plačanega dela - čistili in pleskali so naftne ploščadi in tako občutno olajšali stroške jugoslovanskim gostiteljem.

Seveda je bilo za Norvežane, po besedah Kaareja Angeltveita, najbolj zanimivo prav to, ko so jih povabili na svoje domove vsi člani pevskega zbora KUD Karol Pahor, tako da so preživeli dan v pravem domačem okolju. »Mislim, da pri vas živijo ljudje srečno. Presenetljivo, kako v eni družini starejši (stari starši) skrbijo za otroke. To omogoča starejšim bivanje v domačem okolju, ne pa, da so na stara leta prisiljeni oditi v domove za upokojence, kar je pri nas tako pogosto. Marino in Slava iz Ravna sta nam pokazala res lep konec Slovenije, življenje na vasi v slovenski Istri - njihove njive, vinograd, živino... Zdaj imamo o vaši državi čisto drugačne vtise, kot smo si jih prej zamišljali...«. Johann Belsvik pa nikakor ni mogel prehvaliti drugih lepot in znamenitosti turistične Slovenije, kot na primer Lipice in Škocjanskih jam. Seveda so z zborom nastopili tudi na portoroški tržnici Kaštel in v portoroški cerkvi.

Po lanskoletnem odprtju hiše Jugoslovansko-norveškega prijateljstva v Gornjem Milanovcu, nameravajo člani tega društva letos septembra v tej hiši odpreti muzej Jugoslovansko-norveškega prijateljstva in pripraviti srečanje preživelih internirancev s prijatelji z Norveške. Zanimivo je tudi, da bosta letos pobrateni občini Piran in Bjugn izmenjali dve mladinki. Iz Portoroža bo v Bjugn za eno šolsko leto odpotovala Marina Ogrin, ki je letos končala Srednjo gostinsko in turistično šolo v Izoli, da bi se na Norveškem naučila jezika, istočasno pa bo njena družina preživljala norveško mladinko, ki bo obiskovala eno od tukajšnjih srednjih šol in se učila slovenščino.

Tako prihaja do vse globljih stikov med dvema oddaljenima deželama, ki ju je zbližalo zgodovinsko naključje, ko so mnogi jugoslovanski interniranci (1300) na Norveškem med 2. svetovno vojno preživeli prav zaradi izjemne pomoči norveškega naroda.

BORIS ŠULIGOJ

S turistično je na vrhuncu tudi »sezona lumpov«

Filip je ostal brez nahrbtnika Katici se pa »nakup« ni posrečil...

KOPER — *Turistična sezona je na vrhuncu, na vrhuncu pa je tudi »sezona lumpov«. Na slovenski obali tatovi na veliko vlamljajo, kradejo in takih, ki jim je všeč tuje imetje, je letos (vsaj za ta čas) več kot lani. Če bo šlo tako naprej, z današnjim tempom, potem bo sezona na nek način rekordna - za tatiče in tatove, seveda. V dnevnih poročilih UNZ Koper je zadnji teden veliko podatkov o tatvinah, vlomih, le malo pa takih, ki bi dajali slutiti, da gre za organizirane tatinske skupine. Večina tatvin je bržčas »delo« različnih posameznikov. Kriminalisti, miličniki raziskujejo primere, večina pa je zaenkrat le zabeleženih; težko je v obilici dela odkriti zlikavce, »male ribe«, ki se danes pojavijo, jutri pa jih ni več. In kaj »privlači« tatove?*

Najkrajši, najpreprostejši odgovor je: vse! Pred dobrim tednom je neznanec »operiral« v Strmi ulici in Prečni poti v Portorožu ter vlomil v štiri avtomobile. V dveh ni našel nič, povzročil pa za 450 tisoč din škode, v dveh pa je pobral manjši fotoaparat ter moško in žensko uro v skupni vrednosti 850 tisočakov. Dva dni kasneje je neznanec (skupina?) vlomila kar v 9 avtomobilov v Izoli, da bi ukradli en avtoradio. Tistemu, ki si je isto noč privoščil krajo v Kopru na Cesti na Markovec, je bil všeč avtoradio, pozabil pa ni niti na sončna očala.

Tatovi marsikaj ukradejo ponoči, ni jih pa malo, ki jih beli dan in sonce sploh ne motita. Takrat so ljudje na plaži, v službi. Filip iz bližine Bovca si bo kopanje za dolgo zapomnil, saj so mu, popotniku, v Izoli ukradli nahrbtnik, ki ga ni vzel s seboj v morje, ko se je šel osvežit. Pa tudi kratek čas v bifeju ali recepciji hotela Metropol bo nemškemu turistu ostal dolgo v spominu. Dvajset minut ga opoldne ni bilo, pa so mu iz avta na parkirišču odnesli fotoaparat Minolta in denarnico s 650 markami.

Nezaklenjeni šotori so pred dnevi v lucijskem avtokampu bili »gostitelji« tatu, ki je nekemu Dancu odnesel 60 tisoč din, gostoma iz Makedonije 250 tisoč din, Nemcu 260 tisoč din, Nizozemcu 90 tisoč din, Švedu pa 325 šilingov, 40 mark in 600 kron. Kar dobra bera, ni kaj. Še bolj zadovoljna s plenom pa sta bila neznanca na motorju, ki sta se minuli petek med vožnjo približala osemindvajsetletni Švedinji, ji iztrgala torbico, v kateri je bilo kar za okroglih 5 milijonov dinarjev deviz in dinarjev. Tudi Hans iz Nemčije ne bo imel lepih spominov na minuli petek. Pravi, da mu je denarnica bržčas malce preveč »gledala« iz zadnjega žepa, pa je prišel kakih 15 let star zlikavec in mu jo izpulil ter zbežal. Plen - 3000 nemških mark. Tat, ki je v soboto ponoči »operiral« na Prečni poti v Portorožu pri prvem vlomu v hišo ni dobil več kot 20 mark in 20 tisoč din, plen pa je bil obilnejši pri sosedih, kjer je odnesel za 1,6 milijona dinarjev in deviz.

Večina storilcev je še neznanih, je pa tudi precej takih, ki jih pri krajah zalotijo, ali pa hitro odkrijejo. To se je zgodilo mladeniču iz Tetova, ki je sicer začasno prijavljen v Poreču, v nek sadovnjak v Sečovljah pa je prišel nabrat 35 kilogramov breskev. Najbrž ne za kompot. Katica iz Izole je konec prejšnjega tedna prišla v blagovnico Soča v Kopru ter hotela iz trgovine mimo blagajn odnesti dvoje otroških hlač, pa dve moški srajci, dve zobni pasti, pa še šampon za lase. Vse skupaj je bilo vredno okrog 150 tisoč din. Samo 18 tisoč din je bila vredna spalna srajca, ki jo je iz neke samopostrežbe hotela odnesti šestindvajsetletna Majda iz Kopra, pa ji tega niso »dovolili«.

Da bi do konca opravil delo, niso dovolili niti neznancu, ki se je v Portorožu s kolesom z motorjem pripeljal do dveh avtomobilov in, ko je iz drugega pobiral robo, ga je zalotila lastnica. Začela je kričati, fant pa se je tako ustrašil, da je vse skupaj pustil na tleh pri avtomobilih, zbežal in na kolo z motorjem kar pozabil. Miličniki bodo še ugotovili, čigavo je kolo, pa če je bilo ukradeno, tudi.

Seveda v teh vročih poletnih dneh ne kradejo samo denarnic in denarja, tudi večje stvari izginjajo. Tako je minuli konec tedna v Sežani nekdo »dvignil« kar avtodvigalo, nekdo pa kamion. Z obema so se odpeljali neznano kam. Še ju iščejo.

DUŠAN GRČA

TIM

COLLEEN McCULLOUGH

Prevedla Breda Konte

33.

Dawnie se je nasmehnila. Nenadoma je bila zelo podobna Timu in človek je zlahka razumel, zakaj ima toliko oboževalcev. »Hvala, mama! Ti si mi pa res v tolažbo. Vedno najdeš kakšno lepo besedo ali pa rečeš nekaj, da omili bolečino.«

Ron se je zarežal. »Razen takrat, kadar se loti mene. Takrat znaš biti pa tudi zoprna, Es!«

»Kaj pa naj drugega pričakuje stara pijandura, kot si ti?«

Vsi so se zasmejali. Es je v vsako skodelico nalila najprej malo mleka in čaja, nato pa dolila čaja do roba. Čaj je bil tako temen in močan kot kava. Pijača v skodelici pa je bila temno rjave barve zaradi mleka. Vsi so si kar precej posladkali svojo pijačo in na dušek izpili vročo tekočino. Šele ko so si natočili drugo skodelico, so se znova začeli pogovarjati.

»Kaj si nam hotela povedati, Dawnie?« jo je vprašala mati.

»Poročila se bom.«

Znenada so vsi utihnili, slišati je bilo le Ronovo skodelico, ki je glasno pristala na krožniku.

»To je pa kot bomba!« je vzkliknil. »In to kakšna bomba! Nikoli si nisem mislil, da se boš poročila, Dawnie. Presneto, hiša bo brez tebe čisto prazna!«

Es je nežno pogledala svojo hčerko. »No, ljubica, vedela sem, da se boš nekega dne odločila za to. In če je to tisto, kar si želiš, se veselim s teboj. Kdo pa je srečni fant?«

»Mick Harrington-Smythe, moj šef.«

Z brezizraznim pogledom sta strmela vanjo.

»Toda kaj ni on tisti, s katerim se nikoli nisi razumela, ker je menil, da ženske sodijo v kuhinjo, ne pa v raziskovalni laboratorij.«

»On, je pač moj Mick!« je veselo odvrnila Dawnie in se zasmejala. »Verjetno je mislil, da me bo le s poroko spravil iz raziskovalnega laboratorija v kuhinjo, kamor po njegovem mnenju sodim.«

»Z njim se precej težko shaja, kaj ne?« je vprašal Ron.

»Včasih, vendar ni težav, če veš, kako moraš ravnati z njim. Njegova največja napaka je, da je snob. Saj veš, kaj mislim s tem - šolal se je v Kraljevem kolidžu, stanuje na Point Piperju, njegovi predniki so prišli sem s prvimi ladjami, vendar ne kot kaznjenci, če pa so bili, tega njegova družina zdaj ne priznava. Toda kmalu ga bom vsega tega odvadila.«

»Kako pa to, da se hoče poročiti z dekletom, kakršno si ti?« je jedko vprašala Es. »Mi ne vemo, kdo so bili naši predniki, po vsej verjetnosti so bili tatovi in morilci, Surf Street Coogee ni ravno najimenitnejši naslov v Sydneyu, pa tudi Randwick High ni najimenitnejša dekliška šola.«

Dawnie je vzdihnila. »Oh, mama, nikar ne skrbi za to! Najbolj pomembno je, da se hoče poročiti z menoj in pri tem prav dobro ve, kdo sem, kaj sem in od kod prihajam.«

»Velike, drage poroke si ne moremo privoščiti, ljubica,« je žalostno rekla Es.

»Sama sem prihranila nekaj denarja, in tako bom lahko plačala kakršnokoli poročno slovesnost bodo želeli njegovi starši. Osebno upam, da se bodo odločili za skromno, toda če si želijo veliko, pompozno zadevo, jo bodo pač dobili.«

»Sramovala se nas boš,« je zamrmrala Es s solzami v očeh.

Dawnie se je zasmejala in iztegnila obe roki, da so drobne mišice kar zaplale pod čudovito rjavo kožo. »Tega pa ne bosta doživela, ljuba moja! Le čemu bi se vaju sramovala? Omogočila sta mi najboljše in najsrečnejše življenje, ki si ga lahko dekle želi. Vzgojila sta me tako, da nimam nobenih zavor, nevroz in problemov, kakršne menda imajo vsi, ki so moje starosti. Še to vama bom povedala, da sta me dejansko vzgojila dosti bolje, kot so to storili Mickovi starši! Jaz in moja družina sva mu všeč ali pa ne, to je vse. Verjetno gre za to, da se nasprotja privlačijo,« je dodala malo bolj zamišljeno, »kajti v resnici imava skupne le možgane. Sicer pa jih ima petintrideset in si je imel celih petnajst let čas izbirati med vsemi modrokrvnimi dekleti, ki jih Sydney lahko ponudi, vendar si je na koncu izbral preprosto, predmestno Dawnie Melville.«

*Knjiga je pred kratkim izšla pri **ZTT** v zbirki **»Prevodi«***

Zelo pomembna občinska seja v Nabrežini

Na dnevnem redu razprava o Sesljanskem zalivu

Devinsko-nabrežinski občinski svet bo na drevišnji seji skoraj gotovo vzel v pretres varianto občinskega regulacijskega načrta o turističnem razvoju Sesljanskega zaliva. Pogojnik je v tem primeru obvezen, ker še ni povsem jasno, ali bo razprava sploh dejansko na dnevnem redu. Danes dopoldne se namreč sestane občinska gradbena komisija, v zgodnjih popoldanskih urah pa pristojna svetovalska komisija, ki ima posvetovalne pristojnosti. Urbanistična varianta je vsekakor že vključena v formalni dnevni red drevišnje seje, tako da je pričakovati, da bo župan Brezigar v zvezi s tem nocoj gotovo nekaj povedal, potem pa ni izključeno, da bodo debato odložili. Varianta, ki je temeljnega pomena za turistični razvoj Sesljanskega zaliva, je bila včeraj tudi predmet nekaterih uradnih in neuradnih srečanj in razgovorov, pri katerih so poleg župana sodelovali tudi predstavniki večinskih strank in komunistične opozicije. S tem problemom se je sinoči ukvarjala tudi sesljanska krajevna konzulta.

Svetovalska skupina KPI v devinsko-nabrežinskem občinskem svetu je svoje stališče o turističnem razvoju Sesljanskega zaliva orisala na včerajšnji tiskovni konferenci, na kateri sta poleg krajevnih komunističnih predstavnikov Ivana Širce in Giorgia Depangherja sodelovala tudi člana partijskega pokrajinskega vodstva Perla Lusa in Maurizio Pessato. Komunisti so v prvi vrsti precej kritični do postopka, po katerem naj bi občinski svet skoraj na vrat na nos odobril ta urbanistični dokument in očitajo Brezigarjevi upravi, da hoče neupravičeno pospešiti debato in v tem sklopu postaviti marsikoga pred izvršeno dejstvo.

Ostale kritike pa so čisto vsebinske narave. »Marsikdo nam je v teh letih stalno očital, da smo načelno proti turističnemu razvoju Sesljanskega zaliva, in to iz političnih in narodnostnih razlogov, kar smo mi zelo jasno demantirali, posebno z našo angažiranostjo in z našimi prizadevanji pri odobritvi urbanističnega plana leta 1985, ki je bil soglasno odobren in ki je postavil konkretne temelje za razvoj zaliva. Sedaj pa imamo pravico zahtevati jasnost, ki je še ni, zato si bomo na vseh ravneh prizadevali, da bo načrt družbe Finsepol res odprl pot turističnemu razvoju Sesljanskega zaliva ter ne zgolj nepremičninski operaciji, ki bi bila v nasprotju z interesi krajevnega prebivalstva in s turističnimi interesi občine.« Širca je s to izjavo utemeljil napore KPI za resnični turistični razvoj tega zemljepisnega bisera, pri čemer je hotel še enkrat podčrtati, da komunisti ocenjujejo z veliko pozornostjo načrte družbe Finsepol, ki je lastnik zaliva, zahtevajo pa od občinske uprave jasna in samostojna stališča o tem vprašanju.

Komunisti so zaskrbljeni nad govoricami o povečanju gradbenih prostornin v zalivu, o usodi navtičnega pristana (govori se manjšem številu privezov) ter nad morebitno »divjo privatizacijo, ki bi privilegirala edinole elitni turizem«. Na tiskovni konferenci je nato tekla beseda o problemu parkirišč, o zaščiti okolja, o usodi obale pri Botanjku (Costa dei Barbari) ter o kočljivem vprašanju nadzorstva nad javnim denarjem, ki ga bo posebno Dežela nudila za turistični razvoj zaliva. S tem v zvezi je prejšnji deželni odbor že nakazal 10 milijard lir za posodobitev navtičnih struktur.

Bodočnost Sesljanskega zaliva torej spet buri duhove v devinsko-nabrežinski občini. Župan Brezigar odgovarja na kritike KPI rekoč, da ni res, da se je občinska uprava doslej v celoti prilagodila predlogom družbe Finsepol ter da komunisti v bistvu ocenjujejo dokument, »ki ga v bistvu ne poznajo in ki so ga uradno prejeli šele po dopoldanski tiskovni konferenci«. Župan je tudi demantiral vest, da bo varianta regulacijskega načrta odprla pot povečanju gradbenih prostornin v zalivu. To pa je že predmet razprav v pristojnih občinskih telesih, pri čemer gre podčrtati, da je za vsako odločitev suveren edinole občinski svet, ki se bo, kot že omenjeno, sestal danes zvečer.

(st)

Poletno srečanje z županom Edvinom Švabom

Tri nove javne napeljave na območju Občine Dolina

Pred kratkim smo poročali, da že dalj časa preurejajo sedež dolinskega županstva. Iz razgovora z dolinskim županom Edvinom Švabom pa smo zvedeli še za celo vrsto gradbenih posegov v nekatere občinske stavbe, kot sta na primer hiša v Gročani in sprejemni center ob gledališču France Prešeren. Načrtujejo tudi delno preureditev občinske telovadnice v Dolini, veliko pa je takih načrtov, ki jih sedaj šele idejno razvijajo in jih bodo uresničili v čim krajšem časovnem roku. Seveda je to odvisno od vrste dejavnikov, ki marsikdaj presegajo občinske meje.

Letošnji proračun predvideva tudi večje posege na področju javnih del.

»V seznam zaprošenih prispevkov, ki jih je uprava Občine Dolina vložila na Deželo, Pokrajino in Kraško gorsko skupnost, smo med drugim vključili tudi tri glavna dela, ki jih mora naša Občina nujno uresničiti. Mislim predvsem na tri javne napeljave osnovnega pomena, to se pravi na kanalizacijo, vodovod in plinovod. Dobro napredujejo predvsem dela za novo kanalizacijo. Nekaj del so že opravili v Ricmanjih, Boljuncu, Dolini in Mačkoljah. Občinska uprava pa je zaprosila denarno posojilo za gradnjo šeste tranše. Gre v bistvu za popolno modernizacijo občinskega sistema kanalizacije, to pomeni, da se bodo vse odplake, tako imenovane črne vode iztekale v eno samo centralno čistilno napravo. Šele od tam naj bi se prečiščena tekočina izlivala v morje, in to čim dlje od obale. Po tem modernem sistemu ne bo več potrebno, da ima vsaka hiša svojo greznico, vse odplake se bodo namreč izlivale v večje podcestne cevi, te pa se bodo nato združile v eni sami točki. V okvirnem načrtu, ki ga je izdelal inž. Vetta, je predvidena tudi čistilna naprava za območje dolinske občine. Zgradili naj bi jo v bližini avtoodpada Marinaz, treba pa je še poiskati potrebna denarna sredstva. Potekajo pa že dogovori med dolinsko, miljsko in tržaško občino ter z Ezitom (Ustanovo za tržaško industrijsko cono), da bi zgradili enoten sistem kanalizacije in namestili večjo čistilno napravo, v katero bi se izlivale črne vode s celotnega območja, ki ga krijejo prej omenjene štiri ustanove. To pa seveda ni tako lahko, saj bi morala biti ta čistilna naprava zgrajena na tleh tržaške občine, kjer pa še niso dali v zakup dela za gradnjo.«

Drugi večji delovni sklop so posegi na vodovodno omrežje.

»Tudi pri načrtovanju teh javnih del smo karseda dosledno upoštevali zahteve naših občanov, obenem pa smo skušali poseči na vodovodno omrežje na tak način, da bi s čim manjšo izgubo zadostili čim več potrebam. Ugotovili smo namreč, da prihranimo lahko precejšnje vsote s tem, da vodovod sproti popravljamo. Kljub temu pa jasno prihaja na dan potreba, da celotno omrežje povsem obnovimo. V pripravi je že splošen načrt, za katerega upamo, da bo v najkrajšem času tudi odobren, tako da bodo lahko stekla še glavna obnovitvena dela. Zasnovan pa je na sodoben način, pri katerem je načrtovalec, inž. Devescovi, upošteval predvsem razmerje nadmorskih višinskih razlik, ki jih bodo na raznih točkah dosegale vodovodne cevi. Marsikdaj je prav iz tega razloga prišlo do hudih nevšečnosti, predvsem v poletnih mesecih, ko je voda še kako potrebna in ko je bilo v vodovodnih ceveh premalo pritiska, da bi lahko nemoteno dosegala pipe v nekaterih višjih predelih območja. Ta problem smo delno že rešili pred leti, in sicer z nekaterimi posegi na posameznih odsekih. Omrežje, ki sedaj oskrbuje z vodo območje dolinske občine, je bilo zgrajeno še v prvih povojnih časih, zaradi dotrajanih naprav, pa tudi zaradi drugačne gradbene zasnove je bilo zato pri vsaki okvari veliko več izgube. Ker nekdaj ni bilo treba vsakokrat predložiti načrtov za gradnjo vodovoda, pa nastajajo sedaj težave tudi pri ugotavljanju, kje točno so cevi omrežja, predvsem ponekod, kjer so nad vodno napeljavo zgradili stanovanjske hiše.«

Kdaj pa boste začeli graditi napeljavo metanovoda?

»Splošni načrt že imamo, izdelalo ga je podjetje ACEGA. Trenutno nam je zajamčeno denarno kritje v znesku 600 milijonov lir. Upamo pa, da bomo v kratkem lahko začeli z deli in da bomo mogli že v tem letu zaključiti gradnjo drugega odseka. Dela pa je treba dati še v zakup. Novi plinovod, s katerim se bodo tudi naši občani lahko posluževali tega sodobnega energetskega vira, naj bi šel od kulturnega centra Anton Ukmar-Miro pri Domju, vzdolž ceste, ki se rahlo vzpenja proti Dolini. Predlagali smo že, da bi se napeljava pri Domju odcepila in se usmerila tudi proti Logu in Ricmanjem. Odobritev tega predloga pa je v veliki meri odvisna od nadrejenih organov. Vsekakor je plinovod važen dosežek za našo občino: na ta način bomo pridobili možnost novega energetskega vira, za katerega jamčijo strogi varnostni predpisi.«

Dolinska občina z velikim zanimanjem sledi gradnji hitre ceste, odsek, ki gre preko območja dolinske občine, bo kmalu dokončan. Obenem pa spremlja tudi vse donosne pobude na področju obrtništva in kmetijstva, mislimo predvsem na obrtno cono, za katero je že stekel postopek za začetek urbanizacije, in pa na kmetijske pobude, ki so v tem času v prvi vrsti vezane na septembrske Kmetijske dneve. V kratkem naj bi bili nared novi dvojezični gozdni smerokazi in cestne table, govor pa je tudi o uradnem poimenovanju nekaterih ulic, ki sicer že nosijo imena po občinah, s katerimi je pobratena Občina Dolina. **(dam)**

■ **Ženska konzulta Občine Trst** se bo odslej sestajala na sedežu Pokrajine Trst. Pokrajinski odbor je namreč sprejel prošnjo ženske konzulte, ki je iskala primernejši sedež za svojo dejavnost. Njenim predstavnicam - predsednici Carli Mocavero, podpredsednicama Ester Pacor in Lauri Ruaro ter tajnici Estelli Vinciguerra - je vest sporočil včeraj predsednik Pokrajine Dario Locchi med sestankom na sedežu uprave. Na včerajšnjem sestanku so se tudi dogovorili za tesnejše sodelovanje med žensko konzulto in pokrajinsko upravo.

Tudi Občina Milje naj si prizadeva za zaščito ozona

Član tajništva miljske KPI Fulvio Vallon je v teh dneh naslovil na miljskega župana Claudia Muttona in na občinskega odbornika za okolje Giorgia Milla pismo, s katerim ju poziva, naj miljska občinska uprava pristopi h gibanju za zaščito ozonske plasti v atmosferi, ki ga je v Italiji sprožilo sto županov skupno z Ligo za okolje. Gibanje si je zadalo konkretno nalogo bojkota razpršilcev oziroma boja proti uporabi fluorovih in klorovih ogljikovodikov, ki so krivi za krčenje ozonske plasti.

Vallon v svojem pismu opozarja na zaskrbljujoča predvidevanja strokovnjakov, še zlasti Watsona, po katerih so razmere že tako hude, da bi se luknja nad Antarktiko vsaj še eno stoletje ne začela celiti, tudi ko bi takoj prenehali uporabljati fluorove in klorove ogljikovodike. Če je stvarem res tako, ne bi smeli več izgubljati časa. V Severni Ameriki se je gibanje za zaščito ozonske plasti že močno uveljavilo, medtem ko si na Stari celini s težavo utira pot kljub temu da nanjo odpade približno polovica svetovne porabe fluorovih in klorovih ogljikovodikov. Sicer pa nedavno sklenjeni mednarodni protokol določa, da mora do leta 1999 proizvodnja omenjenih ogljikovodikov tudi v Evropi pasti na raven iz leta 1986.

Po mnenju Vallona bi se v akciji proti razpršilcem morale angažirati zlasti javne uprave, med temi občine, in sicer ne toliko z izdajenjem odredb ipd., marveč s prepričevanjem ljudi. Sodelovati bi morali tudi trgovci, od katerih je veliko odvisno, katere preparate ljudje uporabljajo.

Pogovor z »odlično« maturantko Tanjo Rebula

Če te snov zanima, matura ni težka

Predstavljamo vam še eno maturantko, ki je svojo zadnjo preizkušnjo opravila tako dobro, da bolje sploh ne bi bilo mogoče: to je Tanja Rebula s trgovskega tehničnega zavoda Žiga Zois.

Kako preživljaš "mirno" obdobje po maturi?

»Sedaj počivam. Na srečo sem bila med prvimi na vrsti in tako moje počitnice že kar nekaj časa trajajo. Na srečo, pravim tudi zato, ker si ne znam predstavljati, kako bi se na maturo pripravljala v tej vročini. Kasneje nameravam na morje, pa v hribe. Rada bi šla na potovanje, da bi si ogledala vsa lepa evropska mesta. Za začetek bi šla verjetno v Grčijo... Vendar bom to storila kdaj drugič, ko bodo razmere bolj ugodne.«

In kako si prebrodila "viharne" maturantske čase?

»Prej nisem bila nikoli odlična, zato nisem pričakovala takšnega izida mature. Učila sem se zadnji mesec kar veliko, pisno sem opravila dobro, tudi z ustnim sem bila zadovoljna, zato sem vedela, da bo ocena dobra, da pa bo tako dobra... Doma so bili uspeha seveda zelo veseli, proslavili pa smo le v ožjem krogu.

Ustno sem imela slovenščino in trgovinstvo. Slovenščino zato, ker mi je bolj blizu kot italijanščina, pa tudi boljše jo govorim. Kot predmet mi je zelo všeč, še posebno letos, ko sem se poglobila vanj. Predvsem literatura me privlači, pisatelji. Na maturi smo se kar pogovarjali: ustavili smo se pri mojem referatu o Mišku Kranjcu, nato pa obzorje razširili še na druge pisate-

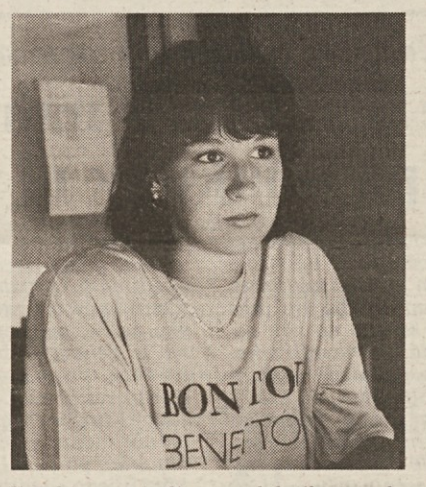

lje, ki so pisali o podobnih temah. Rada pišem takšne referate, saj se takrat poglobiš v neko področje in ga bolje spoznaš. Moj je bil kar obsežen, pisala pa sem ga tudi dolgo — celo leto po malem. Profesor seveda prebere referat in če želi, na maturi sproži pogovor o njem; tudi zato, da bi preveril, če si ga zares sam napisal, če znaš kaj razložiti o tem... Jaz sem si izbrala Miška Kranjca (njegovo Povest o dobrih ljudeh), ki bi bil lahko tudi moj najljubši pisatelj. Sem romantičen tip in zato mi ugaja njegovo idilično, romantično opisovanje prekmurskih ljudi in pokrajine.«

Kaj prihodnost skriva zate?

Verjetno se bom čimprej zaposlila. Čeprav me bo mogoče še kaj prijelo in bom šla študirat, pa imam za sedaj tega dovolj. Rada bi našla delo na področju, ki mi je blizu in ki mi je všeč — kaj v zvezi s knjigovodstvom, trgovinstvom. Nisem še poskušala, bojim pa se, da najti službo ne bo preveč enostavno. Rada bi ostala v Trstu, ker sem navezana nanj. Res je, da je to predvsem staro mesto z upadajočim gospodarstvom, vendar pa mislim, da se lahko še razvije. Glede na to, da je blizu morja in hribov, ima veliko možnosti za razvoj turizma...

Kar se tiče položaja Slovencev v Trstu, sama še nimam slabih izkušenj, čeprav vem, da na splošno Slovenci niso najboljše sprejeti. Sama živim na Krasu (na Colu), med skoraj samimi Slovenci. Menim, da znanje slovenščine trenutno predstavlja veliko prednost pri iskanju zaposlitve.«

S kakšnimi vtisi se oziraš nazaj na srednješolska leta?

»Sicer nisem tip, ki vedno ve kaj hoče, posrečilo pa se mi je, da sem izbrala pravo srednjo šolo. Na trgovsko sem se vpisala, ker po zaključku daje možnost odločitve — ali fakulteta ali delo. Na drugih šolah skoraj nimaš druge izbire kot fakulteto. Tudi profesorji so bili dobri in so nam veliko dali. Predvsem pa so sledili novostim v stroki, kar je na našem področju še kako pomembno.

Vesela sem, da so izdelali vsi moji sošolci. Vsi so dobili tudi precej dobre ocene. Večinoma so se raztepli takoj po maturi, tako da se bomo videli šele jeseni.«

Tako. Kakorkoli se bo Tanja odločila - mi ji želimo še veliko uspeha.

METKA ČELIGOJ

V iskanju poletne osvežitve

Sprehod po tržaških »glasbenih« barih

Tudi v Trstu se včasih zgodi, bolj poredko sicer, da se okrog polnoči (vsako namigovanje na Tavernierjev film in na Monkovo skladbo je - namerno) po ulicah Starega mesta in drugih mestnih predelih sliši zvok trobente ali klavirja. Tudi pri nas se je namreč prebudilo, čeprav v manjši meri, tisto nočno življenje, ki je značilno le za velika mesta in za njihove slavne »glasbene in podzemne« predele, kjer vsakdanje življenje spremeni svoj ritem in se noč skoraj neopazno in vendar vsem zaznavno bliža dnevu: jazzovski sinkopirani ritem se oplaja z različnimi vonjavami, tobak in vino (ali druge vznemirjajoče pijače) soustvarjajo ozračje sproščenosti in vsem je, kot da bi si zvoki utirali pot naravnost v žile, do srca, do središča umskega in čustvenega zaznavanja.

Oprostite lirski izliv, vendar so poletne noči polne tistega tihega hrepenenja, ko vsak želi doživeti največ in najboljše, zlasti ko se temperatura v večernih urah zniža in si oddahnemo od dnevne stiske ter smo spet sposobni, da »normalno mislimo in čutimo« (takrat torej, ko vročina ne ogroža več naše živčne zmogljivosti). Ko se prebudimo iz dnevne omotice, si torej zaželimo osvežitve in sprostitve in nič čudnega ni, če v Trstu slišimo vedno več tarnanja na račun kulturne suše. Poletna vročina pa še bolj opustoši naše večere, tako da poleti večkrat res divjamo po mestu v iskanju varnega zatočišča.

Kot rečeno, so se tudi v Trstu pojavili lokali, ki ponujajo živo glasbo. Daleč smo od Londona, Pariza in Berlina, vendar je tudi pri nas mogoče slišati dokaj kakovostne in obetavne glasbene skupine, ki soustvarjajo tržaški nočni utrip. Zlasti preteklo zimo so se v Trstu lokali z »live« glasbo pomnožili kot gobe po dežju. Glasbeni navdušenci so skoraj vsak večer lahko izbirali med več variantami, od jazz glasbe do funkyja, new wave in salse, hkrati pa so tudi mladi glasbeniki imeli možnost, da so nastopili javno in se preizkusili pred občinstvom. Med tržaškimi nočnimi pticami so imena — kot so Roxy bar (končno ga imamo tudi v Trstu), Nutty bar, Bar India, Il posto delle fragole, da ne govorimo o Tor Cucherni — že uveljavljena. Brez teh barov bi se verjetno obupani spotikali po vinotočih, »paninotekah« in že na smrt dolgočasnih pivnicah.

Da bi bralcem ponudili poletni vodič skozi nočni Trst (tovrstni tedenski vodič, ki je dopolnjen tudi z informacijami o gledaliških in drugih predstavah ter je pozoren tudi do slovenskega kulturnega dogajanja, že leto pripravljajo v Študentskem turističnem centru), smo se obrnili na nekatere lastnike ali upravnike barov in jih vprašali, kako načrtujejo svoje in naše poletje. Nekoliko razočarani smo ugotovili, da bodo številni bari med poletjem prekinili »koncertno« dejavnost. V večini primerov so že maja, ko ljudje odpirajo okna in vrata opojni pomladanski sapi, morali prekiniti svojo dejavnost, ker je glasba motila soseščino, skoraj nikjer pa niso imeli primernih izolacijskih oblog na stenah. Priljubljeni Roxy, Nutty, India in Walter bar, pa tudi gostilni Alla palestra in Vecia Trieste, kjer so si nastopi sledili s pospešenim ritmom, bodo v poletnih mesecih nudili samo posneto glasbo. Najbolj vztrajni so torej upravitelji bara Il posto delle fragole v parku bivše psihiatrične bolnišnice (kjer so koncerti vsak ponedeljek in četrtek) in puba Mauri e Aurora (ki so ga odprli šele pred nekaj meseci) ter diskokluba Tor Cucherna.

Ponudimo vam lahko samo delni program do konca julija. V baru Il posto delle fragole bodo v ponedeljek Slapshot igrali funky, naslednji četrtek pa bo nastopila skupina La ganga (ki so jo ustanovili, ko se je razpustila skupina Scai sudai, in ki se je že pozimi izkazala s svojevrstnim in enegičnim blues rockom). V baru Il posto delle fragole pa je Pokrajino in Občino zaprosila za dovoljenje, da bi ponovno prirejala plese na odprtem (ki so pred nekaj leti imeli velik uspeh). Danes in jutri bosta v Tor Cucherni nastopila Giulia Crocini in Paolo Brachetti z bolj »soft« repertoarjem. Nismo pa utegnili izvedeti za načrte novega puba Mauri e Aurora v Ul. Commerciale 143, za katerega pa smo slišali, da ima zelo prijeten in dober repertoar.

Glasbenim navdušencem pa se seveda ponujajo tudi druge priložnosti. O prireditvi Poletje v zalivu poročamo posebej, jutri pa se bo na Tržaškem velesejmu pričel tudi pokrajinski praznik L'Unità in Dela, katerega spored je prenatrpan z zanimivimi prireditvami. Sam uvod — današnji koncert Witz Orchestre — že naznanja, da bomo lahko slišali in videli marsikaj zanimivega. (Naslovi in informacije po brošuri CTS Informazione, ki so jo pripravili Raffaele Oriani, Igor Prinčič in Stefano Stalio in ki jo je mogoče dobiti na sedežu organizacije.) (bg)

Novi načrti za prevencijo in higieno

Kdo skrbi, da ne bi jedli škodljive hrane?

Po znani aferi z metanolom, ki so ga trgovci mešali z vinom, se je v Italiji zelo ostro in dramatično zastavilo vprašanje kontrole živil in pijač. V bistvu je metanol povzročil podoben pretres, kot ga je černobilska nesreča.

V Italiji so na deželni in pokrajinski ravni sicer že delovale službe za kontrolo živil, zraka, vode itd. Kot nam je povedal kemik, ki dela v tržaški Medkrajevni službi za preventivo (bivši Urad za higieno in profilakso), so tudi v preteklosti nadzorovali živila, ki so jih pripeljali v Trst z ladjami ali pa s tovornjaki, hrano v trgovinah, pitno vodo, poleti morsko vodo, zrak itd. Pri kontroli pa je prihajalo do vrste težav. Zaradi pomanjkanja nekaterih naprav, premajhnega števila uslužbencev in tudi pomanjkanja povezav s kontrolnimi središči v deželi in drugih italijanskih krajih niso mogli delati načrtno in temeljito. V sistemu so nastajale razpoke, ki so dopuščale, da so prihajali na tržišče živilski proizvodi, ki niso odgovarjali higienskim in drugim zdravstvenim normam. To se seveda ni dogajalo samo v Trstu, nasprotno, najhuje so kršili zakone in osnovna zdravstvena pravila tam, kjer je bila živilska industrija najmočnejša in kjer so veliki zaslužki zasenčili osnovna etična pravila.

Po aferi metanola je ministrstvo za zdravstvo določilo, kaj morajo posamezne deželne uprave narediti, da bi pospešile nadzorstvo nad živili. Dežela FJK je v dogovoru s krajevnimi zdravstvenimi enotami izvedla obširno raziskavo. Poleg konkretnih analiz živil so pregledali, v kakšnih razmerah delujejo posamezni laboratoriji, koliko je strokovnjakov, katere naprave manjkajo itd. Na podlagi raziskave so izdelali načrt, ki naj bi preprečil, da bi državljani jedli in pili "strupene" snovi.

Posamezne krajevne zdravstvene enote morajo izdelati "zemljevid" posegov. Skratka, določiti morajo, kje naj pristojni organi posežejo. Načrte bodo konkretno izvajale prav medkrajevne službe za preventivo, ki že obstajajo. V okviru teh služb deluje vrsta laboratorijev, ki nadzorujejo živila in okolje, kot so biotoksikološki laboratorij, laboratorij za kemične analize okolja, laboratorij za fizikalne analize okolja itd. Deželni načrt predvideva povezavo med posameznimi laboratoriji in seveda izmenjavo informacij med štirimi medkrajevnimi službami za preventivo v naši deželi.

Z omenjenimi laboratoriji sodelujejo razne enote, kot so na primer poseben oddelek karabinjerjev proti ponarejanju živil, kontrolne službe na mejnih prehodih, v pristanišču itd. Kontrolo pa lahko zahtevajo tudi posamezni državljani.

Da bi reforma ne obtičala na papirju, je Dežela nakazala skoraj milijardo in 500 milijonov lir za nakup novih naprav ter milijardo in 800 milijonov lir za sprejem novih uslužbencev.

V času, ko smo čedalje bolj občutljivi za probleme okolja, ko nam postaja vedno bolj jasno, da je živilska industrija premalo občutljiva za vprašanje zdravja in uporablja pri predelovanju živil in pijač številne škodljive snovi, moramo biti seznanjeni s tem, kaj oblasti naredijo, da obvarujejo državljane pred splošnim "onesnaženjem". Na žalost je še vedno res, da odgovorni ukrepajo takrat, ko pride do škandalov in zastrupitev, res pa je tudi, da smo vsi premalo obveščeni o obstoju in delovanju preventivnih služb, na katere se lahko konec koncev obrnemo tudi sami.

Po mnenju predstavnikov deželnih sindikatov

Primer Fiata nikakor ne ogroža sindikalne enotnosti v deželi

Delovna pogodba zaposlenih v največji italijanski tovarni — v turinskem Fiatu — je v teh dneh sprožila val diskusij in polemik, tako v časopisju kot v političnih in sindikalnih krogih. Kot vemo, sta jo podpisala le sindikata kovinarjev CISL in UIL, medtem ko jo je FIOM-CGIL zavrnil, ker vodstvo Fiata ni pristalo na nobeno nadaljnjo spremembo besedila nove delovne pogodbe. Kljub temu je sporazum pravno popolnoma veljaven, medtem ko se je razkol v že sicer načetem enotnem sindikalnem gibanju še poglobil.

Osnovni problem, okoli katerega se lomijo sindikalna kopja, zadeva vprašanje premo sorazmerne povezave med ekonomskim delom delovne pogodbe in proizvodnostjo oziroma splošnim ekonomskim gibanjem nekega podjetja. Preprosto to pomeni, da na višino delavskih plač neposredno vpliva delovna storilnost oziroma poslovni uspeh podjetja. Termina sta sicer vsebinsko zelo različna, saj visoka delovna storilnost še ne jamči poslovnega uspeha podjetja, ki ni odvisen le od notranjih, temveč tudi od zunanjih dejavnikov, izmed katerih je na prvem mestu tržišče. Prve polemike nastajajo že pri izbiri enega od teh dveh kriterijev: če je delovna storilnost neposredno odvisna od delavca, pa tega ni moč trditi za poslovni uspeh, na katerega delavec ne more vplivati, ker ne sodeluje pri poslovnih izbirah in pri vodenju in upravljanju podjetja.

Nov razkol v sindikalnem gibanju — kot je zadevo okoli delovne pogodbe pri Fiatu označil tisk — bi lahko imel posledice tudi na krajevni in deželni ravni. Da bi izvedeli, kakšno je stališče deželnih sindikatov do vprašanja povezave med plačami in storilnostjo oziroma poslovnim uspehom, smo se pogovarjali z generalnim tajnikom deželne UIL Grazianom Pasqualom, s članom deželnega tajništva CISL Paolom Marazzijem in s članom deželnega tajništva oziroma pokrajinskim tajnikom UIL Alfredom Qualizzo.

»Resnično vprašanje ne zadeva povezave plače s proizvodnostjo in to niti ni bistvo primera Fiata. Sorazmerje med izplačano mezdo in med proizvodnimi cilji, ki jih je uresničilo neko podjetje (in v katerem je bil dosežen tovrstni sporazum), obstaja že leta,« pravi **Graziano Pasqual.** »Vprašanja, ki jih odpira primer Fiata, so drugačne narave: predvsem je plača v tem primeru nekakšna "una tantum", ali še bolje, neke vrste nagrada, vezana izključno na podjetniški presežek. Kot taka nima nobene zveze z delovno pogodbo, saj ne vpliva na vse ostale postavke (kot so odpravnina, starostna doklada itd.) in torej ostaja zunaj celotne strukture plače. Drugič pa je taka "nagrada" le težko predmet pogajanj, če delavci oziroma sindikat niso soudeleženi pri vodenju podjetja in pri določanju njegovih ciljev.«

Dokler so sindikati zastopali enotno stališče, pri Fiatu niso mogli odločati po svoji volji, medtem ko so tokrat imeli lažjo pot, je še dodal Pasqual. Seveda nas je zanimalo, ali potemtakem zadeva Fiat lahko resno in dokončno razbije sindikalno enotnost. »Če hočemo imeti čim boljše rezultate, moramo v naši deželi ohraniti največjo enotnost, saj smo vezani na enotne platforme, ki smo jih že predstavili ali pa so celo že predmet pogajanj. Pri tem pa se moramo zavedati, da bo primer Fiata hočeš nočeš močno vplival na nadaljnji razvoj teh vprašanj,« je nadaljeval tajnik deželne CGIL. »Videti pa bo treba, ali bo ta izkušnja uporabljena v pozitivni smeri, za okrepitev sindikalne enotnosti, strategije in za odpiranje novih perspektiv. Nedvomno je namreč razgalila probleme sindikalnega gibanja: če bo prispevala k njihovemu reševanju, bo njen učinek nedvomno pozitiven, pripomogla bo lahko tudi k okrepitvi solidarnosti v sindikalnem gibanju in k porazu naraščajočega korporativizma.«

»Vsekakor pa nas primer Fiata uči: sindikat se mora takoj odločiti, kaj naj napravi s svojimi enotnimi strukturami v bazi, še prej pa se mora vprašati, kako se njegova enotnost v bazi sploh izraža,« je zaključil naš pogovor Graziano Pasqual.

Paolo Marazzi je prav tako potrdil velik pomen enotnosti v sindikalnem gibanju: »Te enotnosti si želimo vsi, ker gre za izjemno pomemben dejavnik. Jasno je, da enotni sindikat lahko veliko lažje uresniči delavske cilje. Kar pa zadeva primer Fiata, je naš sindikat izrazil pozitivno mnenje o pogodbi, saj le-ta vsebuje kar 90 odstotkov vseh zahtev iz sindikalne platforme. Obnašanje kovinarskega sindikata FIOM-CGIL pa je po našem mnenju v glavnem sindrom čisto ideološke narave, ki je eksplodiral v tem konkretnem primeru, a se je že prej pokazal v primerih šole, pristanišč in letališča Fiumicino.« Pri vprašanju razmerja med delavsko plačo in poslovnim gibanjem v podjetju pa je Marazzi opozoril na veliko zmešnjavo, h kateri je pripomogel tudi tisk. »To razmerje oziroma povezava obstaja od zmeraj, le da je bila doslej implicitna. Fiatova delovna pogodba pa eksplicitno, izrecno veže del plače na podjetniški presežek. Menimo, da gre za pomembno stvar, saj je potreba po sodelovanju pri vodenju podjetja vse bolj izrazita, tega pa so se poleg Fiata zavedeli že mnogi drugi podjetniki. Tudi to je zelo pozitivno, saj je še nedolgo pri njih prevladovala težnja po odstranitvi, po preraščanju sindikata. Tehnološki razvoj pa zahteva konsenz in torej odnos s sindikatom, ki se razvija v smer soudeležbe pri upravljanju podjetja: sama Fiatova pogodba na primer predvideva, da se bo vodstvo znova sestalo s sindikatom in se z njim sporazumelo, kako povezati poslovne rezultate s plačami.« To so po Marazzijevih besedah prvi pomenljivi znaki spreminjanja podjetniške politike. »Na deželni ravni pa si moramo v največji meri prizadevati, da ne bi zaostrili odnosov znotraj sindikalnega gibanja. Začeli smo nekatera važna pogajanja, ki zahtevajo največjo stopnjo enotnosti. Ta enotnost je nedvomno vrednota, vendar moramo hkrati upoštevati, da se je že pred leti začel uveljavljati tudi sindikalni pluralizem,« je na koncu dejal predstavnik deželne CISL.

Tudi predstavnik deželne UIL **Alfredo Qualizza,** ki je svojo sindikalno pot začel v vrstah kovinarjev, pravi, da odnosi v deželnem sindikalnem gibanju niso niti v najmanjši meri ogroženi. Glede razkola, ki naj bi ga v sindikatu povzročil primer Fiata, pa upa, da gre le za »etapno nesrečo« in ne za izgubljeno dirko, ali še bolje, za tipično »poletno nevihto«, ki je bila v javnosti prekomerno napihnjena. »Vendar sem prepričan, da je za vso zadevo še kaj drugega, za kar še ne vemo in o čemer dajejo slutiti primeri iz zadnjih mesecev (na primer šola, cobasi, letališče Fiumicino itd.). Vsekakor ima sindikalna zveza CGIL preveč notranjih problemov in nasprotij, za katere upamo, da jih bo čimprej uspela razrešiti,« je izjavil Qualizza. Glede samega vprašanja povezave med plačami in delovno storilnostjo oziroma poslovnimi rezultati podjetja, pa je menil, da je problem izredno obsežen in celovit in da ga bo potrebno šele začeti preučevati. »Na splošno pa lahko rečem, da je sindikat v izrazitem obdobju evolucije, ko gleda v prihodnost, v Evropo leta 1992 in na evropske delovne pogodbe. Po drugi strani pa ne smemo spregledati mnenja delavcev, predvsem tistih, ki so zaposleni v javnih podjetjih. V njih tega vprašanja zagotovo ne bomo rešili tako hitro, saj bi zaradi izgub v državnem sektorju tvegali, da bi delavci ostali brez plač. Zato se mi zdi, da je primer Fiata sicer pomemben, ker odpira novo pot, a velja predvsem za zasebna podjetja,« je zaključil predstavnik UIL.

VLASTA BERNARD

Danes stavka v kamnolomih in kamnoseških obratih

Enotna pokrajinska federacija gradbenih delavcev (FLC) je za danes proglasila celodnevno stavko vseh delavcev, zaposlenih v tržaških kamnolomih in kamnoseških obratih. Gre za podjetja Cava Romana, IMA, Zenth, Marmifera Gorlato, Radovich, Carso Marmi, Cava Scoria in Cava Faccanoni.

Stavko je sindikat FLC proglasil iz protesta proti podjetnikom kamnoseškega in kamnolomskega sektorja, ki po enem mesecu od predstavitve sindikalne platforme za obnovo pokrajinske dodatne pogodbe še niso določili datuma za začetek pogajanj.

Enotna pokrajinska federacija gradbenih delavcev izraža nadalje prepričanje, da so ekonomske razmere v tem sektorju dovolj ugodne za hitro in zadovoljivo rešitev sindikalnega spora, ki sicer zaobjema le malo (a bistvenih) zahtev: izboljšanje higienskih in varnostnih pogojev dela, preureditev delovnega urnika in zvišanje dodatka na proizvodnjo. V primeru, da bi nalatel na gluha ušesa, sindikat obljublja nove protestne manifestacije.

V Bazoviškem domu v Bazovici

Nocoj sestanek za ugovore proti lokaciji sinhrotrona

Koordinacijsko združenje kraških vasi, Kmečka zveza in Slovensko deželno gospodarsko združenje prirejajo nocoj v Bazoviškem domu v Bazovici javni sestanek o sestavljanju pripomb in ugovorov na podrobnostne načrte za urbanistično ureditev zemljišč, ki naj bi pripadala Centru za raziskave pri Padričah, seveda vključno onih pri Bazovici, na katerih naj bi zrasel sinhrotron. Na sestanek, ki se bo pričel ob 20.30, so posebno vabljeni domačini in še zlasti lastniki zemljišč, ki naj bi jih gradnja stroja prizadela.

Spomnimo naj, da je podrobnostne načrte prvič odobril tržaški občinski svet 22. aprila letos. Kot predvideva zakon, pa so načrti zdaj na ogled javnosti za morebitne pripombe in ugovore. Zvedeli smo, da bodo ugovore vložile razne slovenske krajevne in širše organizacije, pa najbrž tudi nekateri posamezniki. Sicer pa bo prav o tem govor na nocojšnjem sestanku v Bazovici.

Pripombe in ugovore je mogoče vložiti najpozneje do 29. julija 1988, nakar se bo moral o njih izreči občinski svet. Podčrtati velja dejstvo, da tega ne bo storil isti občinski svet, ki je aprila odobril podrobnostne načrte, saj so bile vmes volitve. Z novim občinskim svetom pa je prišlo do nekaterih novosti tudi kar zadeva razmerja sil med pristaši in nasprotniki namestitve sinhrotrona na območju T8 pri Bazovici. Največje spremembe je, vsaj v teoriji, mogoče zabeležiti v "taboru" nasprotnikov. Če je po eni strani umanjkal predstavnik Gibanja za Trst, so v novem občinskem svetu kar štirje svetovalci "zelenih", in sicer dva izvoljena na listi smejočega se sonca in dva izvoljena na listi marjetice. Novosti je mogoče zapaziti seveda tudi v drugem taboru, saj sta se na volitvah v glavnem na račun LpT okrepili KD in PSI, vendar je ta tabor globalno vzeto ohranil široko premoč. Vse to — ponavljamo — sodeč v teoriji.

Najbrž ne bo odveč, če v zvezi s tem poudarimo, da je tržaški občinski svet že odobril namestitev sinhrotrona na območju T8 pri Bazovici novembra 1986 in januarja 1987, ko je obravnaval zadevni varianti občinskega regulacijskega načrta. Tudi tedaj so nekatere slovenske in naravovarstvene organizacije vložile pripombe in ugovore, ko pa je namestitev odobrila še deželna uprava, so nastopile tudi proti njenemu sklepu, in sicer s prizivom na deželno upravno sodišče. Prav v teh dneh teče proces in, kot smo včeraj obširneje pisali, kaže, da bo sodišče izreklo svojo razsodbo še pred koncem tega meseca.

Razpisali štipendiji na področju tekstilne tehnologije

Center za znanstvene in tehnološke raziskave pri Padričah bo finančno omogočil podelitev dveh štipendij univerzitetnima diplomirancema ali tehnikoma iz Furlanije-Julijske krajine za udeležbo na tečaju za višjo specializacijo na tekstilnem in mehanotekstilnem področju. Tečaj prireja Deželni center za tehnološko prenavljanje (CERIT) iz Pordenona, namenjen pa je mladim, ki že obvladajo osnove tekstilne tehnologije. Šlo bo za sedem mesecev teoretičnega in praktičnega učenja predmetov, kot so informatika, kontrola kakovosti in procesov, industrijska elektronika, avtomatizacija in robotika, novi materiali in novi proizvodi, marketing, moda in oblikovanje.

Center za raziskave je pristal na to pomembno pobudo, ker meni, da je tekstilni sektor velikega pomena za razvoj tržaške pokrajine in celotne dežele Furlanije-Julijske krajine. Poleg tega statut Centra določa, da mora ta tudi pospeševati strokovno izpopolnjevanje tehnikov, diplomirancev in raziskovalcev.

Kdor je zainteresiran za štipendije oziroma za udeležbo na tečaju, se lahko obrne na CERIT, Pordenon, Ul. Villanova di Sotto 9/a, tel. 0434/571760-571204, ali na Center za raziskave, Padriče 99, tel. 040/226011-2260108.

Včeraj navsezgodaj v industrijski coni

Nevarna eksplozija jeklenk z acetilenom

Na dvorišču podjetja Industria Gas Compressi na Cesti za Dolgo krono v industrijski coni je včeraj zjutraj nenadoma prišlo do silovite eksplozije. Iz neznanih vzrokov, saj preiskovalci trenutno šele o njih ugibajo, se je vnel acetilen v 240 jeklenkah plina, ki so jih že pred nekaj dnevi naložili na tovornjak. V okolici so zališali silovit pok okrog 7. ure zjutraj, nato pa je bilo opaziti črn dim, ki se je dvigal proti nebu. Čuvaj tovarne je takoj telefoniral gasilcem; ti so že po nekaj minutah prihiteli s šestimi cisternami in približno dvajsetimi možmi. Bolničarji Rdečega križa na srečo tokrat niso imeli dela, saj se ni nihče ranil. Ogenj pa je povzročil okrog 250 milijonov gmotne škode.

Takoj po eksploziji je mimo poslopja družbe Gas Compressi privozil mlad šofer Mauro Murenu iz Milj. Ko je zagledal dim, je takoj pustil svoj tovornjak ob cesti in stekel na dvorišče, da bi videl, če je potrebna njegova pomoč. V bližini goreče prikolice tovoranjaka je stal drug kamion. Ko je izvedel, da so na njem naložene jeklenke, napolnjene z acetilenom, je takoj razumel, da se plameni lahko razširijo tudi na bližnji tovornjak. Murenu je brez pomislekov sedel v kamion in ga odpeljal nekaj metrov naprej.

Poseg gasilcev je trajal le kake tri ure in kaj kmalu se je izkazalo, da ni več nevarnosti. Ogenj, v katerem je zgorela cev, ki je povezovala jeklenke na kamionu, so gasilci pogasili s posebno peno. Nato so odprli varovalke jeklenk in vonj po acetilenu se je kmalu razširil po bližnji okolici. Le tako je bilo mogoče preprečiti nadaljnje izgorevanje plina. Istočasno so gasilci z vodo hladili jeklenke, da ne bi eksplodirale.

V prvi osebi je nesrečo doživel Bruno Brajnik iz Ulice Soncini 21 v Škednju. Približno ob 7. uri zjutraj je namreč odprl varovalko, da bi napeljal acetilen v jeklenke, ki so bile že napolnjene do polovice. Tedaj pa je zaslišal močan pok. Prikolico tovornjaka je v trenutku raztrgalo in zaradi eksplozije so popokale šipe na oknih skladišča. Brajnik je takoj zaprl varovalko, da bi preprečil dotok acetilena.

Gasilci na delu

V nesreči se ni nihče ranil, ogenj pa je povzročil precejšnjo gmotno škodo. Vsaka polna jeklenka stane približno 300 tisoč lir (na tovornjaku je bilo natanko 240 jeklenk), prikolica tovornjaka pa je vredna okrog 50 milijonov lir. Gmotno škodo po povrnila zavarovalnica, pri kateri je družba zavarovana. (hj)

Glas sindikatov

Tajništvo sinikata CGIL iz Trsta se je včeraj sestalo s tajništvom in predstavniki sindikata kategorije delavcev kemijskega sektorja FILCEA. Po požaru na dvorišču družbe Gas Compressi so sindikalisti z zaskrbljenostjo razpravljali o varnosti delavcev. Vsakodnevne nesreče na delu namreč dokazujejo, da so varnostne naprave v raznih obratih pomanjkljive.

Ministrstvo za zdravstvo je sicer sestavilo seznam potencialno nevarnih obratov, so ugotavljali člani tajništva CGIL, pri tem pa pristavljali, da varnostne naprave večkrat ne delujejo zadovoljivo zaradi pomanjkljivega vzdrževanja. Za to pa je odgovorna tudi država, saj iz malomarnosti to dopušča. Zaradi zvišanja produktivnosti v mnogih industrijskih obratih se večkrat zmanjša učinkovitost varnostnih naprav, pristavljajo še sindikati v svojem tiskovnem sporočilu, ki so ga včeraj poslali v uredništva krajevnih časopisov. Predvsem so želeli poudariti, da se bodo odslej še bolj zavzemali za boljše in varnejše delovne razmere in da bodo v ta namen navezali še tesnejše stike z raznimi organizacijami, ki skrbijo za varstvo okolja in zdravje delavcev.

Obvestilo Občine Zgonik

Župan občine Zgonik obvešča, da bo v dneh 22., 25., 26. in 27. julija od 8. do 16. ure zaprta cesta, ki pelje iz Repniča na proseško postajo. Zapora je potrebna zaradi nujnih del na železniškem prehodu.

Poletno razmišljanje za jesen

Tudi plesna šola lahko poživi dejavnost v naših društvih

Sedaj ko naša društva počivajo in imajo na programih v glavnem le razne poletne šagre, ki privabljajo ljudi in predstavljajo tako enega glavnih virov za zbiranje denarnih sredstev za bodoče kulturne dejavnosti, je pravi čas, da spregovorimo o tem, kaj narediti v novi sezoni, da se pritegnejo tudi mladi in da se popestri dejavnost društev.

V KD France Prešeren v Boljuncu na primer že nekaj let deluje plesna šola, katere pobudnica je bila Tatjana Turco.

»Začeli smo z učenjem navadnih plesov: valčka, tanga, polke, mazurke in tudi rock-and rolla, takšnih plesov, ki jih plešemo na naših zabavah in šagrah. Kar 54 mladih se je prijavilo za učenje teh plesov. In ker smo imeli med vpisanimi tudi zelo dobre elemente, smo sklenili, da bomo šli s šolanjem dalje.«

Tako so se obrnili na učiteljski par Settomini iz Tržiča, ki že vodi podobne šole v raznih krajih dežele. Oba učitelja sta preverila znanje tečajnikov in sklenila, da lahko začneta s poučevanjem zahtevnejših plesov, kot so latinsko ameriški in standardni plesi v internacionalnem stilu. Seveda je učenje teh plesov veliko bolj zamudno in uspehi niso takoj vidni. Tako je nekaj mladih odpadlo.

»Mi pa smo kljub vsemu vztrajali in sedaj imamo na primer že dva plesna para, stara 16-17 let, ki smo ju poslali v Turriaco, da se izpopolnita v plesni tehniki. Letos bosta ne samo nastopala na naših prireditvah, temveč bosta lahko že začela sama vaditi najmlajše učence. In če bi po tej poti nadaljevali, bi lahko imeli že čez nekaj let samo domače učitelje in trenerje.«

Od začetka je v tej plesni šoli trenerka Antonella Berini iz Trsta. »Zelo je požrtvovalna in nič ji ni težko prihajati tolikokrat v Boljunec.«

Mladi plesalci imajo po dve vaji na teden, ki trajata vsaka tričetrt ure. Udeleženci šole so porazdeljeni v več skupin, tako da je omogočeno delo skorajda z vsakim posebej.

Preteklo sezono je plesna šola zaključila z javnim nastopom v gledališču France Prešeren. S tem programom so nastopili še v Kopru, Sežani, pri Domju, na raznih šagrah itd.

»Tudi na zasebni televiziji "Rete 4" so naši plesalci nastopili. In napovedovalec je jasno povedal, da gre za člane plesne šole slovenskega kulturnega društva France Prešeren iz Boljunca. Marsikateremu poslušalcu morda to ni bilo po godu; mi pa smo bili te predstavitve veseli.«

Še v tem poletju čaka mlade plesalce nekaj nastopov, eden v Sežani ob tamkajšnjem občinskem prazniku. Prvega oktobra pa se bo začelo novo šolsko leto.

»Želela bi, da bi se v šolo vpisalo čimveč majhnih otrok. Želim si tudi, da bi nam stali ob strani starši in društveni delavci, saj gre za dejavnost, ki lahko samo popestri delovanje tu pri nas. Vpisovanje se začne že v septembru. Vsi, ki imajo veselje do plesa, naj se le oglasijo. **(N. L.)**

Voda v občini Devin-Nabrežina je spet pitna

Voda iz vodovodnega omrežja ACEGA v Nabrežini Kamnolomih, v Sesljanu in Vižovljah je od včeraj spet pitna. Devinsko-nabrežinski župan Bojan Brezigar je namreč pred dnevi izdal odredbo, s katero je opozoril, da voda ni pitna, ker je prišlo do manjše okvare v krajevnem vodovodnem omrežju. Okvaro so vsekakor nemudoma popravili, tako da sedaj ni več nobene nevarnosti kakršnihkoli okužb.

razstave

Na sedežu Turistične ustanove v Sesljanu je odprta razstava skulptur in risb slikarja Sergia CAVALIERIJA.

V konjušnici v Miramarskem parku je odprta razstava z naslovom NOVE MEJE V ARHITEKTURI, ki prikazuje stvaritve arhitekta Maksa FABIANIJA.

V Kraškem muzeju v Repnu bodo jutri ob 19. uri odprli razstavo ČLOVEK IN LES. Razstavo je pripravil Odsek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v sodelovanju z odborništvom za kmetijstvo tržaške pokrajine.

razna obvestila

Šolsko skrbništvo v Trstu obvešča, da so v ministrski okrožnici št. 187 (z dne 5. julija 1988) objavljeni pogoji za vključitev v stalež učnega in neučnega osebja, za katero velja zakonski odlok št. 140 (z dne 3. julija 1988). Interesenti morajo predložiti prošnje za vključitev v lestvico na Skrbništvo, in sicer najkasneje do 6. avgusta letos.

Pripravljalni odbor Kmetijskih dnevov vabi vinogradnike iz tržaške pokrajine, naj sodelujejo na prodajni razstavi vin in na razstavi grozdja (špronov) v okviru Kmetijskih dnevov od 9. do 12. septembra t. l. v Boljuncu. Interesenti naj se prijavijo v tajništvu Kmetijskih dnevov (tel. 228110 - 228127 - 228392 int. 49) ob delavnikih od 9. do 13. ure ali v tajništvih okoliških občin.

Uradi organizacij ANPI-VZPI, ANED in ANPPIA v Ul. Crispi 3 bodo zaprti zaradi letnih počitnic od 25. julija do 25. avgusta. Od 26. avgusta dalje bodo uradi poslovali po normalnem urniku, in sicer v ponedeljkih, sredah in petkih od 9. do 12. ure in od 17. do 19.

Sklad Mitja Čuk sporoča, da se bo vršil vpis v poletno središče v ponedeljek, 25. t. m. ter v torek, 26. t. m. od 8. do 12. ure na sedežu Sklada, Proseška ul. 133 (nasproti cerkve).

šolske vesti

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje organizira v šolskem letu 1988/89 sledeče tečaje: 1. za dodeljene uradniškemu delu s kvalifikacijo - 1. letnik (1200 ur); 2. za dodeljene uradniškemu delu s kvalifikacijo - 2. letnik (1200 ur); 3. za strojepis s kvalifikacijo (350 ur); 4. srbohrvaščine (120 ur); 5. za vodenje zadrug (60 ur); 6. za personal computing (160 ur); 7. za programerje elektronskih računalnikov (175 ur); 8. za gostince (120 ur); 9. za pomoč ostarelim na domu s kvalifikacijo (350 ur); 10. za splošno živinorejo (30 ur - za Gročano in Bazovico); 11. čebelarstva (60 ur); 12. biodinamike (30 ur); 13. za tehniko v kletarstvu, ustekleničevanja in odgovarjajoče zakonodaje (20 ur) 1; 14. za tehniko v kletarstvu, ustekleničevanja in odgovarjajoče zakonodaje (20 ur) 2; 15. za tehniko v kletarstvu, ustekleničevanja in odgovarjajoče zakonodaje (20 ur) 3. Vpisovanje in podrobnejše informacije še danes, julija 1988 na sedežu Zavoda, Ul. Ginnastica 72 (Dijaški dom), tel. 577941, vsak dan (razen ob sobotah) od 9.00 do 12.00.

včeraj - danes

Danes, PETEK, 22. julija 1988
MAJDA

Sonce vzide ob 5.37 in zatone ob 20.45 - Dolžina dneva 15.08 - Luna vzide ob 12.06 in zatone ob 23.25.

Jutri, SOBOTA, 23. julija 1988
BRIGITA

PLIMOVANJE DANES: ob 02.52 najvišje -8 cm, ob 07.37 najnižje -16 cm, ob 15.50 najvišje 32 cm.

VREME VČERAJ: Temperatura zraka 28,6 stopinje, zračni tlak 1017,2 mb ustaljen, veter 14 kilometrov na uro severozahodnik, vlaga 63-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 23,9 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILA STA SE: Alessia Plossi, Concetta De Luca.

UMRLI SO: 66-letna Giulia Mismas, 48-letni Luciano Codiglia, 97-letna Paola Bubbini, 83-letna Elvira Chicco, 78-letna Romana Vovk, 72-letna Maria Zele por. Crevatin.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 18., do sobote, 23. julija 1988

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. L. Stock 9 (Rojan), Trg Valmaura 11, Ul. Flavia 89 (ŽAVLJE).

BOLJUNEC (tel. 228124), SESLJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

UL. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. L. Stock 9 (Rojan), Trg Valmaura 11, Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Ul. Flavia 89 (ŽAVLJE).

BOLJUNEC (tel. 228124), SESLJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Ul. Flavia 89 (ŽAVLJE).

BOLJUNEC (tel. 228124), SESLJAN (tel.414068) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Potovalni urad AURORA

vabi na naslednje izlete in potovanja:

od 12. do 17. avgusta LONDON. Cena 880.000 lir.

od 12. do 24. avgusta KUBA. Cena 1.878.000 lir. (Na razpolago so še zadnja štiri mesta)

od 13. do 15. avgusta ZAGREB in PLITVIČKA JEZERA. Cena 212.000 lir.

14. in 15. avgusta CELJE - PTUJ - ROGAŠKA SLATINA. Cena 115.000 lir.

Informacije in vpisovanje pri potovalnem uradu AURORA, Ulica Milano 20, tel. 60261.

Poletje v zalivu

Sesljan

danes ansambel

HAPPY DAY

ŠD PRIMOREC
priredi v TREBČAH
danes, 22., **jutri**, 23. in v **nedeljo,** 24. t. m.

PRAZNIK ŠPORTA

V nedeljo bo ob 15. uri tekma poročeni proti neporočenim.

Delovali dobro založeni kioski.

Vse večere ples z ansamblom FURLAN

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Molière

GEORGE DANDIN ALI KAZNOVANI SOPROG

režija Dušan Mlakar

PREDSTAVE NA PROSTEM

DANES, 22. t. m. - SLIVNO

JUTRI, 23. t. m. - NABREŽINA

v nedeljo, 24. t. m. - KRIŽ

ZAČETEK PREDSTAV OB 21. URI

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

gledališča

GRAD SV. JUSTA

Nocoj ob 21.15 bo na sporedu Disneyev film MARY POPPINS. Ciklus pod naslovom FESTIVAL DISNEY organizira AIACE in FICE v sodelovanju s Turistično ustanovo.

koncerti

VERDI

Festival operete - Poletje 1988. Do 10. avgusta se bodo v Trstu, v organizaciji občinskega gledališča Verdi, zvrstile tri operete: Straussov NETOPIR, Dostalova KLIVIA in Leharjeva VESELA VDOVA.

Pri blagajni gledališča Verdi so na razpolago vstopnice za tretjo predstavo Dostalove operete KLIVIA, ki bo jutri ob 20.30. Dirigent Guerrino Gruber, režija Gino Landi.

Prihodnjo nedeljo ob 18. uri bo na sporedu četrta predstava.

V soboto, 30. t. m. ob 20.30 bo na sporedu premiera operete VESELA VDOVA v režiji Gina Landija. Dirigent Rudolf Bibl.

MILJE

Kulturno društo L' Accordo priredi jutri ob 19.30 v parku Evropa koncert rock in pop skupin.

Nocoj ob 21.15 bo Baletna skupina gledališča Verdi nastopila v Areni Alpe Adria v Lignanu s predstavo posvečeno Pucciniju in Verdiju.

kino

ARISTON - 21.30 **Gli intoccabili - The untouchables,** ZDA 1987, r. Brian De Palma; i. Kevin Costner, Sean Connery, Robert De Niro, □.

EXCELSIOR II - 19.45, 22.15 **Arancia meccanica**, fant., ZDA, 1971, 137', r. Stanley Kubrick; i. Malcolm McDowell, Patrick Mogel, □□.

EXCELSIOR I - Zaprto do 10. avgusta.

NAZIONALE I - 16.30, 22.00 **In quella casa**.

NAZIONALE II - 16.30, 22.00 **Play boy in prova**, kom., ZDA; r. S. Rash; i. P. Dempsey, A. Peterson.

NAZIONALE III - 16.30, 22.00 **I capricci viziosi di una moglie infedele**, porn., □□.

NAZIONALE IV - 16.30, 22.00 **Il colonnello Redl**, kom., Madž./ZRN; r. Istvan Szabo, i. K. M. Brandauer, G. Landgrebe.

FENICE - 19.00, 22.00 **Ritorno al futuro**, fant., ZDA 1985, 105'; r. Robert Zemeckis; i. Michael J. Fox, Christopher Lloyd.

GRATTACIELO - 17.15, 22.15 **Oxford University**, kom., ZDA 1987, r. R. Boris; i. Rob Lowe, Ally Sheedy.

MIGNON - 16.30, 22.00 **Labyrinth - dove tutto é possibile**, anim. dram., VB/ZDA 1986, r. Jim Henson; i. David Bowie, Jennifer Connelly.

LJUDSKI VRT - 21.15 **Le avventure di Peter Pan**, ris., 1953, 76'; prod. Walt Disney.

EDEN - 16.00, 22.10 **Tutto... amore mio**, porn., □□.

VITTORIO VENETO - Zaprto do 1. avgusta.

CAPITOL - 17.30, 22.00 **Sing Sing chiama Wall street**, kom., ZDA 1987, r. R. Boris; i. Malcolm McDowell, R. Caradine.

LUMIERE FICE - Zaprto.

ALCIONE - Zaprto do 1. avgusta.

RADIO - 15.30, 21.30 **Crociera supersexy**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

FESTIVAL KOMUNISTIČNEGA TISKA

jutri, 23. in nedelja, 24. t. m. v Zgoniku

PROGRAM:

JUTRI, 23. t. m., ob 18. uri otvoritev, ob 20.30 ples z ansamblom RENDEVOUS

nedelja, 24. t. m., ob 10. uri mladinski slikarski ex tempore in turnir v briškoli, ob 18.30 koncert skupine Dixieland iz Izole, ob 20. uri politično srečanje, ob 21. uri ples z ansamblom HAPPY DAY.

Na tržaški univerzi je včeraj doktoriral na znanstveni fakulteti biolog

EDI ZOBEC

Najiskrenejše mu čestita

KD F. Prešeren

čestitke

TANJA KOROŠEC iz Boljunca je opravila maturo pri DTTZ Žiga Zois. Ob uspehu ji iskreno čestitata Marija in Nino.

izleti

SPDT prireja jutri, 23. in v nedeljo, 24. t. m. dvodnevni izlet za izkušene planinice na Grossglockner. Interesenti se lahko vpišejo na sedežu ZSŠDI (Ul. sv. Frančiška 20/2 nad., tel. 767304) ali pa telefonsko v trgovini Papi sport (tel. 227277, Davor Zupančič). Izlet vodi Davor Zupančič.

prispevki

Namesto cvetja na grob pok. tete Terezine Rapotec daruje družina Ražem (Gročana 34) 15.000 lir za cerkev na Pesku.

Namesto cvetja na grob Terezine Ražem daruje družina Grahonja (Gročana 24) 15.000 lir za Skupnost družina Občine.

Družina Osič iz Prečnika daruje 22.000 lir za Sklad Dela.

V spomin na Stanka Andolška in Danila Pilata daruje Zdenka Šavli 20.000 lir za Zadružni center za socialno dejavnost.

V zahvalo za izkazano pomoč daruje Zdenka Šavli 50.000 lir za Zadružni center za socialno dejavnost.

Olga Valetič daruje 20.000 lir za Zadružni center za socialno dejavnost.

Namesto cvetja na grob Maria Blažine daruje Angel Cante z družino 20.000 lir za postavitev spomenika padlim v NOB v Repniču.

V isti namen daruje Zora Luin 20.000 lir za postavitev spomenika padlim v NOB v Repniču.

V spomin na Ivanko Regent-Gerlanc darujeta Darko in Anica Starc 20.000 lir za ŠD Kontovel.

Namesto cvetja na grob dr. Stanka Vuge daruje družina Jankovič 50.000 lir za mladinski zbor Glasbene matice.

V spomin na pok. starše in sorodnike darujeta Amalija in Mirko Kjuder 50.000 lir za Skupnost družina Občine.

V počastitev spomina Viktorja Dorie daruje Ivanka Vitez 25.000 lir za MPZ iz Nabrežine.

razne prireditve

Glasbena zadruga Ars Nova prireja v Sesljanu od 18. do 31. julija POLETJE V ZALIVU. Vsak večer ansambli Telefon call, Dixieland, Plava trava zaborava, Happy Day + DJ Radia Opčine. Poskrbljeno za ribje specialitete, domačo hrano in pijačo. Velika loterija z bogatimi nagradami. Vstop prost!

SKD Barkovlje in Gledališka zadruga Novi tržaški teater priredita jutri, 23. julija, ob 21. uri v barkovljanskem društvu predstavo "OPROSTI, NE JURIŠ?" - kabaret Borisa Kobala in Sergeja Verča. Predstava bo na prostem. Vhod v Ul. Bonafata.

mali oglasi

OSMICO je odprl Alfonz Guštin v Colu št. 12.

OSMICO ima odprto v Mavhinjah Ivan Terčon. Toči belo in črno vino, poskrbljeno je tudi za prigrizek.

OSMICO Pod lipo je odprl Boris Škerk v Repnu. Toči belo vino in teran.

OSMICO ima odprto v Križu Rudi Košuta (Beljanov).

PRODAM renault 5 TS, letnik '81. Tel. 229234.

PRODAM moderno stanovanje v Ul. D'Annunzio 44, 120 kv. m. Tel. 040/213748.

PRODAM motor Benelli S 50, letnik '84, prevoženih 3.500 km. Telefonirati ob večernih urah na št. 766973.

PRODAM sončna očala Ray-ban. Tel. 0481/520484.

DELAVEC trvdke Fiat proda fiat 131 v odličnem stanju. Tel. v večernih urah na št. 229224.

IZGUBILI smo zlato žensko zapestnico na prireditvenem prostoru vaškega praznika v Sovodnjah. Pošten najditelj naj kliče na št. 0481/882179.

DOBRODUŠNEGA PSA Sv. Huberta (blood hounda) ugodno prodam. Tel. 003865/69008.

V BLIŽINI Primoštena dajemo v najem stanovanje za štiri osebe. Za informacije tel. 826545 od delavnih urah ali 224407 zvečer (Silvija).

AUDI 80 GLS, letnik '80 beige barve, vrednoteno za 5.000.000 lir prodam. Ogled vsak dan dopoldne pred glavno ribarnico. Informacije po tel. 226284 od 20. do 21. ure.

NUDIMO 2 prosti mesti v avtu do Danske. Hitro in varno, odhod 25. ali 26. t. m., tel. od 19. do 21. ure na št. 228394.

Darujte v sklad

Mitje Čuka

menjalnica

21. 7. 1988

Ameriški dolar	1350.—	Japonski jen	9.—
Nemška marka	738.—	Švicarski frank	888.—
Francoski frank	217.—	Avstrijski šiling	105.—
Holandski florint	654.—	Norveška krona	200.—
Belgijski frank	34.—	Švedska krona	211.—
Funt šterling	2300.—	Portugalski eskudo	8,50
Irski šterling	1970.—	Španska peseta	10,50
Danska krona	191.—	Avstralski dolar	1050.—
Grška drahma	8.—	Debeli dinar	0,48
Kanadski dolar	1100.—	Drobni dinar	0,48

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Telef.: Sedež 040/67001 Agencija Domjo 831-131 Agencija Rojan 411-611

vergani

pelletterie

POTOVALKE

20 %

POPUSTA

TRST
Tel.: 767235
Trg sv. Jakoba 6

Obv. občini 6/7/88

filmi na tv zaslonu

kinoatelje

KONTRACT — Pogodba, Poljska 1980.

Režija in scenarij: Krzysztof Zanussi. Igrajo: Maja Komorowska, Tadeusz Lomnicki, Magda Jaroszowna, Krzysztof Kolberger.

Nocoj, 22. julija, ob 23.20, na RAI 3.

Filmska komedija. Po Wajdi najznamenitejši predstavnik tretje generacije poljskega filma Krzysztof Zanussi (1939) je s satiričnim opisom zapletov in nepričakovanih preobratov pri poročnem obredu sredi »najboljšega« poljskega meščanstva žel veliko odobravanj in pohval na beneškem festivalu. Hčerka nekoliko zakompleksiranega krajevnega politika Lilka je tik pred poroko s sinom uglednega zdravnika. Poročna obreda bost dva, civilni in cerkveni, na katera se družini pripravljata z veliko vnemo, saj bosta priložnost za snidenje z bivšimi zakonci, z bližnjimi in daljnimi sorodniki. Za nepričakovani zaplet poskrbi Lilka, ki v usodnem trenutku zbeži izpred oltarja. Zbranih gostov pa Lilkin beg nič ne moti in se mirno pomaknejo v bunuelsko ozračje domačega partyja. V blagostanju in v privilegijih zamorjena buržuazija brezobzirno nadaljuje svoje rituale mimo dramatičnih napetosti med mladoprečencema.

Vzdušje je zdaj Altmanovo *(Poroka)*, zdaj zelo spominja na protimeščanske izbruhe Carlosa Saure ali Luisa Bunuela, zato pa družbenopolitična polemika nikoli ne izgubi zabavnega, sarkastičnega tona. Med igralci velja omeniti plavolasko z magnetičnim pogledom, Majo Komorowsko, na zahodu sicer manj znano igralko, ki pa po izrazni moči prav nič ne zaostaja za igralkami kova Liv Ullmannove.

IL BUIO OLTRE LE SIEPE - To Kill a Mockingbird - Ubiti oponašalca, ZDA 1962.

Režija: Robert Mulligan. Igrajo: Gregory Peck, Mary Badham, Philip Alford, John Megna.

Jutri, 23. julija, ob 22.25, na Rete 4.

Dramatični film. Alabama, sredi tridesetih let. Odvetnik Atticus Finch živi mirno in ugledno malomeščansko življenje s svojima otrokoma, dokler se v mestu ne pripeti zločin: nekdo je storil silo dekletu. Takoj osumijo črnca. Finch sprjme obrambo in dokaže obtoženčevo nedolžnost, rasistično nastorjena porota pa ga obsodi. Nedolžni črnec zbeži, med begom ga ubijejo, vendar se dekletov oče skuša znesti tudi nad Finchem in njegovima otrokoma.

Psihološko in intimistično ubranemu ameriškemu režiserju Robertu Mulliganu je ta angažirani in napredno usmerjeni film, posnet po protirasističnem romanu pisateljice Harper Lee, obrodil prvi vidnejši uspeh. Oskarja za doživeto interpretacijo pogumnega in demokratičnega odvetnika si je zaslužil Gregory Peck z eno svojih najboljših vlog.

SPETTACOLO DI VARIETA' - The Band Wagon - Godbeni voz, ZDA 1953.

Režija: Vincent Minnelli. Igrajo: Fred Astaire, Cyd Charisse, Oscar Levant, Nanette Fabray.

V nedeljo, 24. julija, ob 14. uri, na Canale 5.

Glasbeni film. Za nedeljski popoldan priporočamo lahkotno in radoživo glasbeno komedijo, biserček priznanega ameriškega režiserja Vincenta Minnellija. Minnelli se je skozi celo življenje ukvarjal z umetnostjo: rodil se je v družini igralcev varieteja, sam je že kot otrok nastopal v glasbenih komedijah, nato se je uspešno posvetil koreografiji (skrbel je za plesne izvedbe svoje bodoče žene, igralke Judy Garland) in se končno predstavil kot režiser s prvencem *Cabin in the Sky* (Hišica na nebu 1943). V svoji več kot tridesetletni karieri se ni nikoli oddaljil od (melo)dramatičnih in komedijskih tematik, čeprav je dosegel višek prav v glasbenih filmih. Film bogati interpretacija dveh stebrov ameriškega muzikala, Freda Astaira in Cyd Charisse.

Astaire igra vlogo priznanega broadwayskega plesalca Tonyja Hunterja, ki se nenadoma znajde v finančnih težavah. Njegove dogodivščine spremljajo nepozabne skladbe Arthurja Schartza (Shine on Your Shoes, By Myself).

IL TESORO DELLA SIERRA MADRE - The Tresaure of the Sierra madre - Zaklad iz Sierre Madre, ZDA 1948.

Režija in scenarij: John Huston. Igrajo: Humphrey Bogart, Tim Holt, Bruce Bennett, Walter Huston, Barton Mac Lane.

V sredo, 27. julija, ob 14.15, na RAI 1.

Pustolovski film. V divjem prizorišču tropske narave se odvija tragična zgodba iskalca zlata Freda Dobbsa, ki se odpravi s starejšim iskalcem Howardom in priložnostnim spremljevalcem za fato morgano bogastva in sreče v odmaknjene gore Kordiljere. In res se jim sreča nasmehne: zlata je dovolj, vsi trije bodo lahko odslej živeli mirno in brezskrbno življenje. Toda zlato pogubi človeka šibkega značaja. Dobbsa se oprime strah, da ga bodo okradli. Najprej se boji tujcev, nato tudi svojih tovarišev. Nezadržnod rsi v brezno blaznosti: ubije tovariše in sam beži. A ironija usode hoče, da Indiosi pokončajo Dobbsa, in ker ne poznajo vrednosti tistega lesketajočega prahu, raztresejo zlati plen po poteh Kordiljere.

Hustonovih filmov ni mogoče utesniti v ozke kalupe sloga in zvrsti. Tako je tudi z *Zakladom iz Sierre Madre:* film je svojevrsten, kar se kaže že v formalni zgradbi zgodbe same, ki temelji na samo moških vlogah. Pa še tematika sama je neobičajna z deviantnim hlepenjem po zlatu, ki privede do blaznosti, uokvirjenim v divjo naravo pod vročim podnebjem, med nevarnostmi nepoznanega sveta. In če preidemo na širšo raven razmišljanja, je prav tako nenavadna pripoved o zgrešeni kolonizaciji, ki so jo Američani nasilno izvedli v škodo Indiosov, ter o obsojenosti civilizacije, da propade, ko pride v stik z nedotaknjeno, prvinsko naravo. Vezni člen številnih filmov pred nedavnim umrlega ameriškega režiserja je lik poraženca, ki ga v tem filmu izvrstno pooseblja priljubljeni Hudsonov igralec Humphrey Bogart. Pohlepnega in pustolovskega iskalca zlata Howarda prepričljivo igra že starejši režiserjev oče Walter, ki je za vlogo prejel oskarja. Dvojnega priznanja je bil deležen John Huston, ki je dobil oskarja za režijo in za scenarij.

LUCIDA FOLLIA - Heller Wahn - Trezna norost, ZRN 1983.

Režija: Margarethe Von Trotta. Igrajo: Angela Winkler, Hanna Schygulla, Peter Striebeck, Christine Fersen.

V četrtek, 28. julija, ob 22.30, na Rete 4.

Psihološki film. Vitalna in osamosvojena Olga (Hanna Schygulla) sreča nežno Ruth (Angela Winkler), njeno pravo nasprotje, ki jo morijo stare družinske travme in nesrečen zakon z gospodovalnim možem Franzom. Ženski se spoprijateljita. S svojo dinamičnostjo in energijo Olga reši prijateljico pred poskusom samomora in ji pomaga iz želje, da bi si Ruth pridobila psihološko samostojnost. Drama prijateljice pa Olgo izčrpa in globoko pretrese odnose, ki jo vežejo z moškim svetom (z bivšim možem, s sedanjim partnerjem in s sinom). Olginemu zlomu se zoperstavi nenadna Ruthina aktivnost, ki privede do nepričakovanega razpleta.

Gotovo najzanimivejša režiserka sodobnega nemškega filma Margrethe Von Trotta je znana po izredni občutljivosti, s katero prepričljivo in pretresljivo raziskuje razmerja med spoloma, zlasti pa med ženskimi liki *(Sestri, Svinčeni časi). V Trezni norosti* psihološko poglabljanje prerase v vsebolj pritegujočo napetost ob pretresljivi igri močno profilirane Schygulle in ranljivo nežne Winklerjewe, ki sta med najboljšimi igralkami sodobnega evropskega filma.

Pripravlja:
Boris Devetak

Nove plošče

MAY - MADE IN ITALY LP

In znova je na vrsti ansambel, ki prihaja z Obale: to so še kar dobro poznani Mayevci, tipična slovenska skupina, ki se bavi predvsem s plesno glasbo in svetovno znanimi hiti. Zelo jih ljubijo in spoštujejo na obalnih plesiščih, nekoliko manj slovijo kot avtorji, kantavtorji in skladatelji nasploh. Prav zaradi tega so se verjetno odločili, da sami posnamejo kaseto, ki ne vsebuje nič drugega kot imitacije nekaterih italijanskih slavnejših popevk, med katerimi so nekatere že zelo stare, kot *E tu* in *Balla balla.*

Težko je pisati o produkcijah, ki ne ponudijo nič svojega, in v bistvu tudi nič ne dokažejo, saj se to delo lahko v dobrem studiu z dobrimi efekti in diskretnimi glasbeniki vsakomur posreči. In tako se je delno posrečilo tudi ansamblu May. Delno - ker včasih pevec slabo izgovarja italijanščino in ker se nekatere glasbene priredbe občasno razlikujejo od originalnih, ki so seveda boljše, Mislim, da ni to pravi način glasbenega ustvarjanja, kajti »papig« je na tem svetu veliko, dobrih melodij in poštenih avtorjev pa precej manj.

Zato je nova avtorska pesem, ki jo lahko prištevamo v okvir zabavne glasbe, vedno dobrodošla, čeprav bo včasih deležna tudi negativnih kritik in celo psovk.

Pesmi na kaseti so: Forse una notte, Lacrime di gioventù, Adesso tu, Hay Man, Notte dei pensieri, E tu, Firenze Santa Maria-Novella, Balla balla.

Glasovnica za Vročih 10

Ime in priimek: .....

Naslov: .....

Glasujem za: .....

Moj predlog: .....

Bralci Primorskega dnevnika ali Primorskih novic na Tržaškem in Goriškem naj pošljejo glasovnice na naslov: Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst; bralci obeh časopisov v Sloveniji pa na naslov: Primorske novice, OF 12, 66000 Koper. Vsi naj pripišejo oznako »Vročih 10«.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

11.55 Vreme in dnevnik
12.05 Variete: Portomatto
13.30 Dnevnik
13.55 Dnevnik - tri minute
14.00 Portomatto (2. del)
14.15 Film: Giovani mariti (kom., It. 1958, r. Mauro Bolognini, i. Gerard Blain, Antonella Lualdi)
15.50 Risanka: Grisù il draghetto
16.00 Glasbena oddaja: Nočni rock
17.00 Dokumentarec: Cinque settimane in salita (3. del)
17.30 Risanka: Tao Tao
18.00 Danes v parlamentu
18.05 Film: L'impiegato (kom., It. 1959, r. Gianni Puccini, i. Nino Manfredi, Anna Maria Ferrero)
19.40 Almanah, vreme in dnevnik
20.30 Film: Francis alle corse (kom., ZDA 1951, r. Arthur Lubin, i. Donald O'Connor, Piper Laurie)
22.00 Dnevnik
22.10 Moda: Ženska pod zvezdami (prenos z rimske Piazza di Spagna)
23.15 Glasbena oddaja: Nočni rock - Joe Cocker
0.15 Dnevnik - zadnje vesti

RAI 2

11.55 Nadaljevanka: La Certosa di Parma (5. del)
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.30 Nanizanka: Saranno famosi
14.30 Dnevnik
14.40 Variete: Il piacere dell'estate (vodita Marta Flavi in Luca Raffaelli)
16.50 Film: I due compari (kom., It. 1955, r. Carlo Borghesio, i. Aldo Fabrizi, Peppino De Filippo)
18.15 Oddaja iz parlamenta
18.20 Dnevnik - športne vesti
18.35 Nanizanka: Un caso per due - La villa in Francia
19.30 Horoskop, vreme, dnevnik, šport
20.30 Aktualno: 3 minuti per me
20.35 Variete: Cocco (vodi Gabriella Carlucci)
21.55 Dnevnik
22.10 Komedija: Girotondo (Arthur Schnitzler, r. Enzo Muzli, i. Ottavia Piccolo, Sergio Castellino)
23.35 Dnevnik - zadnje vesti
23.45 Film: Betsy (dram., ZDA 1977, r. Daniele Petrie, i. Lawrence Olivier, Robert Duvall)

RAI 3

13.05 Nadaljevanka: Edoardo VII principe di Galles (5. del)
14.00 Deželni dnevnik
14.10 Glasbena oddaja: Sloviti izvajalci - Arturo Benedetti Michelangeli igra Galuppija in Scarlattija
15.40 Šport: kolesarstvo - Tour de France (neposredni prenos)
17.00 Film: Zorro il ribelle (pust., It. 1966, r. Piero Pierotti, i. Howard Ross, Dina De Santis)
18.45 Športni dnevnik: Derby
19.00 Dnevnik in deželne vesti
19.45 Rubrika: 20 let prej - Drobci
20.00 Dokumentarec: Vulkani
20.30 Nanizanka: Professione pericolo!
21.20 Dnevnik - nocoj
21.30 Aktualna oddaja: Lo spettacolo in confidenza
22.05 Dokumentarec: Tujci v New Yorku
22.45 Kulturna oddaja: Una sera, un libro
23.00 Dnevnik - zadnje vesti, nato jahanje (prenos iz Cesene)
23.20 Film: Kontract (dram., ZDA 1980, r. Krzysztof Zanussi, i. Maja Komorowska, Tadeusz Lomnicki)

RTV Ljubljana

9.40 Tekmovanje učencev in študentov glasbe v Jugoslaviji
10.15 Nad.: Oliver Twist (1. del)
10.45 Film: Nevidni bataljon (Sl. 1967, r. Jane Kavčič, i. Miha Baloh, Mira Sardoč; pon.)
16.15 Poletna noč (pon.)
17.35 Mladinska oddaja: Prva ljubezen - Rok, rada te imam, Kaja
18.30 Dokumentarec: Čas, ki živi - Med resnico in spominom
19.05 Risanka
19.18 Vreme in Okno
19.30 Dnevnik in Vreme
20.20 Nadaljevanka: Cagney in Lacey (i. Sharon Gless, Tyne Doly, prevod in priredba Helene Valentinčič, 5. del)
21.05 Dokumentarna oddaja: Na krilih vetra - Francoska Polinezija
21.55 Dnevnik
22.10 Poletna noč, vmes nadaljevanka Sužnja Isaura (1. del) in Informativna oddaja za tujce
24.00 Film: Megla (dram., Pol. 1981, r. Adam Kuzsynski, i. Jan Fryc, Ewa Wesnicievska)

TV Koper

13.30 TVD Novice
13.40 Športni dogodek (pon.)
14.00 Tenis: Davisov pokal ZRN-Jugoslavija (neposredni prenos iz Hamburga)
16.00 Kolesarstvo: Tour de France - 18. etapa Clermont Ferrand-Chalon sur Saone (neposredni prenos iz Clermont Ferranda)
15.45 Tenis: Davisov pokal ZRN-Jugoslavija (neposredni prenos iz Hamburga)

Zaradi neposrednega prenosa teniškega srečanja ZRN - Jugoslavija za Davisov pokal danes odpadeta tako Odprta meja kot TVD Stičišče. Ob 20. uri pa je na sporedu okrogla miza o 22. juliju - dnevu vstaje.

20.00 Okrogla miza o dnevu vstaje na Slovenskem
22.30 TVD novice
22.40 Kolesarstvo: Tour de France (pon.)

CANALE 5

8.15 Nanizanke: Arcibaldo, 8.40 Alice, 9.10 Storie di vita, 9.30 General Hospital, 10.30 Strega per amore
11.00 Kvizi: Fantasia, 11.30 C'est la vie, 12.00 Doppio Slalom
12.30 Nanizanka: Hotel
13.30 Nad.: Sentieri
14.30 Nan.: Dottor Kildare
15.00 Film: Nei mari d'Alaska (pust., ZDA 1954, r. J. Hopper, i. R. Ryan, J. Sterling)
17.00 Nanizanke: Il mio amico Ricky, 17.30 L'albero delle mele, 18.00 I cinque del quinto piano
18.30 Kvizi: Tuttinfamiglia, 19.10 Cantando cantando, 19.50 Tra moglie e marito
20.30 Variete: Festival
22.30 Kviz: Passiamo la notte insieme
23.15 Film: L'ultima caccia (vestern, ZDA 1956, r. R. Taylor, i. R. Taylor, S. Granger)
1.15 Nanizanka: Spy Force

RETEQUATTRO

8.30 Nanizanka: Il santo
9.15 Film: I ragazzi del Juke Box (glas. It. 1959, r. Lucio Fulci, i. T. Dallara, B. Curtis, F. Buscaglione)
11.00 Nanizanke: Giorno per giorno, 11.30 Vicini troppo vicini, 12.00 Mary Tyler Moore, 12.30 Dottori con le ali, 13.30 In casa Lawrence
14.30 Nadaljevanki: La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo
16.30 Nanizanka: Executive Suite
17.30 Nadaljevanka: Febbre d'amore
18.30 Nanizanki: Ironside, 19.30 Attenti a quei due
20.30 Film: La creatura di Frankenstein (srh., VB 1973, r. Terence Fisher, i. Peter Cushing, Shane Briant)
22.20 Film: L'inchiesta dell'ispettore Morgan (krim., VB 1959, r. J. Losey, i. H. Kruger, S. Baker)
0.10 Nanizanki: Petrocelli, 1.05 Vegas

ITALIA 1

8.30 Nanizanke: Rin Tin Tin, 8.55 Flipper, 9.25 Time Out, 10.15 Chopper Squad, 11.05 Ralph Supermaxieroe, 12.00 Movin' On
13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke Lo specchio magico, C'era una volta Pollon, Snorky
14.00 Glasbena oddaja: Deejay Beach
15.00 Nanizanka: Hardcastle & McCormick
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanke Alice, Fiorellino, Kolby, Il tulipano nero
18.00 Nanizanki: Gemelli Edison, 18.30 Skippy il canguro, 9.00 Chips
20.00 Risanka: Una per tutte, tutte per una
20.30 Film: Una ragione per vivere e una per morire (vestern, It.-Fr.-ZRN 1972, r. Tonino Valeri, i. Bud Spencer, James Coburn)
22.40 Nanizanke: Sulle strade della California, 23.40 Star Trek, 0.40 Ai confini della realtà, 1.10 Taxi, 1.40 Giudice di notte

TELEPADOVA

13.30 Risanke
14.15 Nad.: Una vita da vivere, 14.50 Ciranda de Pedra, 16.30 Piume e paillettes
17.00 Dokumentarec
17.30 Risanke
19.30 Nad.: Brillante
20.30 Film: Il tesoro del fiume sacro (pust., ZDA 1953, r. Lewis Foster, i. John Payne, Forrest Tucker)
22.30 Film: Barbablù (dram., It. 1972, r. Luciano Sacripanti, i. Richard Burton, Raquel Welch)
0.40 Nanizanka: Switch

TELEFRIULI

13.30 Nad.: Leonela
15.30 Risanke
16.00 Glas. odd.: Music box
18.15 Nadaljevanka: L'isola del gabbiano
19.00 Dnevnik
19.30 Rubrika: Dan za dnem
20.00 Nanizanka: Si è giovani solo due volte
20.30 Nadaljevanka: Atelier - Vanità (2. del)
21.30 Dnevnik
22.00 Dokumentarec: Vsakdanja sinjina
22.30 Dnevnik
23.00 Rubrika: Dan za dnem
23.30 Dražba
24.00 Rubrika: Il salotto di Franca
0.30 Informativna oddaja: News dal mondo

TELEQUATTRO

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 9.10 Glasbeni listi; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Koncert Simfoničnega orkestra RTV-Lj (dir. Reinhardt Seifried); 11.30 Poldnevniški program: (12.00) V filmskem svetu, (12.40) Beležka, (13.20) Srečanje oktetov Primorske, (13.40) Glasbeni listi; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Popoldanski zbornik: (14.10) Časovna kovačnica, (16.00) Odhajanja; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Glasbeni listi.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Dober dan z; 8.35 Mladina poje; 9.05 Z glasbo v dober dan; 10.05 Rezervirano za; 11.05 Koncert klasične glasbe; 12.10 Pod domačo marelo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Glasba jugoslovanskih narodov; 13.30 Melodije; 14.05 Mozaik; 14.50 Človek in zdravje; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Glasba; 16.00 Vrtiljak; 17.00 V studiu; 18.00 Ansambel Trim; 18.15 Gremo v kino; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Pojemo in godemo; 20.00 Mladi mostovi; 20.30 Slovencem po svetu;23.05 Lit. nokturno; 23.15 O morju in pomorščakih.

RADIO KOPER
(slovenski program)

13.30, 14.30, 17.30, 19.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.00 Mladi val Radia Koper; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Jugoton; 17.40 Aktualna tema; 18.00 Dance parade; 18.35 Popevke po telefonu.

RADIO KOPER
(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba in vreme; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Poletni program Radia Koper; 7.45 Pošiljam ti razglednico; 8.00 Otroški spored; 8.20 Popevka tedna; 8.40 Glasba; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Feeling; 9.45 Ansambel Casadei; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Razglednica iz Umaga; 10.40 Vstop prost; 11.00 Superpass; 12.00 Glasba po željah; 12.35 Pika na i; 14.00 S polno paro; 14.40 Popoldne; 15.00 Kultura in umetnost; 16.00 Popevka tedna; 16.05 Glasba; 16.50 Pismo iz...; 17.00 Bubbling; 17.33 Blitz music; 18.00 Arenaturist; 18.30 Opereta.

RADIO OPČINE

10.00 Za vsakogar nekaj; 12.00 Glasbeni mozaik; 19.00 V svetu fantazije; 20.15 Mix Time; 21.00 Poletni nočni val, nato Nočna glasba.

Kritike CGIL in odgovor odbornika Culota

Služba za socialno skrbstvo v Gorici je potrebna kakovostnega izboljšanja

Socialno skrbstvo v goriški občini je trenutno precej zapostavljeno in neustrezno. Tako oceno je pred nedavnim dal tudi goriški župan Scarano, ki je na nekem kongresu, na katerem je bil govor o položaju socialnega skrbstva, med drugim zagotovil, da se bodo goriški javni upravitelji potrudili za izboljšanje skrbstvenih storitev v prid starejših oseb, invalidov itd.

Zaskrbljujoč položaj je pred dnevi podrobneje obravnaval v uradni izjavi tudi sindikat uslužbencev v javnih upravah CGIL. V stališču sindikata so zaobjeti številni odprti problemi, ki se postavljajo v zvezi s tem resorjem pri goriški občinski upravi. Dom za ostarele v Ločniku, ki bi moral biti ponos goriške uprave, deluje odločno neprimerno, je rečeno v izjavi. Dom je bil namenjen predvsem takim gostom, ki si lahko še sami pomagajo, trenutno pa biva v njem veliko število nesamozadostnih oseb. Uprava doma, žal, ne razpolaga z ustreznim številom kvalificiranega osebja. Že več časa zahteva uprava okrepitev delovnega osebja, očitno pa so birokratske ovire še močnejše od potrebe po učinkovitejši pomoči ostarelim osebam.

Osebje doma, ugotavlja CGIL, dela v skrajno neprimernih pogojih. Slačilnic pravzaprav ni, toaletni prostori so slabo oskrbovani in nezadostni, v pralnici so šele po enem dolgem letu nenehnih prošenj dobili prepotrebni sesalec za zrak - v tem prostoru se namreč skoraj ni dalo dihati.

Tudi število osebja, ki ob potrebi oskrbuje starejše osebe na domu, je preskromno. V tej službi so zaposlene le tri bolničarke in pet hišnih pomočnic, na Goriškem pa živi kar 10 tisoč starejših oseb. Ti podatki po mnenju sindikata zgovorno pričajo o nevzdržnem položaju goriškega socialnega srbstva.

Problemi se pojavljajo tudi v goriškem večnamenskem socialnem centru v Ul. Baiamonti, kjer že celih pet let pričakujejo odprtje menze, potrebujejo pa še ambulanto in ustrezno število delovnega osebja. Pobude, ki jih prirejajo v centru, so - kot ocenjuje CGIL - le delo nekaterih navdušenih prostovoljcev, večkrat pa se žal tudi zgodi, da te pobude naletijo pri občinski upravi na gluha ušesa.

Na kritike iz sindikalnih vrst je te dni odgovoril občinski odbornik za socialno skrbstvo v Gorici Flavio Culot. Že uvodoma očita podpisnikom izjave, da niso dovolj upoštevali prizadevanj občinskega odborništva, ki skuša, kljub pomanjkanju osebja uresničevati drugačno politiko socialnih storitev v mestu. Zadali so si načrt, da bi prešli od reševanja najrazličnejših potreb, ki se sproti pojavljajo, na načrtno poseganje, ki naj že predčasno izpostavi predvidevanja socialnih potreb in torej primerno programira njihovo celovito reševanje. Zaradi tega odbornik odklanja kritike, vsaj kar zadeva prizadevanje njegovega resorja za reševanje problemov in hkrati za okrepitev služb, kar nujno predpostavlja povečanje števila zaposlenih, rekvalifikacijo osebja, reorganizacijo služb.

Te cilje, trdi odbornik, zasleduje uprava že od vsega začetka mandata, saj se dobro zaveda, da socialna oskrba ne sme biti zapostavljena glede na druge sektorje delovanja uprave, ker je prav urejenost socialnih storitev pokazatelj civilnosti nekega okolja. V teh prizadevanjih, nadaljuje, je uprava delovala ne v nasprotju, pač pa ob iskanju konstroktivnega sodelovanja s sindikalnimi organizacijami. V tem pogledu odborništvo za socialno skrbstvo ne sprejema nikakršnih očitkov, hkrati pa zavrača morebitne odgovornosti, ki so v pristojnosti drugih odborništev.

Tako je za vprašanje osebja, ki gotovo pogojuje delovanje socialnih služb, v prvi vrsti odgovorno odborništvo za osebje. Odbornik Culot ugotavlja, da bremeni njegov resor v sedanjem obdobju prekinitev začasnih sprejemov novih moči v nadomestilo osebju, ki odhaja v pokoj, pa tudi pomanjkanje sindikalnega sporazuma o javnih natečajih in o zaposlovanju po členu 14. Zaradi tega, zaključuje, bi bili dobrodošli predlogi sindikatov glede celovitega delovanja občinskih služb in storitev o tem, kako v sedanjih okvirih omejevanja javnih izdatkov na vsedržavni ravni zagotoviti prebivalstvu, če že ne malo verjetnega količinskega povečanja obsega storitev, vsaj njihovo kakovostno izboljšanje.

Prispevki za obnovo hišnih fasad

Občinski odbor je, pred nastopom krajšega počitniškega obdobja - ob tem velja zapisati, da se bo občinski svet sestal prihodnji ponedeljek, morda pa tudi še v torek - razpravljal o številnih vprašanjih s področja financ, socialnega skrbstva, osebja in javnih del. Poleg drugih vprašanj je občinski odbor razpravljal o kriterijih za dodeljevanje prispevkov v smislu dež. zakona št. 34. Gre za namenske prispevke za prenovo in olepšanje fasad starih stavb na območjih, kjer so predvideni posegi za prenovo stanovanj. Sklad, s katerim razpolaga občina znaša 150 milijonov lir. Prispevke bodo izplačali na podlagi posebne lestvice.

Občinski odbor je na redni tedenski seji sklenil izpopolniti nekaj semaforjev v ožjem mestnem središču z namestitvijo posebnih zvočnih signalov za slepe.

Te naprave bodo namestili na semaforjih v križišču Verdijevega korza in Crispijeve ulice, Verdijevega korza in Garibaldijeve ulice in Ulice Duca d'Aosta in Nazario Sauro.

Na Peči se pričenja šagra v priredbi KŠD Vipava

Letos poudarek športnim prireditvam

Letošnji poletni praznik KŠD Vipava na Peči se bo odvijal pretežno v znamenju športnih prireditev. Od ponedeljka 25. do sobote 30. julija pripravljajo turnirja v malem nogometu (moški in ženske) in odbojki, ob koncu tega in prihodnjega tedna pa bo na prireditvenem prostoru dovolj priložnosti tudi za prijetno osvežitev in razvedrilo.

Poletni praznik se bo pričel jutri zvečer s tekmovanjem v briškoli in nastopom ansambla Misel. V nedeljo zvečer bo disko prireditev (Tirradio).

V ponedeljek bodo na vrsti ljubitelji športa. Tekmovanja bodo vsak dan ob 18.30, 19.30 in 20.30.

Zmagovalce turnirja bodo nagradili v soboto, 30. t. m. zvečer.

Praznovanje se bo sklenilo zadnjo soboto in nedeljo v juliju.

Za obiskovalce prireditev na Peči, naj zapišemo, da so organizatorji letos, v sodelovanju z občinsko upravo, poskrbeli za delno preureditev in obnovo kotalkarske plošče. Obljubljajo seveda tudi prijetno osvežitev v senci akacijevih dreves, postregli bodo z izvrstno hrano in dobro pijačo.

Festival Unità

Na Catterinijevem trgu se danes, jutri in tudi v nedeljo nadaljuje praznik komunističnega tiska. Na prireditvi igra ansambel Cacao, jutri, ob 22.30 pa je napovedana velika tombola. Obiskovalci si lahko ogledajo in kupijo tudi knjige in druge publikacije.

Praznik pri Sv. Ani

Poletni praznik prirejajo od danes, do vključno 31. julija tudi pri Sv. Ani. Letošnja prireditev je dvanajsta po vrsti. Program, ki se bo odvijal od danes do nedelje 31. julija je dovolj pester. Posebej naj opozorimo na nedeljo, 24. t. m., ko bodo podelili posebno priznanje "Prijatelj četrti" za leto 1988. V torek, 26. t. m., ko bodo primerno obeležili tudi zavetnico sv. Ano, bodo priredili veliko denarno tombolo. Ta dan bodo počastili tudi srebrne in zlatoporočence, ki živijo na območju rajona.

gledališča

Vstopnice za predstavo SSG *George Dandin ali kaznovani soprog*, ki bo v torek, 26. t. m., ob 21. uri na goriškem gradu so v predprodaji v Kulturnem domu v Gorici v dopoldanskih urah (tel. 33288).

razna obvestila

Kmečka zveza obvešča, da je treba prošnje za oprostitev zdravstvenih stroškov (ticket) obnoviti vsako leto. Informacije in pojasnila v uradu KZ, Ul. Malta 2.

Občina Doberdob obvešča, da bo tovornjak podjetja Mazzulin pobiral staro železnino (štedilnike, hladilnike, pralne stroje, kolesa, avtomobile brez gum in druge kovinske predmete z izjemo jeklenk) v **petek, 29. t. m.** Občani naj pripravijo material pred vhodi tako da ne bo oviral prometa na cestišču in pločniku.

izleti

Sindikat upokojencev in sekcija VZPI v Doberdobu priredita konec avgusta avtobusni izlet na Dunaj in na Češko. Pojasnila in vpis v trgovini pri Mili v Doberdobu do 31. julija.

SPD GORICA obvešča, da bo napovedani izlet v Dolomite ob koncu prvega tedna v avgustu in ne 23. in 24. t. m., kakor je bilo najavljeno v okvirnem programu.

kino

Gorica

VERDI Jutri: 18.00-22.00 »Indagine ad alto rischio«.

VITTORIA 17.30-22.00 »American supergirls«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica

SOČA 18.30 »Bandit iz Shantunga«, 20.30 »Octopussy«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Villa San Giusto, Korzo Italia 242, tel. 84606.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. Nicolò, Ul. I maggio 94, tel. 790338.

Berite

»Novi Matajur«

pogrebi

Danes v Gorici ob 9.30 Goffreda Milanig vd. Sullig iz splošne bolnišnice v cerkev na Placuto in na glavno pokopališče, ob 12. uri Anna Perco vd. Codermaz iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev in na pokopališče v Podgoro.

KŠD Naš prapor izreka svojcem pokojnega Milka Klanjščka iskreno sožalje.

Sindikat slovenske šole — tajništvo Gorica, izreka odbornici Sonji Klanjšček globoko sožalje ob izgubi dragega očeta.

Kmalu bodo odstranili vse ovire na avtocestnem odseku pri Vilešu

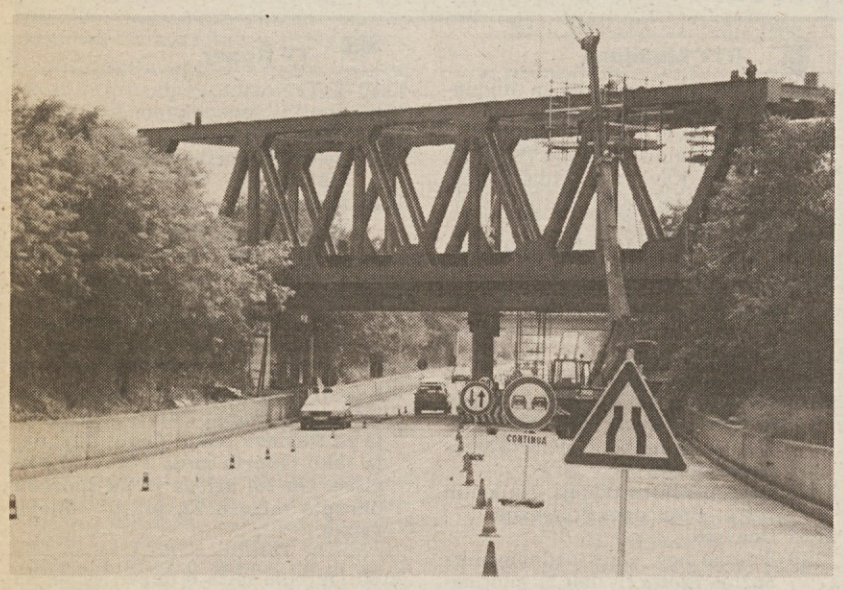

Promet po avtocestnem odseku med Gorico in Vilešem se bo čez nekaj dni odvijal ponovno brez zastojev, čeprav bo potrebna medtem še krajša popolna zapora. Odstranili bodo namreč ovire na cestišču med Gradiščem in Vilešem, kjer so preko avtoceste zgradili most za železnico, ki bo povezovala Foljan s Krminom. Še pred nekaj tedni je bil odsek avtoceste popolnoma zaprt in se je promet odvijal po obvoznici, v začetku prejšnjega tedna pa so del cestišča usposobili za promet, kar so z olajšanjem sprejeli zlasti vozniki tovornjakov in tisti, ki morajo zaradi službene dolžnosti vsak dan sesti za volan.

Pri državnem podjetju za ceste (ANAS) so nam včeraj zagotovili, da bodo v kratkem odstranili še zadnje ovire in bo promet lahko nemoteno stekel. Delna zapora cestišča bo trajala še kakih deset dni. Zatem pa bodo morali cesto ponovno zapreti za kaka dva dneva. Načrtujejo, da bi za to izrabili konec tedna. S tem bo omejitev in raznih ovir konec.

Seveda velja to za cesto, kdaj bo čez most zapeljal prvi vlak pa je danes velika neznanka. Dovolj je že podatek, da so novi odsek železnice pričeli graditi pred dobrimi dvajsetimi leti.

Novi odmevi na poskus omejitve financiranja gradnje Osimskih cest

Današnji državni praznik v Sloveniji je nekoliko utišal polemike v zvezi s težavami glede zveznega zakona o financiranju izgradnje cest. Odločitev bi morala, kakor znano, pasti sredi prihodnjega tedna.

Če je na jugoslovanski strani nastopilo nekajdnevno zatišje, pa je vest o poskusu za samo delno finaciranje osimskih cest s strani federacije, v Gorici sprožila vrsto protestnih pobud, zlasti v krogih, ki bi bili, ob nadalnjem zavlačevanju izgradnje avtoceste Vrtojba — Razdrto oškodovani. Tako je zveza industrijcev protestirala pri ministru Santuzu, resne pomisleke so izrekli upravitelju družbe SDAG, o zadevi je razpravljalo vodstvo socialistične stranke v Gorici. Vsedržavnemu tajniku stranke Craxiju so poslali telegram, v katerem so ga seznanili z zapletom in priporočili ustrezen poseg Ministrstva za zunanje zadeve.

Zelo ostro izjavo pa je včeraj v zvezi s tem vprašanjem dal goriški župan Scarano, ki je dejal, da bi skrčenje finaciranja za cesto Vrtojba - Razdrto pomenilo hud udarec dosedanji politiki obmejnega sodelovanja z Jugoslavijo. Napovedal je poseg pri Ministrstvu za zunanje zadeve v kolikor bi odmanjkalo financiranje avtocestnega kraka Razdrto - Vrtojba za preklic, oziroma zamrznitev kreditiranja izgradnje drugih cest. V primeru da se najprej zgradi avtocesta med Razdrtim in Fernetiči, bi bila Gorica ponovno znatno oškodovana. "V tem primeru je boljše, da se ne zgradi nobena nova cesta".

Včerajšnje Delo prinaša sicer krajši zapis o razpravi v republiški skupščini. Razprava je bila v sredo. Iz poročila je mogoče razbrati, da bodo delegati v Beogradu predložili nekatere pripombe in spremembe. Če jih bodo odbori Zvezne skupščine sprejeli, bodo slovenski delegati glasovali za odobritev zakona, drugače pa proti.

Na gradbišču v Tržiču se je zrušil žerjav

Včeraj popoldne je na gradbišču v Ul. Parini v Tržiču, nedaleč od Anconette, prišlo do spektakularne nezgode, ki na srečo ni povzročila žrtev niti večje gmotne škode. Nad petnadstropno stanovanjsko poslopje, ki ga zidajo po naročilu družbe Immobiliare Italia, se je namreč okrog 14. ure zrušil visok žerjav. Ranjen ni bil nihče, škoda pa je v bistvu omejena na precej dotrajani žerjav, katerega podstavek se je "naslonil" na poslopje, vrhnji del pa se je zrušil na streho, vendar je ni zelo poškodoval.

Vzroki nezgode so še nejasni. Po prvih ugotovitvah je najbrž prišlo do okvare mehanizma za omejevanje teže, ki jo lahko dvigne žerjav, tako da se je zrušil, ker je bil prenaložen.

■ **V Uradnem listu** št. 52 dne 1. julija 1988 je objavljen razpis natečaja za zaposlitev 38 operaterjev v centrih za obdelavo podatkov v perifernih uradih notranje uprave. Potrebna je diploma višje srednje šole in starost med 18. in 35. letom. Prošnje je treba predstaviti na Prefekturi do 31. t. m. V tajništvu Prefekture so na voljo obrazci in vse potrebne informacije vsak dan od 10. do 12. ure.

Ob 60-letnici fašističnega nasilja

Goriška Zadružna zveza in njen nasilni razpust

Marko Waltritsch

11.

Mnogi ljudje pa so morali v ta fond prispevati iz lastnega žepa in zato so se zarekli, da ne bodo nikdar več imeli opravka s posojilnico ali zadrugo. Tako so fašisti in njihova vlada dosegli na navidezno legalni način tisti rezultat, za katerim so stremeli, se pravi odstraniti čimveč slovenskih gospodarskih društev.

V Zadružno zvezo je bilo v letu 1928, ob razpustu njenega izvoljenega odbora, včlanjenih 170 različnih zadrug. Kot je bilo že omenjeno, so bile v Goriški zvezi včlanjene predvsem zadruge goriškega območja, najdemo pa med njimi tudi zadruge, ki so delovale v drugih pokrajinah takratne Julijske Benečije.

V zvezi so bile takrat včlanjene naslednje zadruge:

posojilnice v Barkovljah, Beramu, Biljah, Biljani, Borjani, Bovcu, na Brjah, v Cerknem (dve), Čepovanu, Črnem vrhu, Črničah, Devinu, Doberdobu, na Dolu-Otlici, v Dornberku, Drežnici, Gorici (Kmečka banka), Grgarju, Hudajužni, Idriji, Idrskem, Kamnjah, Kamnem, Kanalu, na Kneži, v Kojskem, Komnu, Kostanjevici na Krasu, Kozani, na Libušnjem, Lokvah, v Malem Lošinju, Mirnu, Mirniku, Motovunu, Nabrežini, Opatjem selu, Oseku, Otaležu, Pevmi, Pliskovici, Podmelcu, Prvačini (dve), Renčah, Rihenberku, Rodiku, Solkanu, Sovodnjah, pri Sv. Luciji, v Sv. Križu na Vipavskem, Šebreljah, Šempasu, Šempolaju, Šentvidu pri Vipavi, na Šentviški gori, v Šmarju, Šmartnem, Štanjelu, Števerjanu, Štjaku, Trnovem pri Ilirski Bistrici, Trnovem pri Gorici, Tolminu, Vipavi, Velikih Žabljah in Volčah;

mlekarne v Avčah, Bači pri Podbrdu, Bovcu, Cerknem, Čelu, Čiginju, Dabru, Drežnici, Gabrjah, Gorjah, Hudajužni, Idrskem, Jesenici, na Kambreškem v Kredu, Labinjah, na Libušnjem, Ligu, v Livku, Ljubinu, Mrzlem vrhu, Novakih, Orehku, Orehku pri Cerknem, pri Peratih, v Planini, v Plužni, Počah, Poljanah, Poljubinu, Praprotnu, Ravnah, Straži, Spodnjem Vrsniku, Šempasu, Št. Vidu pri Vipavi, Travniku, Veharšah, Volarjih, Volčah, Zakojci, Zakrižu, Zatolminu in Žabčah;

konsumna društva v Biljah, Breginju, Bukovici, Črnem vrhu, Hudajužni, Idriji (dve), Idriji ob Bači, na Ledinah, v Logu pod Mangrtom, Nabrežini, Reki pri Cerknem, Renčah, Rihemberku, Ročinju, Sovodnjah, Šmarjah, Štandrežu, Števerjanu, Vrtojbi;

vinarske zadruge v Dornberku, Dobravljah, Šempasu, Šempetru pri Gorici, Vipavi in Volčji dragi;

gradbene zadruge v Grgarju, Kojskem, Renčah, na Vogrskem, v Vrtojbi (dve), v Gorici;

razne zadruge v Gorici (Zveza malih posestnikov, Alojzijevišče, Goriška Mohorjeva družba, Katoliško tiskovno društvo, Čebelarska zveza), Vrtojbi (Gospodarsko društvo), Cerknem (Društvo rejcev goveje živine), Ročinju (Kmečko društvo), Sovodnjah (Konzorcij vrtnarjev), Vipolžah (Kmečko društvo), Batujah (Gospodarsko društvo), Prvačini (Gospodarsko društvo), v Vrhpoljah (Društvo rejcev goveje živine), v Bovcu (Zadružna električna centrala), v Cerknem (Zadružna električna centrala), Volčah (Konzorcij za elektrifikacijo), v Lokovcu (Zadruga kovačev), v Mirnu (Čevljarska zadruga).

Na letošnjem filmskem festivalu bodo predstavili kar 36 del

V Pulju praznik jugoslovanskega filma

Puljska arena bo od jutri, sobote 23. julija, za teden dni gostovala 35. festival jugoslovanskega igranega filma. Že drugič zapored je časti otvoritve deležna slovenska kinematografija. Lani so Ljubezni Blanke Kolak Borisa Jurjaševiča uvedle v festivalska dogajanja, letos pa se bo prvi zasvetil na orjaškem ekranu Odpadnik Boža Šprajca.

Če je bila lanska fimska bera po številu prijavljenih filmov dokajšnja (18), je letošnjih 36 filmov pravi rekord. Jugoslovanska kinematografija je imela lani res težave z uvozom filmskega repromateriala in je zato precej filmov zakasnilo svoj izid, vseeno pa ni proizvodne suše nadoknadila ustvarjalna živahnost. No, letos se deloma zaradi ugodne konjunkture predstavlja letna proizvodna, za katero kaže, da bo izjemna tudi po vsebini.

Žirija festivala je imela težave z izborom uradne selekcije. Po pravilniku festivala namreč lahko tekmuje za zlato areno le 15 del, medtem ko bi morala ostala v informativni program. Selektorji so zato zaprosili direkcijo festivala za razširitev števila filmov v uradni konkurenci. Birokratske težave, ki so s tem nastale, so bile vzrok, da so bile odločitve žirije razglašene komaj prejšnji torek. Seveda ni šlo brez izločitev: najvidnejša je verjetno uvrstitev slovenskega filma Hudodelci v informativni del. Režiser Franci Slak je zaradi tega odločno kontestiral strokovnost žirije (Hrvat Branko Ivanda, Srb Goran Paskaljević - oba sta režiserja - in albanski igralec Istref Begolli), češ da so zavrnili film, ki je bil med drugim sprejet v uradno konkurenco na festivalu v Berlinu. Kot avtor je zahteval umik svojega filma s festivala in odrekel vsako sodelovanje na puljski manifestaciji.

V konkurenco za Zlato areno je bilo sprejetih 21 filmov.

Posnetek iz filma Primer Harms, ki so ga vrteli tudi v Cannesu

Dileme slovenske filmske proizvodnje

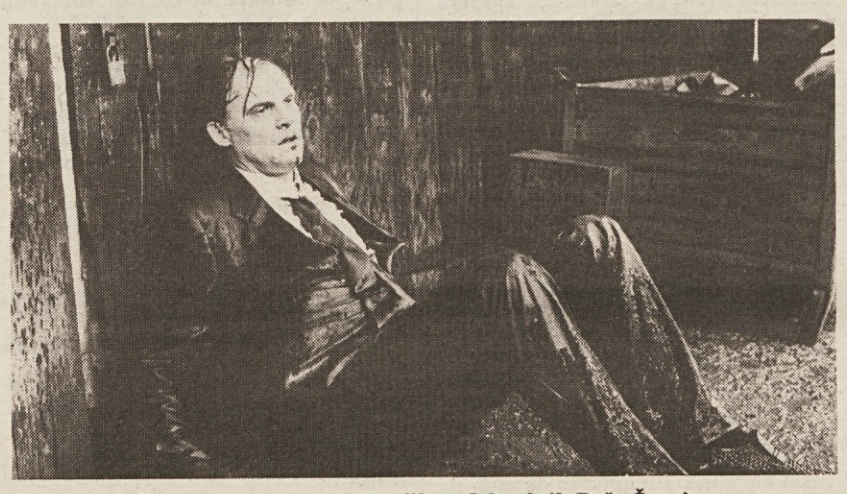

Posnetek iz slovenskega filma Odpadnik Boža Šprajca

Prisotnost slovenske kinematografije na puljskem festivalu z devetimi filmi prav nič ne vznemirja v. d. direktorja Vibe filma Milana Ljubića, ki pravi, da je to rezultat naključja (lani so snemali štiri filme poleti) in rahlega časovnega zaostanka v proizvodnji. Toda za rekordom se skrivajo črni oblaki nejasne prihodnosti: Kulturna skupnost Slovenije bo za kulturo - in torej tudi za film - v bodoče znatno manj prispevala. Manj sredstev pa pomeni manjše število filmov. Ob tem je še odprto vprašanje novega stalnega direktorja in umetniškega vodje Vibe filma, kar tudi prispeva k negotovemu pogledu naprej. Med puljskim festivalom bo dokončan Pogačnikov film **Kavarna Astoria**, *nato bodo začeli snemati lutkovni film Matije Milčinskega* **Coprnica Zofka** *in* **Veter v mreži** *Filipa Robarja Dorina. To pa naj bi bilo tudi vse.*

Istočasno je v montaži v Vibinih laboratorijih Kozoletov **Remington**, *za katerega je ŠKUC-ov E-Motion film prejel finančno podporo matične KSS. Tudi kar se tiče nove samostojne filmske proizvodnje, ki raste ob Vibi, je Ljubić mirnega srca: sploh ni pojav E-motion nekaj novega, ker so samostojne delovne skupnosti tudi v pretekosti že snemale filme (Duletičev* **Na klancu** *je posnela distribucija Vesna film, še prej je za Hladnikov* **Peščeni grad** *delovala ob Vibi delovna skupina »Reflex« ipd.) Takih primerov je v slovenskem filmu še več. Najboljši filmi teh avtorjev pa so bili vedno posneti pri nekdanjem Triglavu oz. sedanji Vibi, ugotavlja Ljubić.*

Zato tudi odklanja tezo Mihe Bruna v Stopu: ta pravi, da je slovenski film doživel svoj količinski in kakovostni vzpon v začetku šestdesetih let, tik pred propadom enega izmed producentov (Triglav filma). Sedanja kriza je kriza družbe in ekonomije ne pa filma, mu odgovarja Ljubić.

Toda zakaj kritiki praviloma ne ljubijo slovenskega filma? Miha Brun, že dvajsetletni opazovalec dogajanj in sedaj filmski kritik pri reviji Stop, se izjavlja za večnega oporečnika slovenskega filma. V prvi vrsti meni, da so nakazana sredstva neracionalno uporabljena in to pogosto v izdelkih, za katere je čisto vseeno, če bi bili posneti ali če jih sploh ne bi bilo. Leti ne prinašajo niti novosti niti posebnih ustvarjalnih dosežkov. Tako početje imenuje »difamacijo slovenske filmske ambicije«. Hrvatje, nadaljuje,so v podobnih razmerah razvili tr dno kinematografijo, ki si je zgradila v Jadran filmu vrhunski filmski tehnični servis, poleg tega pa ima tudi bolj smotrno avtorsko politiko. In še: medtem ko je Jadran film vložil nekaj milijonov dolarjev za posodobitev opreme in sedaj iztrži letno za storitve dvanajstkrat več kot znaša ves letni jugoslovanski izvoz filmov (12 milijonov dolarjev), se je v Sloveniji načrtovala obnova filmske tehnike na račun neposnetega filma, t.j. brez regularnega planiranja, zaključuje Brun.

Milan Ljubić res potrjuje, da je tehnika iztrošena, denarja za nakupe pa seveda ni; ne govori pa o kakem samostojnem Vibinem planu obnovitve. Raztezajoče se škarje nasprotujočih si gledanj obeh pa se združijo v prepričanju, da koprodukcije z RTV Ljubljana niso nudile pričakovanih rezultatov: koristi ni, pa niti kakih posebnih ustvarjalnih plodov.

Kaj pa razmere v ostalih kinematografijah? Slovenske in hrvaške razmere so si podobne v tem, da sta filmski hiši odvisni od sklada Kulturnih skupnosti. To je razlog, da tudi Jadran film večkrat zaradi nizkega prispevka odkloni snemanje domačih filmov, kar je sicer tudi znak »krize«. V Srbiji pa se družbeni prispevki obračunavajo na podlagi uspeha filmov, tj. dosežkov na festivalih in javnega priznanja. Bosanska proizvodnja je sicer šibka, a premore adut Kusturico, ki z denarjem Columbie Pictures sedaj dokončuje svoj **Dom za obešanje**. *Kaj pa se bo iz vsega tega govora o kvaliteti in nekvaliteti producentski uspešnosti in neuspešnosti konkretno videlo na platnu? Kaže, da bo Pulj letos poln lepih presenečenj.*

Prispevke o festivalu pripravil ALEŠ DOKTORIČ

Slovenski filmi v Pulju

Slovenskih filmov bo v Pulju devet. Pet je bilo že predstavljenih na Tednu slovenskega filma v Celju in na Film video monitorju v Gorici: **Moj ata socialistični kulak** Matjaža Klopčiča, **Živela svoboda** Rajka Ranfla, **Hudodelci** Francija Slaka, mladinski film **Čisto pravi gusar** Antona Tomašiča in **Ljubezen nam je vsem v pogubo** Jožeta Galeta. Štirje filmi pa so novi: mladinska filma **Poletje v Školjki** - 2. del, Tuga Štiglica ter **Maja in vesoljček** Janeta Kavčiča, potem še **Omnibus P. S. (Post-scriptum)** režiserjev Boštjana Hladnika, Marcela Buha, Andreja Stojana in **Odpadnik** Boža Šprajca.

Moj ata socialistični kulak in **Hudodelci** segata v prvo povojno obdobje, ko je Jugoslavija izbrala samostojno pot v socializem. Prvi film, posnet po gledališkem delu Toneta Partljiča, prikazuje dogajanja na vasi v komični inačici, Slakovo delo pa se zaustavlja ob napakah protistalinizma. **Ljubezen nam je vsem v pogubo** je ekranizacija Tavčarjevih novel in motivov, **P. S.** pa se gledalcu predstavlja kot večdelni razmislek o upokojenski življenjski dobi.

Med tremi mladinskimi filmi je **Poletje v Školjki** - 2. del nekakšen domači mladinski muzikal in je edini primer filmske serije v Sloveniji; **Čisto pravi gusar** je zgodba o pravljičnih junakih, ki vstopajo v vsakdanje življenje mladega bralca in narobe; **Maja in vesoljček** pa se suče okoli zapletov s šnurko-priponko, ki omogoča nevidnost. **Odpadnik** je primer novinarskega filma o sodobnosti v slovenski (in jugoslovanski) družbi.

Seznam filmov v konkurenci

SLOVENIJA: Živela svoboda (režiser Rajko Ranfl)
Odpadnik (Božo Šprajc)
Moj ata socialistični kulak (Matjaž Klopčič)

HRVAŠKA: Življenje s stricem (Krsto Papić)
Sokol ga ni maral (Branko Šmit)
Vila Orhideja (Krešo Golik)
Aloa (Praznik kurb) (Lordan Zafranović)
Glembajevi (Tonči Vrdoljak)

SRBIJA: Trenutno brez dobrega naslova (Srdjan Karanović)
Nenavadna dežela (Dragan Marinković)
Kaj delaš nocoj (Ivan Markov, Janko Beljak, P. Velinović)
Pot na jug (Juan Bautista Stagnaro; koprodukcija z Argentino)
Hiša ob progi (Žarko Dragojlović)
Polbratje (Zdravko Šotra)
Pozabljeni (Darko Bajić)
Taborišče Niš (Miki Stamenković)
Primer harms (Slobodan Pešić)
Kavka (Miša Radivojević)

VOJVODINA: Kako se je kalilo jeklo (Želimir Žilnik)

KOSOVO: Čuvaji megle (Isa Qosia)

BOSNA in HERCEGOVINA: Azra (Mirza Idrizović)

Pred nedavnim je v Rimu dobil pomembno mednarodno priznanje

Polde Oblak, slikar, ki ga je premamil Kras

Redki so slovenski umetniki, ki se ne bi v nekem življenjskem obdobju pomudili na Krasu in prav tu iskali navdihe za svoje umetniško ustvarjanje. Žal pa so redki med njimi, ki bi prav skozi ta košček slovenske zemlje izpovedovali svoje notranje zadovoljstvo, svoj duševni mir in svoje navdihe. Poleg pesnikov in pisateljev je bilo tudi nekaj likovnih umetnikov, ki so zdrave in ustvarjalne življenjske sokove črpali prav na kraških tleh. Spomnimo se pred leti umrlega slikarja dr. Roberta Hlavatyja, ki je s svojimi deli izpovedoval pripadnost Krasu in njegovim čarom.

Toda, da bi likovnega umetnika z drugega konca Slovenije tako pritegnil Kras, je res izjemno. In prav ta izjemnost se je zgodila v osebi Poldeta Oblaka, akademskega slikarja, ki je prav pred kratkim dobil v Rimu pomembno mednarodno priznanje. Čeprav je bil rojen v neposredni bližini Bleda, v enem najlepših kotičkov slovenske dežele, ga je življenjska pot zanesla na Kras, kjer je, kot sam rad poudari, njegov drugi dom. Po treh desetletjih umetniškega ustvarjanja je razpet v trikotniku med Ljubljano, kjer je končal likovno akademijo, med bavarsko prestolnico Münchnom, kjer je dosegel svoje velike uspehe, in Krasom, kamor ga vedno znova vleče intimna navezanost na sinova. Prav ta navezanost mu v trenutkih notranje krize pripomore k novim inspiracijam.

Akademski slikar Polde Oblak se je rodil pred 56 leti. Do letošnje pomladi je odprl 30 samostojnih predstavitev del, čeprav jih je bilo v Sloveniji doslej skupno le deset. To je pravzaprav presenetljivo malo, potrjuje pa resnico, da niso redki tisti, ki prej uspejo v tujini kot doma. Tako je bilo tudi z Oblakom, ki je posebno veliko razstavljal v zahodni Nemčiji, nekaj pa tudi v Italiji in na Švedskem. Slikarjeva dela so zastopana v javnih in zasebnih zbirkah v Jugoslaviji, Avstriji, Zvezni republiki Nemčiji, Italiji, Švici, Švedski, Kanadi in Združenih državah Amerike.

Zanimivo je, da je največ priznanj za svoje delo prejel v Italiji, kjer je bil v letih 1983 in 1984 dobitnik velike zlate medalje za avantgardno slikarstvo Grand prix mediteraneè v Neaplju. V tem italijanskem mestu je dobil tudi posebno srebrno medaljo leta 1984, leta 1986 pa je postal častni član Accademie d'Europa v Neaplju. Istega leta je v Rimu dobil drugo nagrado za avantgardno slikarstvo Grand prix etoiles d'Europe. Pred leti pa je v Bagherii dobil odličje Premio limone d'oro.

Nemirna kri je torej akademskega slikarja Poldeta Oblaka gnala v svet, kjer je želel spoznati širše in globlje razsežnosti likovne umetnosti.

»Po diplomi na akademiji za likovno umetnost v Ljubljani sem se na prigovarjanje profesorja Gojmira Antona Kosa lotil specialke, ki sem jo končal leta 1958. To so bila zanimiva leta in prav profesorju Kosu se imam zahvaliti za marsikaj doseženega v življenju. Ni bil samo pedagog, bil je življenjski usmerjevalec. Tako sem odšel v München, kjer sem dodatno študiral na tamkajšnji likovni akademiji. Umetnost se je tedaj iz Pariza že močno razširila v bavarsko prestolnico in München je pridobival na veljavi«, je pripovedoval slikar, ko smo ga pred časom obiskali v Sežani in obujali spomine. Zmotili smo ga le za kratek čas, saj je bilo čutiti, da je prezaposlen, kajti pripravljal se je na novo samostojno razstavo.

V zadnjih mesecih je razstavljal v ljubljanski galeriji Smelt in v prostorih zavarovalne skupnosti Triglav. Med deli, ki so bila predstavljena javnosti, so bile pretežno grafike, nekaj pa je bilo tudi olj. Sicer pa predstavljajo grafike pomembnejši del njegovega ustvarjanja in eden redkih je, ki se pri nas ukvarja z litografijo. S posebno ljubeznijo se je Polde Oblak zapisal Krasu, kjer vsako jesen odkriva čudoviti splet barv, ki so le tod doma. Ta sinhronija barv ga po vrsti let vedno znova pritegne. Na Krasu se navdušuje tudi nad arhaično učinkujočimi elementi kamnite arhitekture, ki jo upodablja bodisi kot posamezne, ali pa zajame v svojo sliko kar cel izrez iz tipične kraške vedute, borjačev z vodnjakom sredi njih, s portonom in podobnimi žlahtnimi detalji starega kraškega gradbeništva.

Likovni kritik Franc Zalar je ob lanski veliki Oblakovi retrospektivni razstavi v Kostanjevici ob Krki zapisal, da je umetnik prav v ciklusu slik s Krasa dosegel umetniški vrhunec in popolno realizacijo svojih že pred več kot dvema desetletjema zastavljenih idej.

Tridesetletno umetniško ustvarjanje pa je dobilo svoj pečat predvsem v Münchnu. Med tisoči slikarjev, ki so od leta 1952 dalje delovali na Bavarskem, jih je v zajeten pregled z naslovom Slikarji münchenskega umetniškega sveta uvrščenih 88 s 440 celostranskimi reprodukcijami. In Poldetu Oblaku je namenjenih šest strani. Priznanje, kakršnega slovenski slikar zlepa ni doživel. (J. Č.)

Polde Oblak: Kraška hiša z Nanosom (tempera)

Kolesarstvo: po hujši gorski etapi razjasnitev

Oproščeni Delgado povečal naskok

PUY DE DOME — Bolj od včerajšnje etape je bil na Touru važen izid dodatne analize v zvezi z domnevnim "dopingom" Pedra Delgada. Španskega kolesarja je druga analiza rešila kazni, hkrati pa mu je celo uspelo, da je za skoraj celo minuto povečal naskok na lestvici.

Ugotovili so sicer, da je Delgado dejansko prejel "probenicid", ki naj bi bila snov za prikrivanja anabolikov, ta pa naj bi ne bil na seznamu prepovedanih snovi.

Etapo, ki je nudila v samem koncu vzpon na Puy de Dome, je osvojil Danec Weltz. Povprečna hitrost je bila visoka zaradi hitrega ritma v približevanju končnemu vzponu. Weltz je imel skupno z Nemcem Golzem kar 11 minut naskoka, z običajnim pospeškom pa se je dvojici na koncu približal Delgado, ki je za seboj sejal svoje tekmece.

Izrazita premoč Delgada je morda za danes obetala skrajen napad Španca z namenom, da bi si priboril na lestvici več kot 10 minut naskoka in se ubranil pred eno morebitnih kazni, ki bi utegnila znašati prav toliko zamude. S tem pa bi Delgado priznal doping. Vsekakor bodo za navadnega smrtnika odločitve razsodišča dokaj nerazumljive in verjetna zmaga Delgada manj blesteča.

V prid Delgada so se še pred včerajšnjo etapo izrekli domala vsi kolesarji. Nizozemec Rooks, ki je na lestvici drugi, je povedal, da bi po formalni zmagi na letošnjem Touru rumeno majico podaril Delgadu. Rooks je celo omenil možnost, da bi v primeru 10-minutne kazni namenoma zaostal in dal Delgadu možnost povratka na prvo mesto. Kolumbijec Lucio Parra je izrazil nepripravljenost za napredovanje na lestvici proti nasprotniku, ki se ne more braniti. No, vsa ugibanja je zvečer razblinila vest o Delgadovi oprostitvi, ki ni prav nikogar razburila.

Vrstni red 19. etape (Limoges - Puy de Dome, 188 km): 1. Weltz (Dan.) 5.13'34" s poprečno brzino 38,858 km na uro; 2. Golz (ZRN) po 43"; 3. Delgado (Šp.) po 5'25"; 4. Theunisse (Niz.) po 5'28"; 5. Rooks (Niz.) po 6'17"; 6. Lejarreta (Šp.) po 6'24"; 7. Alcala (Meh.) po 6'30"; 8. Caritoux (Fr.) po 6'32"; 9. Cubino (Šp.) 6'37"; 10. Winnen (Niz.) 6'37".

Skupna lestvica: 1. Delgado (Šp.) 72.29'49"; 2. Rooks (Niz.) po 4'45"; 3. Parra (Kol.) po 7'18"; 4. Theunisse (Niz.) po 8'37"; 5. Bauer (Kan.) po 9'48"; 6. Boyer (Fr.) po 10'42"; 7. Herrera (Kol.) po 10'53"; 8. Pensec (Fr.) po 12'53"; 9. Pino (Šp.) po 15'17"; 10. Winnen (Niz.) 15'20".

Danes bo na sporedu 21. etapa od Clermond-Ferranda do Chalon sur Saone za 223,5 km.

Ženski tour: etapa Caninsovi

PUY DE DOME — Italijanska kolesarka Maria Canins je osvojila 10. etapo ženskega toura, ki je po 61,5 km privedla tekmovalke od Giata na prelaz Puy de Dome. Italijanka je v zadnjem naletu prehitela Francozinjo Longojevo, ki še naprej vodi na skupni lestvici. Maria Canins ima na lestvici 1'20" zamude, tretja - Avstralka Hepple - pa že 13'04".

"Dopinško" vzdušje je včeraj razgibala skrivnostna vest, da so pri Francozinji Longojevi med dirko po Norveški kar štirikrat ugotovili doping.

Kvalifikacijske skupine za italijanski pokal

Triestina s Torinom

MILAN — Torino, Cesena, Catanzaro, Udinese in Foggia so nasprotniki Triestine v drugi kvalifikacijski skupini tekmovanja za italijanski pokal, ki se ga udeležuje 48 moštev. Včeraj so na sedežu zveze društev izžrebali skupine, danes ali jutri pa bodo objavili spored.

Prav neposredno pred žrebanjem se je izvedelo, da je društvo Cosenza doseglo vpis v B ligo, potem ko je vložilo dokumentacijo o ureditvi svojega finančnega položaja. Avellino pa tega še ni storil, zato je v pokal vpisan pogojno.

Prvi del tekmovanja bo obsegal pet tekem. Prvo kolo bo v nedeljo, 21. avgusta.

Skupine so sledeče:

Skupina 1: Inter, Ascoli, Brescia, Parma, Reggina in Monopoli.

Skupina 2: Torino, Cesena, Catanzaro, Udinese, Triestina in Foggia.

Skupina 3: Milan, Pescara, Lazio, Messina, Licata, Campobasso.

Skupina 4: Juventus, Verona, Atalanta, Taranto, Cosenza, Lanerossi Vicenza.

Skupina 5: Roma, Como, Empoli, Piacenza, Monza, Prato.

Skupina 6: Fiorentina, Pisa, Avellino, Genoa, Ancona, Virescit.

Skupina 7: Napoli, Bologna, Bari, Sambenedettese, Barletta, Spezia.

Skupina 8: Sampdoria, Lecce, Cremonese, Padova, Modena, Arezzo.

Na sestanku zveze društev so tudi sklenili, da se bo A liga pričela 9. oktobra, končala pa 25. junija 1989. Prekinitve bodo ob božičnih in velikonočnih praznikih ter ob priliki dveh zborov državne reprezentance.

B liga pa se bo pričela že 11. septembra.

Victor v Genovi

GENOVA — Društvi Sampdoria in Barcelona sta miroljubno razrešili spor okoli nogometaša španske državne reprezentance Victorja, ki bo tako v prihodnji sezoni branil barve genovskega prvoligaša. Sampdoria bo Barceloni izplačala 200 milijonov lir odškodnine.

Atletika: ameriške selekcije za OI v Seulu

Reynolds odličen na 400 m C. Lewis le drugi na 200 m

Harry Reynolds (z dvignjeno roko) na cilju po odličnem teku (43"93) na 400 m. Ob njem tretjeuvrščeni Steve Lewis

INDIANAPOLIS — Harry »Butch« Reynolds je na ameriških selekcijah za OI v Seulu poskrbel za pravi podvig: 400 m je namreč pretekel v 43"93 in je torej dosegel drugi najboljši rezultat vseh časov ter je bil samo za osem stotink slabši od svetovnega rekorda, ki ga je pred dvajsetimi leti postvil Lee Evans na OI v Ciudad Mexicu (43"86).

Odličen na tej progi je bil tudi Danny Everett, ki se je uvrstil na drugo mesto s 43"98, kar je četrti najboljši rezultat vseh časov. Tretji pa je bil mladi in zelo perspektivni Steve Lewis s 44"37.

Po tekmi je Reynolds izjavil, da bi lahko celo popravil že prestari svetovni rekord Lee Evansa, toda proga je bila razmočena.

V teku na 200 m pa je prišlo do presenečenja: Joe Deloach je namreč premagal Carla Lewisa, kateremu je tako spodletelo, da bi na teh kvalifikacijah zmagal kar v štirih disciplinah: 100 m, 200 m, 4x100 m in v skoku v daljino. Sicer pa se je Carl Lewis uvrstil za OI v Seulu v vseh štirih disciplinah, težko pa je, da bi ponovil podvig iz Los Angelesa. Tudi zato, ker se še ni odločil, če bo nastopil na 200 m, ker bodo kvalifikacije v tem teku na sporedu le uro pred finalom v skoku v daljino.

REZULTATI

400 m (finale)

1. Reynolds 43"93; 2. Everett 43"98; 3. S. Lewis 44"37; 4. Robinzine 44"61; 5. McKay 44"79.

200 m (finale)

1. Deloach 19"96; 2. C. Lewis 20"01; 3. Martin 20"05; 4. Robinson 20"05; 5. C. Smith 20"27.

Deseteroboj (po 1. dnevu)

1. Kinder 4.284; 2. D. Johnson 4.196; 3. Bright 4.171.

400 m zapreke (ženski finale)

1. Williams 54"93; 2. Maxie 55"29; 3. Shegffield 55"70; 4. Wilson 55"74; 5. Brown King 56"56.

Pokal Davis: ob polfinalnem dvoboju Švedska-Francija

Jugoslavija v Dortmundu proti ZRN

DORTMUND — Ogromna Westfalenhalle, športna dvorana z zmogljivostjo 12 tisoč gledalcev, bo od danes do nedelje gostila polfinale za teniški Davisov pokal med ZRN in Jugoslavijo.

Srečanje je važno predvsem za Jugoslavijo, ki je z uvrstitvijo v polfinale izenačila uspeh iz daljnega leta 1939, ko je v polfinalu izgubila proti Avstraliji, kasnejši zmagovalki pokala.

Domača ekipa, z Beckerjem v sestavu, je nesporen favorit srečanja, rezultat pa bi ne smel biti katastrofalen za Jugoslavijo. Becker je nesporno boljši od Živojinovića in bi moral zato osvojiti dve točki, slednji pa je boljši od drugega Nemca Jelena in bi moral prinesti točko Jugoslaviji. Odločala bosta št. 2 iz vsakega tabora in igra dvojic.

Jugoslovani si na vsak način ne delajo utvar. Iz tehnične analize lastnosti posameznikov izhaja namreč ugotovitev, da bi Jugoslavija le z igro doma in na peščenem igrišču lahko tudi računala na presenečenje.

Moč Nemcev bodo v veliki meri povečala tla iz umetne mase, ki omogočajo izredno hitro igro. Taka tla v jugoslovanskem taboru ustrezajo le Živojinoviću.

Jugoslaviji bo šlo na vsak način nekaj zaslug za predvideno zmago ZRN. Nemško ekipo vodi namreč Nikola Pilić, nekdaj odličen jugoslovanski igralec. Pilić je na mestu selektorja že tri leta. V zadnjem obdobju je celo pomagal pri treningu najmlajšega v jugoslovanski reprezentanci Gorana Ivanišević.

ZRN je bila doslej že dvakrat finalist, nima pa še zmage. Davisov pokal so doslej osvojile ZDA (28-krat), Avstralija (26-krat), Velika Britanija (9-krat), Francija (6-krat), Švedska (4-krat) ter Južna Afrika, Italija in Češkoslovaška po enkrat.

Iz najbolj logičnega izida dvoboja v Dortmundu se zanimanje že usmerja v finale, v katerem bo nasprotnik ZRN zmagovalec dvoboja Švedska - Francija. Kolektivno je Švedska prva teniška velesila, najmanj dva dobra igralca pa ima tudi Francija. Seveda bodo Nemci navijali za Francoze, ki bi bili v predvidenem finalu neprimerno lažji nasprotnik od Švedov, ki posegajo v sam svetovni vrh s celo serijo vrhunskih igralcev.

Francija je med letošnjimi polfinalisti že 10-krat igrala v finalu, njene zmage pa nosijo zelo stare datume. Švedska je v finalu igrala 6-krat, njene zmage pa so sveže. Nemci so v finalu nastopili dvakrat. Njihov boljši nastop je bil leta 1985 v Münchnu, ko so proti Švedski izgubili z 2:3 ob dveh zmagah Borisa Beckerja. V primeru francoske zmage proti Švedski in nemške proti Jugoslaviji bo finale na nemških tleh. Ob verjetnejšem uspehu Švedov pa bodo morali Nemci odločilno srečanje odigrati na tujem.

Več važnosti reprezentancam

RIM — Senatorji Pizzo, Marnigia in Mancia (vsi PSI) so vložili ministru za šport Carraru vprašanje, v katerem se terja večja pozornost za državne reprezentančne ekipe. Senatorji so kot dokazno gradivo navedli primer košarkarske reprezentance, ki je izgubila uvrstitev za OI, ker so bili njeni člani preveč izčrpani po državnem prvenstvu.

Za uspešen nastop na olimpijskih igrah

Bajne nagrade za J. Korejce

SEUL — V Južni Koreji seveda mrzlično pričakujejo bližnji pričetek OI. Na valu navdušenja ob uspehu na azijskih igrah leta 1986 bodo južnokorejske organizacije tudi ob priliki bližnjih OI stimulirale svoje tekmovalce z denarnimi nagradami.

Za zlato kolajno v katerikoli disciplini bo posameznik prejel kar 100 milijonov won, kar je milijarda in 800 milijonov lir, dobitniki srebrnih kolajn bodo prejeli 50 milijonov, bronastih kolajn pa 30 milijonov won. Ne le to. Zmagovalec v peteroboju bo prejel kar 100 milijonov won in še stanovanje.

Državni rekord Tosa

TURIN — Fiamme Oro iz Padove med moškimi in Snia med ženskami sta atletska društvena prvaka za sezono 1988. Dvodnevno prireditev v Turinu je oplemenitil predvsem državni rekord Furlana Tosa v skoku v višino (3,32 m). V drugem dnevu so bili zmagovalci v posameznih disciplin sledeči:

MOŠKI. **Hoja 10 km:** Perricelli 41'44"35; **kladivo:** Sgrulletti 75,28 m; **400 m ovire:** Cosi 50"93; **800 m:** Fall 1'47"75; **krogla:** Andrei 20,11 m; **višina:** Toso 2,32 m; **200 m:** Floris 21"11; **daljina:** Evangelisti 7,66 m; **palica:** Beda 5,20 m; **3.000 z zaprekami:** Panetta 8'21"81; **5.000 m:** Donati 15'00"85; **4x400 m:** Fiamme Oro Padova 3'07"52.

ŽENSKE. **Daljina:** Capriotti 6,59 m; **kopje:** 54,12; **400 m ovire:** Cilimbrini 57"7; **800 m:** Tauceri 2'04"85; **disk:** Marello 53,52 m; **200 m:** Masullo 23"55; **3.000 m:** Brunet 9'08"14; **4x400 m:** Snia 3'36"93.

ŠZ Bor najiskreneje čestita vsem tistim svojim članom, ki so letos uspešno opravili zrelostni izpit.

Odbojka: od danes v Bormiu

Mladinsko EP

BORMIO — Danes se bo v tem kraju začelo mladinsko odbojkarsko prvenstvo za ženske in moške, na katerem sodelujejo z dvema ekipama sledeče reprezentance: Francija, NDR, Nizozemska, Bolgarija, SZ, Poljska, ZRN, Grčija, ČSSR in Italija. Jugoslavija in Izrael nastopata samo z moškimi, Turčija in Romunija pa samo z ženskami. V prvem kolu moškega turnirja se bosta med sabo pomerili Italija in Jugoslavija.

obvestili

ALPINISTIČNI ODSEK SPDT prireja jutri in v nedeljo, 23. in 24. t. m., dvodnevni izlet za izkušene planinice na Grossglockner. Interesenti se lahko vpišejo na sedežu ZSŠDI (Ul. sv. Frančiška 20, 2. nad., tel. 767304) ali pa telefonsko v trgovini Papi Sport (tel. 227277, Davor Zupančič).

SK DEVIN IN ŠZ SLOGA prirejata v nedeljo, 24. t. m., izlet na Vršič in vzpon na Pristojnik. Za informacije tel. 200782 ali 226283.

Uspela mednarodna regata TPK Sirena

V nedeljo je v organizaciji TPK Sirena potekala mednarodna regata v razredih europa, laser in solling na razdalji olimpijskega trikotnika.

Čeprav so bile razmere v jutranjih urah razgibane zaradi burje, je popoldne zapihal maestral, kar je jamčilo za optimalen potek tekmovanja.

Sirenini jadralci so se dobro odrezali v razredih europa in laser, medtem ko v razredu solling ni nastopal noben naš tekmovalec.

VRSTNI RED

EUROPA: 1. Potokar (Pirat Portorož); 2. Iglič (Pirat); 3. Rocchelli (SVBG); 7. Andrej Ferfoglia (Sirena); 12. Miran Guštin (Sirena).

LASER: 1. Nevierov (SVOC Tržič); 2. Luisa Spanghero (SVOC); 3. Cellante (SCA); 5. Maksi Ferfoglia (Sirena); 12. Karlo Ferfoglia (Sirena).

Na sliki: prizor z nedeljske Sirenine mednarodne regate.

konjske dirke - konjske dirke

V Montecatiniju je favorit kasaške dirke Escudo (X), ki štarta v ugodnem položaju. Flyng Victoria (2) je dobra samica in odlična šprinterica. Preseneti lahko Fazio Sal (1).

Druga dirka bo v Ceseni. Fontolan (1) vidno napreduje. Dober tekmec je Fornazina (X), ki je pred kratkim zmagal na podobni dirki. Detector (2) bo gotovo med prvimi.

Če ne bo naredil napake, bi v Rimu lahko zmagal Farengo (2). Esignano (1) je v formi in bo med protagonisti. Fire Black (X) je zelo zanesljiv.

V Tarantu se bo Bagaro (2) pomeril z zanj dostopnimi tekmeci in bi moral zmagati. Brabante (X) bo med protagonisti. Preseneti lahko Fly Cik (1).

Dirko v Trstu je težko napovedati. Poskusimo staviti na konja Afiom Om (X), ki je dokaj kakovosten. Od skupine 1 naj omenimo konja Endo Om, v formi je tudi Eliza (2).

V Neaplju bo galop. Orzata (2) nima težav s težo, a dobra alternativa je tudi konj La grande musica z jahačem Marcom Paganinijem. Od skupine 1 tekmuje Kamoko v zanj lažji kategoriji.

DIRKA TRIS

V Ceseni bo dirkalo 18 konj. Naši favoriti: Dubspig Mo (5); Aprops (10); Day CM (15). Za sistemiste: Escondido (17); Dawsonite (18); Errasina (7).

totip

1. —	prvi	X		
	drugi	1	2	
2. —	prvi	1		
	drugi	X	2	
3. —	prvi	2		
	drugi	X	1	
4. —	prvi	2		
	drugi	X	1	
5. —	prvi	X	2	
	drugi	2	X	
6. —	prvi	2	X	
	drugi	1		

Pogovor s predsednikom košarkarskega kluba Bor Sergijem Pertotom

Živimo v času košarke

Prehodno obdobje je tu, nastopila je tako imenovana »mrtva sezona«, čas obračunov in planov, čas daljšega oddiha in misli na takojšnjo bodočnost, na jesen, ko bosta mrzličnost in zanos spet prevladali nad sedanjo spokojnostjo. Odborniki, trener in tekmovalci so stopili v fazo, ki bi ji lahko rekli tudi razbremenilni stik. V pičlih dveh mesecih bo potrebno poskrbeti za popolno regeneracijo tkiv in duha, nakar bo treba znova začeti zares. Predsednik košarkarskega kluba Bor, Sergij Pertot, si bo privoščil manj počitka. Poletje je namreč ustrezno obdobje za iskanje odgovorov vsem vprašanjem, ki so nastala med prvenstvom, tovrstnih vprašanj pa je samo pri članski postavi Bora Radenske kar precej.

»Lahko bi rekel, da smo do neke mere plačali davek neizkušenosti in "novinstva" v D ligi,« je za začetek povedal Pertot, »vendar smo le dosegli svoj primarni cilj - obstanek med četrtoligaši. Rad bi se tudi zahvalil igralcem, trenerjem in vsem odbornikom,

ki so nam s svojim delom in pomočjo omogočili izpeljavo celotnega programa. Na splošno sem s takim iztekom zadovoljen. Obžalujem pa, da situacija nam ni dopuščala, da bi več priložnosti dali mladim igralcem. No, že sedaj vem, da bo v naslednji sezoni mnogo boljše.«

Kaj boste storili, da bi stanje izboljšali?

»Najprej bomo skušali sprejeti igralca na mestu centra. Ogrodje ekipe bo več ali manj nespremenjeno, vendar bomo bolj pozorni na vključitev mlajših, ki bi naj v kratkem postali nosilci igre in čimprej pridobili tiste izkušnje, ki jih v mladinskih kategorijah ne morejo. Potem moramo rešiti težavo vadbenih površin. Razmere so zaenkrat vse prej kot idealne in dejansko zavirajo uresničevanje zastavljenega načrta, v katerem naj bi z ustrezno gostoto treniranja v primernih objektih zagotovili svojim tekmovalcem tako tehnično-taktični razvoj in napredek ter boljšo osnovno psihofizično storilnost. Prizadevamo si, da bi v naših vrstah vzgajali prave atlete in da bi ne bili preozko "košarkarsko" usmerjeni. Zato pa je urejenost in razpoložljivost ustreznih prostorov in rekvizitov »conditio sine qua non.« **Vas alarmistični toni ob beleženju vse večjega upadanja demografskega prirastka ne skrbijo?**

»Dobro vemo, da je vprašanje zelo pereče in da nas bo sililo v prilagajanje in spreminjanje. Pri nas je problem vključevanja italijanskih igralcev rešen v smislu, da točno vemo, kaj hočemo in da bomo vedno težili k ohranitvi slovenske identitete. Če sami ne bomo kos razmeram, bomo pač iskali pomoč pri Italijanih, čeprav se tudi sami zavedamo, da v italijanskem ambientu ni vedno lahko najti posameznika, ki bi pristopil k nam. Tisti, ki so doslej to storili, so nam bili vedno naklonjeni in tudi v intelektualno-kulturnem smislu so pokazali neko širino, ki je ni lahko najti ravno pri slehernem sodržavljanu. Na vsak način je dejstvo, da se v Trstu in po vsej Italiji srečujejo s kroničnim pomanjkanjem ustreznega igralskega kadra. Domala vsi tržaški klubi, z izjemo Don Bosca in Stefanela, so v naši isti situaciji.«

Pri Boru so pred nedavnim ustanovili nogometni odsek. Kako gledate na to pobudo?

»Z veliko naklonjenostjo, čeprav se mi zdi protislovno, da ob ugotavljanju padanja števila rojstev, odpiramo take sekcije, za obstoj katerih je prav številčnost tekmovalcev prvi pogoj. V tem trenutku pa, rad bi to še enkrat izrecno poudaril, je naš največji problem prostorska stika. O kakšni konkurenčnosti z nogometom sploh ne razmišljam. Tudi ker sem prepričan, da živimo v eri košarke«.

CANCIA

Od danes v Trebčah praznik športa

Od danes do nedelje bo v Trebčah (ob nogometnem igrišču) v organizaciji ŠD Primorec praznik športa. V nedeljo bo ob 15.00 nogometna tekma med poročenimi in neporočenimi, vsak večer pa bo nastop ansambla Furlana, na razpolago bodo seveda tudi dobro založeni kioski. V primeru slabega vremena se bo praznik nadaljeval tudi v ponedeljek, 25. t. m.

naša odbojkarska društva po končani tekmovalni sezoni

Breg: članice zadovoljile, mladinke pa manj

V Dolini so člani odbojkarskega odseka Brega v minuli sezoni do zadnjega trepetali nad usodo ženske članske ekipe v D ligi, a na koncu se je vse le srečno izteklo in društvo bo tudi v prihodnji sezoni zastopano v deželni konkurenci. O trenutnem položaju v odseku in o perpsektivah smo se pogovarjali z načelnico Franko Žerjal, ki je zdaj tudi že ena od veterank v članski šesterki, čeprav ima šele 25 let.

»Prav gotovo bi se lahko bile izognile izpadu iz lige že mnogo pred zadnjim kolom, saj je bila ekipa dovolj solidna, da bi lahko izpeljala bolj mirno prvenstvo. Letos smo trenirale manj kot lani in čeprav je bila prisotnost zadovoljiva, bo treba v prihodnji sezoni vzpostaviti prejšnji režim dela. Vrh tega je bilo občutiti pomanjkanje izkušenejše igralke, ki bi s svojo ugledno prisotnostjo na igrišču vlila tudi ostalim prepotrebno samozavest. Naj navedem primer Nadje Debenjak, ki je kljub težavam z zdravjem občasno pomagala ekipi. Ko je bila na igrišču, je bil boljši tudi učinek ostalih.«

Če so z obstankom v ligi kar se tiče članske ekipe v bistvu dosegli zastavljeni cilj in so lahko torej razmeroma zadovoljni, pa je bil pod pričakovanji uspeh druge ekipe, ki je letos nastopala v 2. diviziji in na ravni under 16.

»Od teh igralk smo si čakali kaj več. Mogoče je bila napaka v tem, da se s temi igralkami nismo udeležili tudi prvenstva mladink. Druga divizija je bila na splošno prelahka, tako da so dekleta popustila prav v odločilnih tekmah.«

Dejstvo je, da rezultati v mladinskih kategorijah zdaj niso tako dobri kot so bili pred nekaj leti. O tem Žerjalova meni sledeče:

»Včasih, na primer moja generacija, se je več treniralo, tudi zaradi večje razpoložljivosti telovadnice. Letos smo z vadbenimi razmerami imeli veliko težav. Druga ekipa je v urejenih razmerah začela trenirati šele decembra, tudi ekipa under 14 ni delala tako kot je treba. Kar se tiče najmlajših nam težave povzroča tudi celodnevni pouk v osnovnih šolah in nekaterih razredih nižje srednje šole. Telovadnica v Domju pa ni ustrezna, ko dežuje pušča s stropa. Največja ovira je v tem, da stoji ob strani ekipam premajhno število ljudi in igralke imajo včasih vtis, da so zapuščene same sebim. Precej na rezultate vpliva tudi pomanjkanje organiziranih poletnih priprav.«

Glede bodočih načrtov imajo pri Bregu že jasno sliko. Vse igralke članske ekipe so že potrdile svojo pripravljenost, da se še naprej aktivno udejstvujejo, v prvo ekipo pa bodo vključili še tri ali štiri mladinke. Povratnica s Farca Mebla Ksenija Slavec (ki je v društvu tudi trener) se dokončno še ni izrekla, mogoče pa bo spet s polno paro zaigrala Debenjakova, ki je bila lani tako rekoč part-time razpoložljiva. Glede na pomladitev si tudi v prihodnji sezoni ne pričakujejo vidnih rezultatov, le mirneje bi se radi rešili pred najhujšim. Več si vsekakor obetajo od ekipe under 18, najverjetneje pa se bodo udeležili še prvenstva under 15.

Glede moškega odseka, ki je lani štel eno mladinsko ekipo, se je Bregov odsek dogovoril za sodelovanje s Slogo.

»Z dejavnostjo na moškem področju želimo nadaljevati, je povedala Žerjalova, skušali bomo sestaviti še začetniško skupino. Treba je ustvariti določeno ozračje, da tudi fantom omogočimo, da se izrazijo v tej panogi bodisi kot igralci bodisi kot bodoči organizatorji ali vaditelji.«

Pogovor z Žerjalovo smo sklenili z obveznim vprašanjem o združevanju sil na ženskem področju in o klavrnem koncu izkušnje s Farcom Meblom.

»Mislim, da pojem združevanja pri nas za nekaj prihodnjih let ne bo aktualen. Ocenjevati je težko, mislim, da je vsak gledal preveč na svoje lastne koristi in da pravega sodelovanja ni nikoli bilo. Treba bo zdaj nekaj časa, da se preboli to stanje. Ne izključujem možnosti, da bomo združevanje obnovili, pravih receptov, kako bi v bodoče to izpeljali pa nimam.

Vsem je bilo nekam nerodno, saj nihčeni vedel, kaj naj naredi, vsaj zdelo se mi je tako, (zase niti ne vem, kaj sem rekel), no, pravzaprav, vsi smo to sprejeli nekako s šalo, s stavkom »pravzaprv me niti ne zanima, kaj bo z mojim truplom, če pač umrem, to ni več moj problem«, tako da je Bogdan nekako samosvoje dodal, »no, mojim ne bi bilo vseeno, da bi ostal tukaj, znoreli bi, zato sem za prenos trupla domov«.

Tako smo se takrat menili, zame pa je bilo vse to premočno, preveč nasilno, preveč direktno, ko pa na misel na smrt nisem bil pripravljen.

Noč

In sedaj sem tudi jaz tu in se sprašujem, čemu ves ta trud. Ko sem poslušal Andreja in ostale, me je presenetilo njihovo prepričanje vase, v svoje početje. Morda je to bistvo. Ne trud, ne osvojitev mrzle gore, ne mrtvi. Važno je, da to počenjaš, kot da bi bila najvažnejša stvar na svetu. Saj ni važnejših. Bistveno je le to, čemur se ta trenutek posvečaš. Vse ostalo gre potem na stranski tir. Tudi in predvsem dvomi. Kaj bi se zgodilo, če bi človek doma kar naenkrat podvomil v svoje početje, v svoje delo, službo, družino, željo po napredovanju, po rasti. Svojemu početju moramo dati smisel, pa naj bo od zunaj gledano neumno, nesmiselno, noro. In v to ne smemo dvomiti.

Jaz pa dvomim. Koliko negotovosti je bilo v dneh, preden sem se podal v Karakorum, koliko strahu, da me čakajo dnevi brez smisla, brez neke logike. Trenutno v to odpravo nisem prepričan. Ne čutim se pripravljen, ne pričakujem naskoka na vrh, vse to početje se mi zdi absurd. Toda če je to absurd, potem je absurd tudi to, da se doma podajamo v službo vsak dan, da se pehamo za nepomembnostmi, da krčevito skušamo verjeti v nekaj, kar nam ne more seči do dna duše. In torej to, kar sedaj počenjamo, ni bolj iracionalno od tistega, za kar se doma vrtimo v krogu.

Skušam se zatopiti v noč, v zvezde, v Ind, ki se leno premika pod menoj, v bisere, ki se lesketajo v njem.

Smrad

»Tu smrdi po nogah!« je včeraj v avtobusu s poudarkom izjavil Mojmir, Viki pa mu je ostro, skoraj osorno odvrnil: »Hočeš predčasno zaključiti odpravo?«

Kako smešno, da se tu, v tej pakistanski noči, ki je kot nalašč zato, da ustvarja spomine, ki se udejanijo in dobijo obliko iskric minulih dogodkov, spomnim na takšno banalnost. Ali pa to ni banalnost. Morda se v teh dveh stavkih, dveh izmed tisočih in tisočih, ki smo jih vsi metali in valjali v neskončno dolgi in obupni avtobusni vožnji iz Islamabada do Skarduja, skriva kako globlje bistvo. Oba stavka sta pretirana. Mojmir, ki je alpinist in ne razvajen meščanček, ki se mu gnusi smrad po več dni neopranih nogavicah, prav dobro pozna smrad nogavic v vseh njegovih barvah in odtenkih, pa vrže kaj takega, Viki pa, ki je prvi za šalo, pretiravanja, neformalnosti, pa mu odgovori nekaj tako šolskega, avtoritarnega, birokratskega, nekaj pravzaprav tako nealpinističnega.

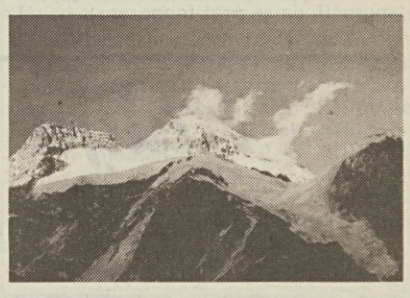

Cilj odprave, 8047 m visoki Broad Peak v Karakorumu

Kaj je to začetek neke hladne vojne? Kaj si lahko tu že začenjam razlagati tisti znani in prevečkrat objedeni in oglodani stavek, ki ga ponavljajo tisti, ki o plezalcih, ki o odpravah nimajo pojma, da »na ekspedicijah, ko živiš in deluješ v izostrenih pogojih na vseh nivojih, se hitreje sproščajo nasprotja in konflikti, ki se sicer ne bi v domači udobnosti?«

Zakaj pa na to sploh mislim? Na smrad? Ker pač vsi smrdimo.

Dva meniha

Spomin me vleče naprej v svoje vrtinčaste blodnje. Nekdo je v avtobusu (zakaj pa sploh tisto razdrapano pločevinasto škatlo, ki se komaj drži skupaj, imenujem avtobus, ko pa si tega naziva ne zasluži), ne vem več kdo, saj mojih soplezalcev še ne poznam, komaj le po imenu, morda je bil to Bogdan, morda Matevž, morda Andrej, morda Ničo, razlagal, kako je treba biti v življenju diplomatski, kako je treba vedno predstaviti stvari lepo, polizano in na pravi način, da te bodo nato sprejeli, ni važno, kaj in kdo v resnici si. Takrat me je nekaj zabolelo. Tudi pri mojem društvu se je zgodilo, da so tisti, ki so se odpravljali daleč in visoko in so znali stvar prikazati v sinje nebeški luči in obdani v večno božansko glorijo, ob svojem odhodu dobili vse mogoče moralne in materialne podpore.

novo v zamejski telesni kulturi

ALDO RUPEL

Pogledi, popis dejavnosti in društev **15.**

Kras je nastopil v sezoni 84/85 v D ligi. Potem je vpisal v prvenstva tudi naraščajniško in mladinsko moštvo. Rokometni odsek ima zelo hvaležne pogoje za odigravanje prijateljskih in trening tekem z obmejnimi moštvi in to tudi počne ter s tem uresničuje del programa vseh naših društev.

Po uspehu leta 1980, ko je članski nogometni ekipi uspelo napredovanje v drugo amatersko ligo, je štiri leta kasneje nazadovala v tretjo amatersko ligo. Toda dve leti igra člansko moštvo spet v drugi amaterski ligi. V tem desetletju je Kras tekmoval tudi v prvenstvih najmlajših, naraščajnikov in začetnikov. Medtem ko za članska moštva ni prišlo do dogovora o združenju, se je to zgodilo za mladince. Domenila so se društva Zarja, Primorec, Primorje in Kras. Nastala je kakovostna naraščajniška vrsta, ki je nastopila v sezonah 84/85 in 85/86. Lansko sezono je moštvo odigralo prvenstvo under 18. Vsi igralci so Slovenci. Odsek je priredil leta 1983 turnir v spomin svojega dolgoletnega predsednika Oskarja Vatovca. Odsek pogosto gostuje preko meje (Izola, Koper, Komen).

Po letu 1984 je odsek otroške telovadbe kazal znake utrujenosti in nezanimanja s strani otrok oziroma staršev. Stanje se je spremenilo na bolje v sezoni 85/86, ko je odsek prevzel vodstvo splošne telesne vzgoje v občinskih vrtcih v Zgoniku in Gabrovcu ter preko Ljudske univerze tudi na osnovnih šolah. Ta oblika sodelovanja med šolo in okoljem je novost tega desetletja. V občini Repentabor pa se je vadba nadaljevala po ustaljenih oblikah. V program dela spadajo tudi pohodi v naravo s tekmovalnimi nalogami.

V okviru športnih panog, ki jih goji Kras, ima balinanje najstarejše korenine. Z lesenimi kuglami so igrali še pred drugo vojno; predstavljale so edino obliko rekreacije. V novejšem obdobju so Krasovi balinarji nastopali na najrazličnejših turnirjih na obeh straneh meje, zlasti pa v Repnu in v Komnu. Tudi sami so prirejali turnirje in memoriale. Leta 1983 so začeli z notranjimi članskimi prvenstvi za posameznike in v zbivanju; potem so leta 1984 razširili sodelovanje tudi na dvojice. Od leta 1981 dalje je odsek sodeloval na vseh zamejskih prvenstvih v priredbi ZSŠDI. Odsek šteje 30 članov. V rekreaciji ima Kras bogato izkušnjo, saj je društvo edino na Tržaškem zgradilo in opremilo trim stezo leta 1977. V tem desetletju redno vadijo telovadbo, občasno aerobični ples, tenis, namizni tenis; poskrbeli so tudi za starejšo generacijo.

Možnost razvoja kaže tenis zaradi dograditve igrišča. Poleti 1987 se je začetniških tečajev udeležilo preko 40 društvenih članov.

Društvo je pobrateno od leta 1979 s TVD Partizan Moste. Novost tega desetletja pa so skupni izleti. Vsako leto se enkrat srečajo. Doslej na Nanosu, v Cerknici, na Javorniku, v Franji.

OBMEJNO SODELOVANJE

Že pri nogometu, namiznem tenisu, odbojki, balinanju in še kje sem vsakokrat omenil povezave, ki obstajajo in se še tkejo med moštvi, odseki in društvi ali kar krajevnimi skupnostmi na obeh straneh meje. Povezave so vedno obstajale in jih zato tudi meja ni mogla prekiniti. Posebej v Gorici bi kaj takega ne bilo naravno, kaj šele sprejemljivo. Vendar če prezremo ali preslišimo običajne krilatice o povezanosti, o tesnem sodelovanju med rojaki in o potrebi še nadaljnjih stikov, kar je vse slišati in je možno brati ob raznih slavnostnih prilikah, če se torej ne pustimo zavesti od frazarjenja, se moramo vprašati, kakšna je lahko stvarna ocena te vrste povezanosti.

13. septembra 1986 je kajakaški klub iz Solkana priredil z Združenjem slovenskih športnih društev v Italiji prvo povojno regato, ki je na Soči presegla državno mejo podobno kot Pohod prijateljstva in Kolesarjenje prijateljstva.

Poleg tega, da obstajajo v Gorici še vedno prilike, ko se nekateri protivijo in ustvarjajo ovire, da bi ne prišlo do srečanj med slovensko mladino z obeh strani meje in ni torej v zvezi s tem nič drugače, kot je bilo v prejšnjem desetletju ali še prej, se pojavlja neovrgljiva resničnost, da so najrazličnejša srečanja vedno bolj odtujena.

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 500.- din, naročnina za zasebnike mesečno 6.000.- din, trimesečno 17.000.- din, letno 60.000.- din, upokojenci in študenti mesečno 4.500.- din, trimesečno 12.000.- din, letno 45.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 7.000.- din, letno 75.000.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglasi 700 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

22. julija 1988

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Z aretacijo domnevnih morilcev konec odiseje »katamarana smrti«

RIM — Za velikega pustolovca in domnevnega morilca Filippa De Cristofara, njegovo mlado holandsko prijateljico Diane Beijer in njunega prijatelja, o katerem se še vedno ve samo to, da mu je ime Peter, so se lepe sanje o Polineziji končale. Tunizijska policija ju je predsinočnjim, po dolgem iskanju, ki je dodalo tej neverjetni kriminalni zgodbi še poseben prizvok, vendarle aretirala. Aretirani so zločin priznali. Vest o aretaciji morilcev skiperja »katamarana smrti« Annarite Curino je uradno sporočil sam tunizijski notranji minister Habib Amar, ki se je včeraj sestal na Viminalu z italijanskim kolegom Antoniom Gavo. Ministra sta podrobno prerešetala vso zadevo, ki je vzbudila veliko zanimanja tako v Italiji kot v Tuniziji, ter ugotavljala, da je prišlo med policijskimi preiskovalnimi organi obeh držav do zelo tesnega sodelovanja, ki pa je potekalo v popolni tajnosti, kar je morda v javnosti porajalo sum o brezbrižnosti. V zvezi s tem je italijanski urad Interpola sporočil, da so prvi fonogram s poveljem, naj se prestreže katamaran, razposlali vsem obalnim policijskim oblastem Sredozemlja že 30. junija; naslednjega dne so poziv ponovili ter navedli tudi imena njegove posadke. Tunizijski minister je tudi potrdil vest, da so prazni katamaran našli na odprtem morju, ter zagotovil, da je tunizijska vlada že uvedla postopek za vrnitev domnevnih morilcev v Italijo.

Vest o aretaciji Annaritinih domnevnih morilcev je včeraj močno odjeknila zlasti v Pesaru, kjer se je začelo prvo poglavje te srhljive poletne kriminalke. »Sedaj bomo vsaj lahko spet jadrali z zavestjo, da se okrog po morjih ne klati več krvoločen morilec, čeprav to še zdaleč ne more biti tolažba za bridko izgubo Annarite,« je včeraj dejal eden od njenih prijateljev, Dario Sandrini, ki je skupaj s tolikimi ljudmi iz Pesara spremljal afero »katamarana smrti« kot nekaj osebnega ter se z drugimi vključil v iskanje katamarana in njene zločinske posadke. Tudi za Stefana Bersanija, ki naj bi se priključil posadki katamarana Arx v Anconi, je edini razlog za zadoščenje v tem, da bomo končno lahko izvedeli, kaj se je pravzaprav pripetilo na Arxu tistega 10. junija in zakaj so umorili Annarito, ki je bila tako priljubljena v vseh krogih pristanišča.

Odiseja katamarana Arx, ki ga je De Cristofaro ali »Rambo«, kot mu pravijo kronisti, preimenoval v Fly 2, je trajala celih 41 dni, kar je za današnje pojme preveliko razdobje in ne more ne vzbujati suma, da s policijskim lovom nekaj ni bilo v redu. Sicer pa bo morala nadaljnja preiskava razčistiti še marsikatero senčno vprašanje. Še vedno niso znani razlogi, ki so privedli pustolovca in njegovo mlado prijateljico na krov katamarana. Zasliševanje bo tudi pojasnilo, zakaj je De Cristofaro zverinsko umoril nič hudega slutečo Curinovo ter jo privezano na sidro spustil v plitke obalne vode. Pojasniti bo treba tudi vlogo tretjega pustolovca, o katerem pripravlja nizozemska policija izčrpen dosje, ki je stopil na krov »katamarana smrti« dan po zločinu.

Fiatov uno bodo montirali v Jugoslaviji

LJUBLJANA — Včeraj sta v Despotovcu delegaciji italijanskega Fiata in kragujevske Zastave podpisali pogodbo o novem kooperacijskem poslu. Gre za že nekaj časa znan predlog obeh partnerjev o montaži v Jugoslaviji zelo priljubljenega Fiatovega modela uno. Zastava bo za izdelavo unov, ki bodo prihajali po delih, uporabljala 903-kubične motorje iz tovarne DMB v Rakovici (motor za jugo 45). Izdelovali pa jih bodo v Despotovcu v opuščenih tovarniških prostorih propadlega Mediapana.

Podrobnosti iz pogodbe še niso znane, predvsem ne tisti del, ki govori, kako bo Zastava Fiatu plačevala dobavljene sestavne dele. Pogodba predvideva, da bodo v Jugoslaviji sestavili do 10.000 avtomobilov modela uno sting letno. Za zdaj se tudi še ne ve, ali bo celotna količina namenjena izključno jugoslovanskemu trgu, kot je predlagal Fiat, ali pa jih bodo lahko tudi izvažali (predlog Zastave). **(dd)**

Italija in Egipt se trudita za mir na Bližnjem vzhodu

RIM — Obrambni minister Zanone je včeraj sprejel egiptovskega stanovskega kolego feldmaršala Abu Gazalo. Ministra sta naredila obračun sodelovanja med obema vojaškima silama, ocenila pa sta tudi spremembe, do katerih je prišlo zadnje dni v Zalivu. Izraelska vojna mornarica nadzoruje skupaj z italijansko trgovske poti v srednjem Sredozemlju. Zanone in Abu Gazala sta tudi spregovorila o nadaljnjem sodelovanju in izmenjavi izkušenj na področju vojne mornarice. Marca letos so namreč egiptovski in italijanski mornarji prvič imeli skupne pomorske manevre, ministra pa računata, da bo do druge tovrstne izkušnje prišlo že jeseni. Na srečanju pa je bil tudi govor o tehnološki kooperaciji v obrambne namene.

Na sliki (telefoto AP): **egiptovski obrambni minister Abu Gazala (levo) in minister Zanone na rimskem letališču Ciampino.**

Tudi v Južni Afriki je morje onesnaženo

Velik madež olja neznanega izvora je resno ogrožal pingvine z otoka Dyer, zato so jih kar s helikopterji preselili na varno (Telefoto AP)

Ustavili obratovanje reaktorja v Choozu

PARIZ — Obratovanje jedrske elektrarne v francoskem Choozu so prekinili, ker so tehniki ugotovili »nepravilnosti v napravah, ki merijo tlak v jedru elektrarne«. Izpad bo trajal nekaj tednov, ker bodo skušali obenem ugotoviti, zakaj prihaja do občasnega uhajanja radioaktivne pare iz tega reaktorja. Francija ima kakih 20 zastarelih jedrskih elektrarn na tlačno vrelo vodo, pri katerih občasno prihaja do okvar. Čeprav je vsak reaktor stal kakih 70 milijard lir, pa je vsem jasno, da bodo morali te reaktorje zamenjati, saj se stroški za njihovo vzdrževanje iz leta v leto večajo, prav tako pa se veča nevarnost katastrofe. Življenjska doba takih reaktorjev je zaradi visokih pritiskov kratka, nevšečnosti se namreč pojavijo pri tesnilih, ventilih in merilnih napravah za tlak.

Morje v Neapeljskem zalivu vedno bolj onesnaženo

NEAPELJ — Neapeljski zaliv je vedno bolj onesnažen. Celo lepaki kampanje za zaščito morja, ki svetujejo letošnjim turistom »ribo v konzervi«, »ribo v steklenici« in »ribo v zavojčku«, nosijo zgovoren naslov »mare mostrum... male nostrum«.

Podatki, ki jih je posredoval odbor za okolje in ekologijo, so strahotni. Samo ob izlivu reke Sarno pri Torri Annunziata so s plavajočimi ovirami od 21. junija prestregli 130 ton trdih odpadkov. Pokrajinska uprava je od Monta di Procido do Castellammara di Stabia izsledila 410 javnih oz. zasebnih odtočnih kanalov (enega vsake 4 kilometre), mnogo pa je nezakonitih. Zadnje ocene kažejo, da je teh več kot polovica. V zadnjem desetletju so v okviru posebnega načrta za očiščenje neapeljskega zaliva potrošili 2.200 milijard lir, kljub temu pa je stopnja onesnaženja karseda zaskrbljujoča. »Razpolagamo z več čistilnimi napravami, zaradi pomanjkanja denarja pa so vsi neuporabni,« je na tiskovni konferenci izjavil pokrajinski odbornik za ekologijo Raffaele Perrone Capano. Poleg tega, da je morski ekosistem že oškodovan, obstaja sedaj možnost zaprtja vseh malih oz. srednjih industrijskih podjetij na neapeljskem območju. Capano in predsednik pokrajinske uprave Salvatore Piccolo ugotavljata, da je za to z marsikaterega vidika odgovorna deželna uprava, češ da ne zmore ukrepati v korist okolja in da ne zna smotrno uporabljati denarja, s katerim razpolaga. (ag)

Netopirji »absolutno orožje« v boju proti rojem komarjev

MULHOUSE (FRANCIJA) — *Meščani Wittelsheima (Alzacija) so se odločili, da bodo v borbi proti komarjem uporabili »absolutno orožje«: netopirja. V poletnih dnevih tukaj kar mrgoli komarjev, saj je v okolici veliko močvirnatih tal. To je prisililo občane, da so se odločili za dokaj nenavadno potezo. Strokovnjake—biologe so prosili, da jim pomagajo pri namestitvi več gnezd netopirjev, ki na veliko uničujejo razne vrste insektov.*

Kar šestdeset vrst komarjev oblega mesto Witelsheim od maja do septembra, pojasnjuje Francis Schaffner, odgovorni za uničevanje teh nadležnih insektov. Od 1984. leta dalje komarje uničujejo z B.T.I.(baccilus thuringiensis israelis), vrsto bakterije, ki je strupena samo zanje, medtem ko ostalim koristnim žuželkam ne škoduje. S tako metodo so dosegli vidne rezultate, vendar se je Schaffner spomnil, da bi pri uničevanju nadležnega mrčesa lahko uporabili netopirja, kateremu so komarji prava poslastica. Zadnje raziskave živalskega muzeja iz Stasbourga so pokazale, da je ta mali sesalec že prava redkost v Alzaciji.

Predsednik Zveze za zaščito netopirjev v Wittelsheimu Richard Ciechovski kot odgovorni za naselitev netopirjev v okolici mesta je prepričan, da bo nadležnih insektov tako znatno manj, netopirjem pa bo omogočen razvoj v krajih, kjer bodo imeli hrane na pretek. Netopir je bil veliko časa žrtev vraževernosti, v resnici pa je človekov zaveznik, kot je to lastovica in druge ptice, ki uničujejo škodljivi mrčes.

Biologi so v nekaj tednih namestili 25 gnezd netopirjev v okolici občine Wittelsheim.

Neozdravljiva bolezen je pobrala najplodnejšega pando na svetu

CIUDAD MEXICO — Panda Pe-Pe je leta 1975 postal najslavnešji tovrstni medo na svetu, saj so ga takrat pripeljali v mehiški živalski vrt z namenom, da bi ga zbližali z medvedko, ki je tamkaj že dolgo samevala. Mirno lahko rečemo, da je bila to ljubezen na prvi pogled in tako goreča, da je medvedji par pripravil presenečenje, kakršnega v živalskem svetu ne pomnijo. Pe-Pe in Ying-Ying sta namreč dobila mladiča, kar je za to vrsto izredno občutljivih živali skoraj nemogoče. Pande se namreč parijo samo v svojem naravnem okolju. Pe-Pe pa je bil res fant od fare, saj je zaplodil še drugih sedem mladičev, od katerih so štirje še živi.

Žal pa je Pe-Pe hudo zbolel za rakom, včeraj pa je svet obšla vest, da je od te bolezni poginil.

Na sliki (telefoto AP): **Pe-Pe malo pred smrtjo. Na željo oboževalcev ga bodo sedaj nagačili.**